

European Network of Councils
for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils
de la Justice (RECJ)

Nezávislosť, Zodpovednosť a Kvalita justície 2017-2018

Potvrdenie metodológie, skúmanie kvality justície a podpora zmien justície

OBSAH

OBSAH	2
Celkové zhrnutie a odporúčania	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Nezávislosť a zodpovednosť justície	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Kvalita justície	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Úvod	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Part 1. Nezávislosť a zodpovednosť	Chyba! Záložka nie je definovaná.
1. Úvod.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
2. Metodológia indikátorov N&Z.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
3. Meranie indikátorov 2016/2017	14
4. Použitie indikátorov 2016/2017	15
5. Hodnotenie metodológie indikátorov	18
6. Prieskum medzi prísediacimi o ich nezávislosti	Chyba! Záložka nie je definovaná.
7. Návrh ďalších krokov v oblasti nezávislosti a zodpovednosti.....	43
Časť 2. Kvalita justície	44
1. Úvod.....	44
2. Vízia kvality	45
3. Oblasti kvality justície, ktoré majú pokrývať indikátory	49
4. Substantive exploration of the selected areas of quality	51
5. Ukazovatele kvality a ich zavedenie do praxe.....	57
6. Ďalšie práce na kvalite justície.....	58
Príloha Dotazník kvality justície 2017-2018	61

This publication has been produced with the financial support of the Justice Programme of the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of the ENCJ and can in no way be taken as the views of the European Commission

The authors of the report are Frans van Dijk and Sarah Koolen

Celkové zhrnutie a odporúčania

Nezávislosť a zodpovednosť súdnictva

V posledných rokoch ENCJ vytvorila rámec ako aj víziu nezávislosti a zodpovednosti súdnictva a súbor ukazovateľov na posúdenie stavu nezávislosti a zodpovednosti súdnych systémov EÚ. V roku 2014 sa rozsah projektu rozšíril na kvalitu spravodlivosti. Nezávislosť je predpokladom kvality súdnictva a to je aj jej konečným cieľom. Na rozšírenie už vykonanej práce sa projekt v rokoch 2017/2018 skladal z viacerých činností v oblasti nezávislosti a zodpovednosti na jednej strane a kvality spravodlivosti na strane druhej. Táto správa prezentuje výsledky projektu a odporúčaní pre ENCJ.

Používanie ukazovateľov 2016/2017

Napriek tomu, že stále existuje priestor na zlepšenie, metodika ENCJ poskytuje jasné poznatky o tom, v akých oblastiach súdne systémy zaostávajú a v akých sú v popredí. V tomto roku bol z tohto dôvodu stanovený cieľ pre jednotlivé súdne rady, aby využili tieto poznatky na vypracovanie konkrétnych akčných plánov na zlepšenie súdnych systémov na národnej úrovni. Kvôli diskusii o problémoch v justícii jednotlivých krajín sa zorganizovalo päť stretnutí dialógových skupín, na ktorých sa vždy zúčastnili 4 členovia / pozorovatelia. Najdôležitejšími témami diskusií boli vzťahy s ostatnými štátnymi mocami a širokou verejnosťou, postupy pri menovaní sudcov a pri kariérnom raste sudcov a vplyv médií.

Právoplatnosť ukazovateľov 2016/2017

Indikátory Nezávislosti a Zodpovednosti sa vyvíjajú od roku 2013. V tomto roku boli ukazovatele pripravené tak, že ich bolo možné dať preskúmať externými osobami (mimo ENCJ). Na jar roku 2018 sa preto uskutočnili dve stretnutia s externými odborníkmi, za účelom prerokovania a potvrdenia metodiky a obsahu ukazovateľov.

V marci bol zorganizovaný workshop s európskymi inštitúciami a v apríli vedecká konferencia. Hlavným záverom a výsledkom oboch seminárov je, že práca ENCJ je zaujímavá a zmysluplná. Projekt sa týka inštitucionálneho návrhu súdnictva Európy v komplikovanej interakcii s ostatnými štátnymi mocami, súdmi a sudcami. Okrem praktických návrhov na zlepšenie ukazovateľov bolo navrhnuté, aby sa odpovede na dotazník externe overili v každej krajine, ktorá sa do prieskumu zapojila, keďže sebahodnotenie je citlivá záležitosť.

Rozšírenie o vnímanie tzv. „užívateľov súdu“ je tiež považované za potrebné. Na koncepcnej úrovni sa argumentovalo, že ENCJ by malo premýšľať nad rozšírením systému na opatrenia "skutočnej" nezávislosti nielen nezávislosti vnímanej. Potreba spolupráce ENCJ s vedeckou oblasťou a európskymi inštitúciami sa teda veľmi odporúča.

Prieskum medzi prísediacimi

Prísediaci zohrávajú dôležitú úlohu v mnohých európskych súdnych systémoch. Okrem prieskumu medzi profesionálnymi sudcami, ktorý sa uskutočnil v rokoch 2014/2015 a 2016/2017, v tomto roku sa uskutočnil prieskum medzi prísediacimi o ich nezávislosti. Prieskumu sa zúčastnilo celkom 20 605 prísediacich z 10 súdniciev. Prieskum poukazuje na rôzne spôsoby, akými sú prísediaci v súdnictve zapojení. Hlavným výsledkom prieskumu o ich nezávislosti je, že európski prísediaci nezažívajú nevhodný tlak aby rozhodovali prípady určitým konkrétnym spôsobom. Treba poznamenať, že sú oveľa menej priamočiari vo svojich názoroch a viac neistí, pokiaľ ide o odpovede v porovnaní s profesionálnymi sudcami. Hoci sú prísediaci oveľa menej kritickí, celkové hodnotenie ich nezávislosti je veľmi podobné a do značnej miery sa zhoduje s vnímaním (nezávislosti) profesionálnych sudcov.

Návrhy na ďalšie kroky týkajúce sa Nezávislosti a Zodpovednosti v rokoch 2018/2019

1. Implementácia národných plánov na zlepšenie nezávislosti a zodpovednosti členskými krajinami a pozorovateľmi.
2. Opakovanie prieskumu profesionálnych sudcov a pripraviť technické zlepšenia, ktoré je potrebné brať do úvahy pri ich príprave.
3. Preskúmanie ukazovateľov Nezávislosti a zodpovednosti s cieľom zohľadniť praktické návrhy hodnotiacich seminárov a vypracovanie systému externej validácie pre jednotlivé krajiny (externí odborníci za každú krajinu), po ktorých nasleduje implementácia systému upravených ukazovateľov všetkými členmi a pozorovateľmi.
4. Pokračujúca spolupráca s CCBE z dôvodu vykonania prieskumu medzi právnikmi Európy o nezávislosti súdnictva s cieľom zvýšiť na ňom zapojenie krajín a účasť právnikov v rámci jednotlivých krajín.
5. Vytvoriť jednotný formát prieskumu pre tzv. „užívateľov súdov“, ktorý sa zameria na skúsenosti účastníkov konania v súdnych prípadoch a spôsob, ako vykonať prieskum.
6. Vypracovať názor na začlenenie hard dát o výsledkoch v systéme a na meranie skutočnej (de facto) nezávislosti a ich začlenenie do systému.

Kvalita Spravodlivosti

Vízia

Na usmerňovanie práce ENCJ v oblasti kvality bola vyvinutá vízia kvality. Zameriava sa na jednej strane na zodpovednosť súdnych rád a iných im podobných orgánov za kvalitu spravodlivosti a na druhej strane sa zaoberá kvalitou vo vzťahu k nezávislosti a zodpovednosti a vo vzťahu k včasnosti a účinnosti súdnych konaní. Nakoniec sa zaoberá hodnotením kvality.

Pokiaľ ide o zodpovednosť súdnych rád, aj keď ich právomoci v oblasti kvality nie sú v zákone jasne uvedené, ovplyvňujú kvalitu spravodlivosti mnohými spôsobmi, a preto je potrebné

definovať a dodržiavať štandardy kvality spolu s rešpektovaním profesionálnych úloh sudcov, ako aj po konzultácii tzv. „užívateľmi súdov“. Takéto štandardy by mali byť súčasťou rámca kvality. Odporúča sa, aby súdne rady, ak tak ešte neurobili, vypracovali kvalitatívny rámec, ktorý bude zahŕňať aspoň:

1. štandardy pre súdy definujúce kvalitu;
2. ukazovatele na meranie výkonnosti týchto štandardov;
3. osvedčené postupy pre súdy, ako implementovať tieto štandardy;
4. periodické podávanie správ a kvalite spravodlivosti;
5. vytvorenie podmienok, aby sa zabránilo akémukoľvek zásahu do sudcov a do nezávislosti súdnictva.

Ukazovatele

Súbor ukazovateľov kvality implementovalo 23 členov a pozorovateľov a tiež Súdny dvor Európskej únie. Ukázalo sa, že dotazník ku kvalite justície bolo ťažšie dokončiť ako dotazník o nezávislosti a zodpovednosti. Ako uviedli členovia projektovej skupiny a skupina expertov, niektoré ukazovatele a ich vyhodnotenie si vyžadujú ďalšiu diskusiu. V dôsledku toho sa v tejto fáze považuje za príliš skoré publikovať jednotlivé výsledky dotazníka ku kvalite justície a konkrétne profily krajín. Všeobecné výsledky ukazovateľov však aj napriek tomu zahrňame do tejto správy.

Pokiaľ členovia ENCJ a súdne rady dokážu zistiť platnosť predbežných výsledkov ukazovateľov (ktoré môžeme vyvodiť z dotazníka), tieto výsledky sa môžu použiť na navrhnutie praktických zlepšení týkajúcich sa kvality spravodlivosti v každej členskej krajine. Súdnym radám sa odporúča, aby sa zamerali na tieto témy/problem kvality spravodlivosti:

- Včasnosť/Časový rámec konaní: časové štandardy pre sudcov, možnosť skrátených konaní vo vhodných prípadoch a špecializácie;
- Riadny proces: riadne právne zastúpenie a účinnosť odvolaní;
- Kvalita rozhodnutí: Odôvodnenie a jasnosť súdnych rozhodnutí;
- Prístup verejnosti k právu: prístup k judikatúre a súdnej komunikácii.

Návrhy na ďalšie kroky týkajúce sa Kvality spravodlivosti v rokoch 2018/2019

1. Všetky súdne rady by mali prijať rámec, ktorý bude definovať ich zapojenie do zabezpečovania a podpory kvality súdnictva a jeho prístupu k nej a zlepšiť kvalitu súdnictva tým, že preverí výsledky dotazníka vlastnej krajiny a zohľadní všeobecné odporúčania.
2. Zlepšenie ukazovateľov kvality prostredníctvom dôkladnej analýzy a úvah o doterajších výsledkoch a problémoch, s ktorými sa stretávame.
3. Začlenenie kvality do vývoja formátu pre prieskum u tzv. „užívateľov súdu“.
4. Analýza existujúcich externých údajov o kvalite spravodlivosti pre ich použitie v systéme ukazovateľov.

Úvod

Prístup k spravodlivým, nezávislým a nestranným súdom ako kľúčovým inštitúciám nezávislého súdnictva je základným právom, ako je tiež stanovené v článku 47 Charty základných práv EÚ. Cieľom ENCJ je chrániť toto právo tým, že poskytuje podporu nezávislosti, zodpovednosti a kvality súdnictva v Európe a podporuje porozumenie a rešpektovanie nezávislosti súdnictva. Za týmto účelom ENCJ začala v roku 2013 prvý projekt nezávislosti a zodpovednosti, ktorý bol kľúčovým krokom k dosiahnutiu jeho cieľa.

Napriek skutočnosti, že bolo napísané veľa o nezávislosti súdnictva, urobilo sa málo na systematické posúdenie úrovne nezávislosti, ktorú v praxi dosiahli národné súdne systémy v členských štátoch Európskej únie. Na posúdenie potreby reformy súdnictva a navrhovania reforiem je potrebný prehľad skutočnej výkonnosti súdnych systémov, najmä pokiaľ ide o nezávislosť. Takýto prehľad je tiež potrebný pre informovanie a riadenie súdov. Uľahčuje to časté dialógy o týchto záležitostiach v rámci súdnictva a medzi súdnictvom a ostatnými zložkami vlády. Preto sa ENCJ usiluje o to, aby nezávislosť súdov v kombinácii so zodpovednosťou - ktorá je podľa ENCJ nevyhnutným náprotivkom nezávislosti - bola merateľná.

Keď projekt začal v roku 2013, bolo jeho cieľom vypracovať ukazovatele výkonnosti, aby bolo možné merať, aké nezávislé a zodpovedné právne systémy EÚ v skutočnosti sú. Ukazovatele výkonnosti sa následne v rámci členstva v ENCJ uplatňovali dvakrát ročne v členských a pozorovateľských krajinách prostredníctvom dotazníka. Striedavo boli ukazovatele preskúmané a revidované. Okrem toho sa medzi sudcami v rokoch 2014/2015 uskutočnil samostatný prieskum o ich nezávislosti, čo predstavovalo vyplnenie zásadnej medzery vo vypracovaných ukazovateľoch. Prieskum medzi sudcami o ich nezávislosti bol zhodnotený a opätovne revidovaný po roku a bol znova zaslaný sudcom na vyplnenie v projektovom roku 2016/2017. V priebehu času sa ukazovatele vypracovali na dôveryhodný mechanizmus ako hodnotiť jednotlivé justičné systémy v Európe. Aj tu však existuje priestor na zlepšenie.

Kvalita spravodlivosti je v konečnom dôsledku rozhodujúca. Keďže nezávislosť a zodpovednosť sú základnými prispievateľmi ku kvalite, bolo tiež potrebné začať tvoriť súbor ukazovateľov kvality súdnictva. Vypracovanie týchto ukazovateľov sa začal v rokoch 2015/2016. V rokoch 2016/2017 boli ukazovatele ďalej rozpracované a pilotne testované tromi súdnictvami (Veľká Británia, Španielsko, Slovensko).

Výsledky z minuloročného dotazníka o nezávislosti a zodpovednosti, ako aj pilotné testovanie ukazovateľov kvality ukázali, že je potrebné urobiť viac práce. Za týmto účelom pokračoval projekt 2017/2018 riešením štyroch hlavných tém:

- 1) Na stretnutiach projektových skupín sa prerokovali výsledky uplatňovaných ukazovateľov nezávislosti a zodpovednosti 2016/2017. Počas stretnutí sa riešili hlavné problémové oblasti podľa súdnictiev a zdieľali sa návrhy na zlepšenie. Pri zohľadnení diskusií sa zúčastnení

členovia a pozorovatelia budú snažiť vypracovať akčné plány na zlepšenie na národnej úrovni.

2) Keďže ukazovatele Nezávislosti po niekoľkých rokoch vývoja v tomto roku dosiahli určitú úroveň zrelosti, rozhodlo sa že budú prerokované externými odborníkmi. Na tento účel boli zorganizované dve externé validačné stretnutia, jedna s príslušnými európskymi inštitúciami a jedna s vedeckou obcou.

3) Okrem prieskumu medzi sudcami sa v tomto roku uskutočnil aj prieskum medzi príseďiacimi. Považovalo sa to za žiaduce vzhľadom na skutočnosť, že príseďiaci zohrávajú v mnohých európskych súdnych systémoch významnú úlohu.

4) Ukazovatele kvality sa ďalej koncepcie vyvíjali, čo viedlo k vízii o kvalite justície a k vylepšeniu ukazovateľov. Ukazovatele kvality justície boli merané prostredníctvom dotazníka zaslaného súdnym radám na vyplnenie rady a iné im príbuzným orgánom justície.

Členovia projektového tímu tvorili zástupcovia 24 súdnych rád, 18 členských sudcovských rád a 6 pozorovateľských subjektov. Súdny dvor Európskej únie sa tiež zúčastnil na časti projektu ku kvalite justície. Projektovému tímu spolupredsedali Alain Lacabarats a Guillaume Tusseau, členovia Francúzskej súdnej rady, podpredseda Holandskej rady pre súdnictvo Kees Sterk ako aj jej vedúci kancelárie, Frans van Dijk. Tajomníkmi projektového tímu boli Sarah Koolen z Holandskej rady pre súdnictvo a Lisa Gamgani z Francúzskej súdnej rady. Bola vytvorená expertná skupina odborníkov z niektorých členov projektového tímu, aby vyhodnotili vyplnené dotazníky pre ukazovatele kvality a skontrolovali konzistentnosť a spoľahlivosť odpovedí. Členmi tejto skupiny expertov boli: Colin Tyre (Justičná rada pre Škótsko), Ana Coelho (súdna rada Portugalsko), Dace Šulmane (Rada pre súdnictvo Lotyšsko) a Monique van der Goes (Kancelária ENCJ) ako tajomníčka. Koordinátori prieskumu medzi príseďiacimi boli Wiggo Storhaug Larssen a Iwar Arnstad z Nórskej súdnej správy (Domstoladministrasjonen).

Projektová skupina sa stretla pri nasledujúcich príležitostiach:

- 5. - 6. októbra 2018 vo Vilniuse v Litve,
- 17. novembra 2017 v Paríži vo Francúzsku (stretnutie koordinátorov),
- 15. decembra 2017 v Bruseli v Belgicku,
- 19. - 20. apríla 2018 v Ríme v Taliansku.

Správa je zostavená nasledovne. Časť 1 sa týka nezávislosti a zodpovednosti. Najprv rekapituluje metodiku a obsah ukazovateľov. V súhrne sú zhrnuté aj výsledky uplatňovania ukazovateľov v roku 2016/2017. Následne je súčasťou aj správa o aktivitách, ktoré sa podnikli s cieľom naplánovať odstránenie nedostatkov ukazovateľov nezávislosti a zodpovednosti a ktoré výsledky ukazovateľov urobili hmatateľnými. V správe je následne zhrnutie k výsledkom validačných externých stretnutí, ktoré sa uskutočnili, a o záveroch, ktoré možno vyvodit' z. Nakoniec sú prezentované výsledky prieskumu medzi príseďiacimi o ich nezávislosti.

Druhá časť správy predstavujú ukazovatele kvality justície. Po prvé, opisuje sa vízia kvality, potom sa rekapituluje metodika tvorby a neskôr je v správe predstavený aj súbor ukazovateľov. Výsledky ku kvalite justície z dotazníka sú prezentované celkovo za európske justície, keďže výsledky za konkrétne krajiny, ktoré vyplňali súdne rady nie sú zatiaľ dost' spoľahlivé. Na záver sa diskutuje o ďalšom vývoji ukazovateľov kvality vzhľadom na

priemerné výsledky uplatňovania ukazovateľov a vzhľadom na validáciu, ku ktorej došlo v súvislosti s nezávislosťou a zodpovednosťou. Obe časti správy sa uzatvárajú odporúčaniami.

Časť 1. Nezávislosť a Zodpovednosť

---

1. Úvod

Predchádzajúce správy ENCJ o nezávislosti a zodpovednosti súdnictva stanovili koncepčný rámec nezávislosti a zodpovednosti, ktorý kladie dôraz na samotné ukazovatele.

Základné aspekty, ktoré sú tu zhrnuté, vrátane najnovšieho merania ukazovateľov, slúžia na to, aby bola táto správa sama o sebe zrozumiteľná. Ďalej sa pozrieme na použitie ukazovateľov, validáciu ukazovateľov a prieskum medzi prísediacimi. Návrhy na pokračovanie projektu a odporúčania ďalších prác na tomto projekte uzatvárajú túto časť správy.

2. Metodika a obsahové ukazovatele Nezávislosti a Zodpovednosti

Nezávislosť a zodpovednosť sú vzájomne prepojené a multidimenzionálne koncepcie. Na zvládnutie tejto komplexnosti je potrebný všeobecný rámec. Tento rámec možno zhrnúť do piatich základných pojmov:

1. Nezávislosť a zodpovednosť patria k sebe: zodpovednosť je predpokladom nezávislosti. Súdnicstvo, ktoré nechce byť zodpovedné voči spoločnosti a nemá ohľad na spoločenské potreby, nezíska dôveru spoločnosti a ohrozí jej nezávislosť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte.
2. Existencia formálnych, právnych záruk nezávislosti (objektívna nezávislosť) nestačí na to, aby bol sudca nezávislý. Skutočná nezávislosť závisí od jeho/jej správania a prejavuje sa v ich rozhodnutiach, čo sa odráža v nezávislosti, ktorú vníma spoločnosť a jej zložky, ako aj samotní sudcovia (subjektívna nezávislosť). Treba poznamenať, že vnímanie sa medzi spoločenskými skupinami často líši.
3. Aby súdnicstvo bolo nezávislé, súdnicstvo ako celok musí byť nezávislé a taktiež každý sudca musí byť nezávislý. Je potrebné rozlišovať medzi nezávislosťou súdnicstva ako celku a nezávislosťou sudcu. Zatiaľ čo nezávislosť súdnicstva ako celku je nevyhnutnou podmienkou nezávislosti sudcu, nie je to dostatočná podmienka. Individuálnu nezávislosť môže ovplyvniť vonkajší vplyv štátnych organizácií a tiež aj iných, ako aj vnútorné vplyvy v rámci súdnicstva.
4. Na to, aby sme boli zodpovední, musia byť splnené nielen formálne požiadavky týkajúce sa zodpovednosti, ale aj obyvateľstvo musí vnímať, že súdnicstvo je zodpovedné. Aj keď existujú formálne objektívne postupy na zabezpečenie súdnej zodpovednosti, subjektívne vnímanie občanov, pokiaľ ide o súdnu zodpovednosť, je rovnako dôležité. Napríklad sudcovia a súdny systém by mohli byť považovaní za "uzavretú spoločnosť", ktorá pôsobí vo svoj prospech a nie v prospech spoločnosti.

5. Zodpovednosť, podobne ako nezávislosť, sa týka súdnictva ako celku ako aj jednotlivých sudcov. Na úrovni súdnictva ako celku znamená zodpovednosť za transparentnosť výkonu, zatiaľ čo zodpovednosť jednotlivého sudcu sa týka najmä transparentnosti jeho súdnych rozhodnutí.

Keďže rámec rozlišuje medzi objektívnou a subjektívnou nezávislosťou a zodpovednosťou, sú potrebné definície. Cieľová nezávislosť sa týka spôsobu, akým sú právne štruktúry v praxi usporiadané, zatiaľ čo subjektívna nezávislosť súvisí s vnímaním súdnictva medzi rôznymi záujmovými skupinami vrátane občanov vo všeobecnosti, užívateľov súdov a sudcov. Cieľové ukazovatele sú o právnych a iných objektívne pozorovateľných aspektoch právneho systému, ktoré sú nevyhnutné pre nezávislosť a zodpovednosť. Pokiaľ ide o meranie týchto objektívnych aspektov, vyhodnocovanie alebo kategorizáciu vykonávajú súdne rady alebo v prípade neexistencie rady, iné im podobné riadiace orgány pomocou štandardizovaného dotazníka. Ide o sebahodnotenie, ale o aspekty, ktoré môže skontrolovať každý, kto má vedomosti o príslušných právnych systémoch.

Subjektívne ukazovatele sa týkajú vnímania nezávislosti a súvisiacich tém medzi obyvateľstvom, užívateľmi súdov a samotnými sudcami. Pokiaľ ide o nezávislosť a súvisiace témy, existujú externé prieskumy o vnímaní v spoločnosti. Niektoré súdne rady vykonali prieskumy spokojnosti medzi užívateľmi súdov, ale takéto údaje nemáme k dispozícii pre väčšinu krajín. V tejto správe sa navrhuje vytvoriť jednotný formát pre prieskum medzi užívateľmi súdu (pozri časť 5 a 7). Pokiaľ ide o samotné vnímanie sudcov, ENCJ každoročne uskutočňuje prieskum medzi sudcami Európy o ich nezávislosti a v tomto projektovom roku sa po prvýkrát uskutočnil aj prieskum medzi prísediacimi (pozri časť 6).

Subjektívne ukazovatele o zodpovednosti ešte nie sú k dispozícii. Pokiaľ ide o vnímanie a názor u užívateľov súdu, môžeme chýbajúce údaje a dáta riešiť práve uvedeným vypracovaním jednotného formátu prieskumu medzi užívateľmi súdu. ENCJ má v úmysle zaoberať sa vnímaním nezávislosti a zodpovednosti u týchto skupín v neskoršom štádiu.

Po definovaní vhodných ukazovateľov na objektívnu a subjektívnu nezávislosť súdov a objektívnu zodpovednosť bolo ďalším krokom určenie vhodnej metodiky na získanie výsledkov. To si vyžadovalo normatívne hodnotenie toho, čo je dobré a zlé. Na zjednodušenie sa použil bodový systém s použitím bodovacích pravidiel a uplatňovali sa pri ňom tieto základné zásady:

1. Pokiaľ ide o všetky formálne záruky, kľúčová otázka sa týka jednoduchosti s akou je možné odstrániť alebo zmeniť ochranné opatrenia nezávislosti a zodpovednosti. Zabezpečenie zakotvené v ústave ponúka väčšiu ochranu, než je ochrana obsiahnutá v bežných právnych predpisoch. Legislatívne záruky sú účinnejšie ako tie, ktoré sú obsiahnuté v podriadených právnych predpisoch, všeobecnej judikatúre alebo tradícii.

2. Transparentné pravidlá by mali byť uprednostňované pred ad hoc riešeniami na konkrétne situácie.

4. Súdne rozhodnutia a konani, vrátane postupov vybavovania sťažností by mali byť všetky formálne, verejné a transparentné.

5. Transparentnosť vyžaduje aktívne šírenie informácií, a nie len teoretické sprístupnenie informácií.

Ako už bolo uvedené, súbor ukazovateľov pozostáva z objektívnych a subjektívnych ukazovateľov. Objektívne ukazovatele sú rozdelené na ukazovatele týkajúce sa súdnictva ako celku a jednotlivých sudcov. Každý ukazovateľ má aj jednotlivé sub-indikátory.

Figure 1. typy ukazovateľov/indikátorov

	nezávislosť		zodpovednosť	
objektívne	súdnictvo ako celok	individuálny sudca	súdnictvo ako celok	individuálny sudca
subjektívne	všeobecné vnímanie		nie sú dostupné	

Súčasný súbor ukazovateľov justície je uvedený nižšie.

INDIKÁTORY OBJEKTÍVNEJ NEZÁVISLOSTI SÚDNEJ MOCI AKO CELKU

1. Právny základ nezávislosti, s nasledovnými sub-indikátormi:

- Formálne záruky nezávislosti justície;
- Formálne záruky, že sudcovia sú viazaní len zákonom;
- Formálne metódy určenia platov sudcov;
- Formálne mechanizmy úpravy platov sudcov;
- Formálne záruky zaangažovania sudcov do vývoja právnych a justičných reforiem.

2. Organizačná autonómia justície, s nasledovnými sub-indikátormi, v ktorej existuje súdna rada alebo iný príbuzný orgán:

- Formálne postavenie súdnej rady;
- Jej súlad s ENCJ odporúčaniami a stanoviskami ;
- Zodpovednosť súdnej rady.

Sub- indicator v prípade, že neexistuje súdna rada alebo jej podobný orgán:

- Vplyv sudcov na rozhodnutia.

3. Financovanie justície, s nasledovnými sub-indikátormi:

- Rozpočtové opatrenia;
- Financovanie systému;
- Riešenie nesúladu pri tvorbe rozpočtu;
- Dostatočnosť rozpočtu.

4. Riadenie súdneho systému:

- Zodpovednosť vedenia súdov.

INDIKÁTORY OBJEKTÍVNEJ NEZÁVISLOSTI INDIVIDÁLNEHO SUDCU

5. Rozhodnutia o ľudských zdrojoch týkajúce sa sudcov, s nasledovnými sub-indikátormi:

- Výber, menovanie a odvolávanie sudcov a predsedov súdov;
  - Výber, menovanie a odvolávanie sudcov NS a predsedu NS;
- Súlad s ENCJ odporúčaniami a stanoviskami pri menovaní sudcov;
- Hodnotenie, kariérny rast, disciplinárne opatrenia a vzdelávanie sudcov;
- Súlad s ENCJ odporúčaniami a stanoviskami pri kariérom raste sudcov.

6. Disciplinárne opatrenia, s nasledovnými sub-indikátormi:

- Súlad s ENCJ odporúčaniami a stanoviskami pri disciplinárnych opatreniach voči sudcom;
- Kompetentný organ, ktorý rozhoduje o disciplinárnych opatreniach voči sudcom.

7. Nepreložiteľnosť sudcov, s nasledovnými sub-indikátormi:

- Formálne záruky nepreložiteľnosti sudcov;
- Opatrenia za účelom preloženia sudcu bez jeho súhlasu.

8. Vnútna nezávislosť, s nasledovnými sub-indikátormi:

- Vplyv nadriadených sudcov;
- Vplyv vedenia súdu.

INDIKÁTORY SUBJEKTÍVNEJ NEZÁVISLOSTI SÚDNEJ MOCI A INDIVIDUÁLNEHO SUDCU

9. Nezávislosť ako ju vníma spoločnosť;

- Podklady sa získavajú z týchto prieskumov:
- Flash Eurobarometer 435 "Nezávislosť národných justičných systémov v EÚ vnímaná širokou verejnosťou" a Flash Eurobarometer "Nezávislosť národných justičných systémov v EÚ vnímaná obchodnými spoločnosťami".
- Správa o globálnej konkurencieschopnosti 2016-2017
- Svetový Index právneho štátu 2016.

10. Dôvera verejnosti v justíciu, vo vzťahu aj k dôvere verejnosti v ďalšie štátne moci;

- Podklady sa získavajú z národných prieskumov .

11. Súdna korupcia vnímaná občanmi ;

- EU Antikorupčná správa 2014

12. Nezávislosť vnímaná "užívateľmi súdov" na rôznych úrovniach;

Podklady sa získavajú z národných prieskumov .

13. Nezávislosť vnímaná samotnými sudcami;

- ENCJ prieskum organizovaný v roku 2016, konkrétne otázka č. 13.

INDIKÁTORY OBJEKTÍVNEJ ZODPOVEDNOSTI JUSTÍCIE AKO CELKU

- 1. Prideľovanie prípadov, s nasledovnými sub-indikátormi:**
  - Existencia transparentného mechanizmu prideľovania prípadov;
  - Obsah mechanizmu prideľovania prípadov.

- 2. Spôsob vybavovania sťažností, s nasledovnými sub-indikátormi:**
  - Dostupnosť mechanizmu vybavovania sťažností;
  - Externá participácia na konaní o sťažnostiach;
  - Rozsah konania o sťažnostiach;
  - Odvolanie voči rozhodnutiu v konaní o sťažnostiach;
  - Počet sťažností.

- 3. Periodické reportovanie o súdnictve, s nasledovnými sub-indikátormi:**
  - Dostupnosť výročných správ;
  - Publikovanie výročných správ;
  - Rozsah výročných správ;
  - Pravidelné a verejné protnávanie súdov.

- 4. Vzťahy s médiami, s nasledovnými sub-indikátormi:**
  - Vysvetľovanie súdnych rozhodnutí médiám;
  - Dostupnosť smerníc pre styk s médiami;
  - Vysielanie súdnych pojednávaní.

- 5. Externá kontrola, s nasledovnými sub-indikátormi:**
  - Využívanie externej kontroly;
  - Zodpovednosť vonkajšej kontroly.

INDIKÁTORY OBJEKTÍVNEJ ZODPOVEDNOSTI INDIVIDUÁLNEHO SUDCU

- 6. Etický kódex, s nasledovnými sub-indikátormi:**
  - Existencia a dostupnosť etického kódexu.
  - Dostupnosť vzdelávania v oblasti sudcovskej etiky;
  - Existencia orgánu zodpovedného za poskytovanie rád v prípade etických dilém sudcom

- 7. Odstúpenie sudcu z prípadu a námietka zaujatosti sudcu, s nasledovnými sub-indikátormi:**
  - Dobrovoľné odstúpenie z prípadu;
  - Porušenie povinnosti odstúpiť;
  - Podanie námietky zaujatosti;
  - Rozhodovací orgán;
  - Odvolanie voči rozhodnutiu o námietke zaujatosti.

- 8. Prípustnosť vedľajších funkcií sudcov a priznávanie vedľajších funkcií a finančné záujmy sudcov, s nasledovnými sub-indikátormi:**

- Politika prípustnosti vedľajších funkcií;
- Povolenie prípustnosti vedľajších funkcií;
- Dostupnosť (verejného) registra/zoznamu vedľajších funkcií sudcov;
- Dostupnosť (verejného) registra/zoznamu finančných záujmov a záležitostí sudcov.

9. Zrozumiteľné konanie, s nasledovnými sub-indikátormi:

- Povinnosť sudcov viesť konania tak, aby im strany rozumeli;
- Povinnosť sudcov viesť konania tak, aby im rozumeli aj špeciálne kategórie "užívateľov súdu" ako napríklad deti, mladiství, zdravotne ťažko posiahnutí (fyzicky/mentálne), samo sa zastupujúci účastníci sporu, zahraniční účastníci;
- Vzdelávanie sudcov.

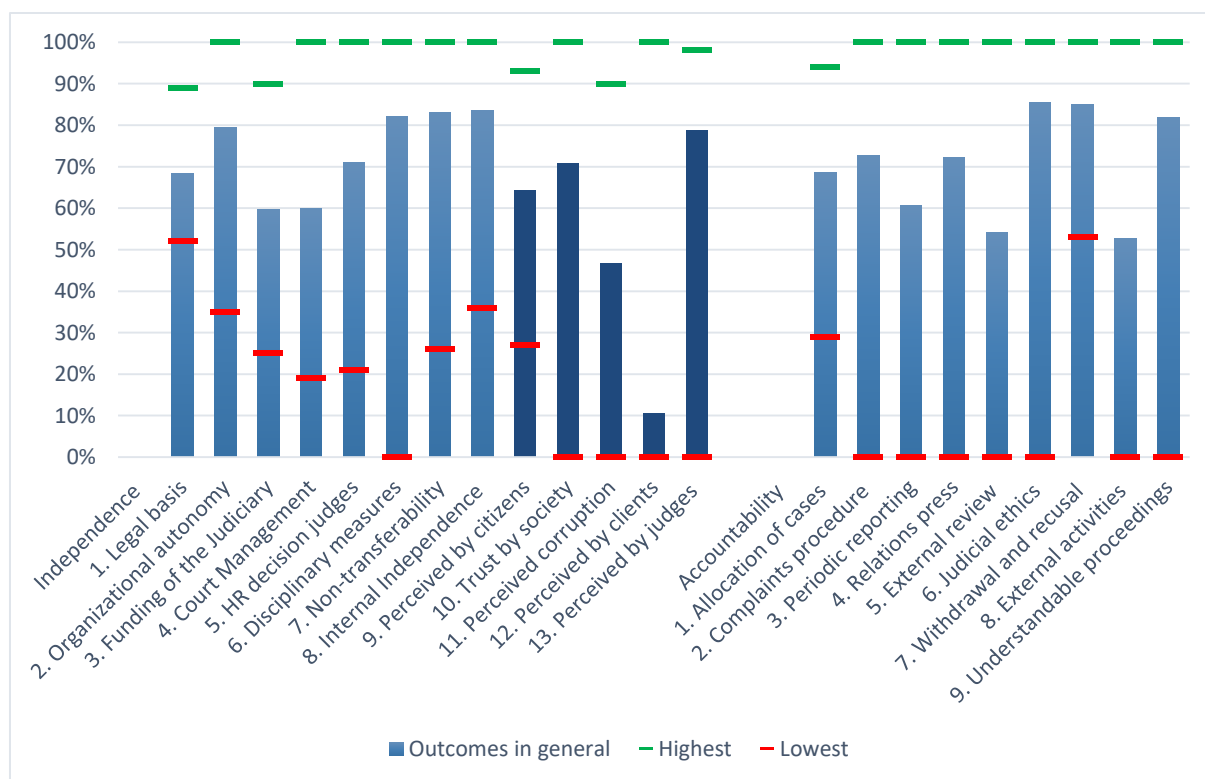
3. Meranie ukazovateľov 2016/2017

Objektívne ukazovatele výslovne stanovujú štandard, ktorý by mal vyzeráť ako formálne usporiadanie. Tieto špecifikujú, čo je dobré, teda čo sú dobré postupy a naopak, čo sú zlé postupy. Pre všetky indikátory je vysoké bodové ohodnotenie pozitívne a nízke skóre je negatívne. Výsledky pre každý ukazovateľ sú uvedené ako percento štandardizovaného maximálneho skóre, ktoré odráža najlepšie usporiadanie.

Pokiaľ ide o dostupnosť údajov, v roku 2016/2017 boli všetky ukazovatele merané takmer vo všetkých krajinách, s výnimkou nezávislosti súdnictva vnímaného užívateľmi súdu. Prieskumy medzi užívateľmi súdu sú stále dosť zriedkavé a chýbajú v jednotlivých krajinách. Výsledkom je, že väčšina krajín má na tomto ukazovateli minimálne skóre.

Nasledujúca tabuľka udáva priemerné skóre na ukazovateľ pre všetkých zúčastnených členov a pozorovateľov ENCJ. Červená pomlčka dáva najnižšie skóre v ktorejkoľvek krajine a zelená pomlčka najvyššie skóre. Vzhľadom na rozdiely medzi krajinami, priemerné skóre uvádza len veľmi hrubý údaj o výsledkoch.

Figure 2. Výsledky vo všeobecnosti

4. Použitie ukazovateľov 2016/2017

Zatiaľ čo vždy existuje priestor na zlepšenie, výsledky môžu byť teraz použité vhodnejšie, ako predtým, aby sme sa zamysleli nad potrebou zmien a stanovili si priority. Toto je v prvom rade záležitosťou jednotlivých súdnych rád. Cieľom tohto projektového roka bolo preto vypracovať výsledky pre zúčastnených členov / pozorovateľov a vypracovať konkrétne dlhodobé a / alebo krátkodobé akčné plány na zlepšenie súdnych systémov na národnej úrovni. Uľahčilo to aj organizovanie viacerých dialógových stretnutí na jeseň roku 2017 a na začiatku roka 2018.

Súbor ukazovateľov a prieskum medzi sudcami 2 prinášajú jasné výzvy. Problémy pre mnohé justície sú: (1) nedostatočná dôvera sudcov k postupom pri menovaní a kariérom raste sudcov, (2) vzťah medzi politickým systémom a médiami na jednej strane a súdnictvom na strane druhej, ktorý je charakterizovaný nedostatkom rešpektu a (3) nedostatočný názor užívateľov súdu na nezávisosť a zodpovednosť justičného systému. Okrem inšpirácie, ktorú priniesli výsledky prieskumu nezávislosti a zodpovednosti jednotlivým radám, to môže viesť k novým iniciatívam v rámci ENCJ.

Stretnutia dialógových skupín

Celkovo sa 20 členských a pozorovateľských krajín ENCJ zúčastnilo na stretnutiach dialógových skupín, v ktorých sa diskutovalo o hlavných otázkach a hlavných oblastiach, ktoré sú stredobodom záujmu v každom justičnom systéme. Rovnako sa diskutovalo aj o konkrétnych problémoch, ktoré vyplývajú z dotazníka o nezávislosti a zodpovednosti justície. Krajínám bola daná možnosť usporiadať dialógové stretnutia v skupinách zložených zo štyroch členov / pozorovateľov, z ktorých každý poslal (prezidenta alebo viceprezidenta/

alebo oboch) a osobu zodpovednú za styk súdnej rady s ENCJ. V skutočnosti pri stole spolu sedelo 8 účastníkov. Stretnutia boli vedené moderátorom a zaznamenané tajomníkom. Malý počet ľudí pri stole mal zaistiť plodnú a dôkladnú diskusiu. Pred dialógovými stretnutiami boli účastníci vyzvaní, aby si naštudovali výsledky dotazníka o nezávislosti a zodpovednosti z minulého roka a aby pripravili poznámky pre ostatných členov skupiny o najzávažnejších problémových otázkach vo svojich justičných systémoch. Výsledky dotazníkov (hodnotiacich kariet) každej krajiny, prieskum medzi sudcami ako aj podklady jednotlivých súdnych rád slúžili ako základ pre diskusie.

Stretnutia dialógových skupín boli nasledovné:

Skupina dialógov 1:

4. decembra 2017, Haag

Účastníci: Litva, Portugalsko, Poľsko, Holandsko

Skupina dialógov 2:

12. januára 2018, Paríž

Účastníci: Taliansko, Grécko, Belgicko, Francúzsko

Skupina dialógov 3:

19. januára 2018, Bratislava

Účastníci: Rakúsko, Španielsko, Slovinsko, Slovensko

Skupina dialógov 4:

29. januára 2018, Bukurešť

Účastníci: Bulharsko, Anglicko a Wales, Fínsko, Rumunsko

Skupina dialógov 5:

23. februára 2018, Riga

Účastníci: Maďarsko, Nórsko, Írsko, Lotyšsko

Správy z diskusií boli zaslané členom dialógových skupín na pozmeňujúce a doplňujúce návrhy a následne boli dokončené. Diskutovalo sa o rôznych témach, z ktorých najdôležitejšie, v súlade s výsledkami dotazníka o ukazovateľoch nezávislosti a zodpovednosti, a zahŕňali aj vzťahy s ostatnými štátnymi mocami, vzťahy s verejnosťou (nedostatok dôvery), vplyv médií ako aj postupy pri menovaní a kariérom raste sudcov. Ďalšou témou diskusie boli aj externé preskúmanie a nedostatok poznatkov o subjektívnej nezávislosti (napríklad národné prieskumy verejnej mienky a prieskumy spokojnosti užívateľov súdu), iniciatívy na zriadenie súdnych rád, postavenie prísediacich a súdna etika. Počas stretnutí účastníci komentovali nastolené otázky a navrhli alternatívne názory a / alebo nápady na riešenie. Súčasnou úlohou jednotlivých súdnych rád je preto formulovať plány zlepšenia, z ktorých niekoľko bude prezentovaných na Valnom zhromaždení v máji 2018.

Kvôli formátu schôdzí dialógových skupín boli diskusie otvorené a neformálne. Pre účastníkov na diskusiách boli týmto vytvorené cenné postrehy o rôznych justičných systémoch v Európe. Celkovo sa stretnutia dobre podieľali na cieľoch ENCJ a na podporu

porozumenia nezávislosti súdництва a vytváranie vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi ENCJ.

Všeobecné pozorovanie dialógových skupín ukázalo, že väčšinu času venovali vysvetľovaniu a skúmaniu problémov, ktorým každý člen alebo pozorovateľ čelí. V dôsledku toho nebol k dispozícii dostatok času na riešenie konkrétnych situácií počas dialógových skupín. Vzhľadom na toto zistenie by sa mohlo vziať do úvahy zvýšenie dĺžky stretnutí počas dialógových skupín. Namiesto jedného dňa by mohlo byť riešením predĺženie na jeden a pol alebo dva dni. Ďalšou možnosťou by bolo štruktúrovanie schôdze inak, aby sa vytvorili viac príležitostí na diskusiu o nápravných opatreniach. Okrem toho by sa účastníci mali usilovať o získanie väčšieho množstva poznatkov a kontextu o účastníkoch diskusie vopred.

Odporúčania

Berúc do úvahy témy, o ktorých sa diskutovalo, a strategické ciele ENCJ 2018 - 2021 vrátane cieľa siete poskytovať podporu nezávislosti, zodpovednosti a kvality súdництва v Európe a podporovať porozumenie a rešpektovanie nezávislosti súdництва, v nadchádzajúcich rokoch sa odporúča, aby sa okrem existujúcich nástrojov, ako sú napríklad dotazníky o ukazovateľoch a prieskum medzi sudcami, vyvinuli aj nové iniciatívy alebo metódy na zlepšenie stavu nezávislosti a zodpovednosti v krajinách ENCJ a poskytnúť usmernenia na zlepšenie. Keďže jednou z hlavných tém diskusií na stretnutiach dialógových skupín boli citlivé vzťahy súdництва s vládou a parlamentom, posilnenie vzťahu k dosiahnutiu vzájomného rešpektu by bolo prínosom pre postavenie súdництва. Vo viacerých členských štátoch EÚ sú vzťahy, ako aj rovnováha medzi štátnymi mocnosťami pod tlakom - fenomén, ktorý sa nedá vidieť oddelene od dnešného meniaceho sa sveta. Spoločnosť sa mení a štáty sa čoraz viac vystavujú globalizačným systémom, v ktorých sa obchodný / súkromný sektor stáva silnejším. Tieto zmeny by mohli byť problémom pre existujúce súdne štruktúry, ktoré podporujú právny štát. Aby sa predišlo marginalizácii súdництва, je dôležité udržať si schopnosť prispôbiť sa perspektíve dnešnej spoločnosti. Posilnenie postavenia súdництва v meniacom sa svete si vyžaduje rovnováhu medzi justíciou a ostatnými mocami v state. Toto by sa mohlo uskutočniť iniciovaním dialógu s ostatnými štátnymi mocami na národnej úrovni. V tomto smere by ENCJ malo pracovať na vypracovaní usmernení a návrhoch na osvedčené postupy pri budovaní tejto rovnováhy.

Po druhé, ako sa ukázalo po uplatnení ukazovateľov v roku 2016/2017, väčšina členov a pozorovateľov nemohla ENCJ poskytnúť údaje o vnímaní nezávislosti a zodpovednosti u užívateľoch súdov, čo znamená, že projektovej skupine chýbali výsledky subjektívnej nezávislosti súdov, zatiaľ čo výsledky týkajúce sa objektívnej nezávislosti boli úplné. Existencia formálnych, právnych záruk nezávislosti (objektívna nezávislosť) nestačí na to, aby bol sudca nezávislý. Skutočná nezávislosť závisí od jeho správania a prejavuje sa v jeho rozhodnutiach, ktoré pozorujú len "užívatelia súdov". Preto je dôležité zahrnúť vnímanie užívateľov súdu pri posudzovaní stavu nezávislosti súdneho systému. Toto by sa mohlo uskutočniť prostredníctvom tzv. „prieskumu spokojnosti“ užívateľov súdu. Počas diskusií na stretnutiach dialógových skupín sa prerokovali prieskumy spokojnosti užívateľov súdov v niektorých členských štátoch. Aby sme získali väčší prehľad o subjektívnej nezávislosti, je žiaduce, aby sa názory a pohľad užívateľov súdu získal z čo najväčšieho počtu členských krajín.

ENCJ by na tento účel malo vypracovať usmernenia pre prieskum spokojnosti užívateľov súdu vrátane modelovej metodiky, ktorú môžu jednotlivé členské štáty uplatňovať medzi užívateľmi súdu v ich súdnictve. Týmto spôsobom ENCJ prispieva k jednotnosti prieskumov členov a pozorovateľov na vnútroštátnej úrovni, čo by zvýšilo platnosť výsledkov použitých v celkových ukazovateľoch nezávislosti a zodpovednosti.

Treťou hlavnou témou, na ktorej sa členovia na stretnutiach dialógových skupín dohodli, bol vzťah s médiami a spoločnosťou vo všeobecnosti. Vzhľadom na to, že táto téma je už dlhší čas dôležitá pre väčšinu členov a pozorovateľov ENCJ, venuje sa tomuto problému samostatný projekt ENCJ - "Dôveryhodnosť a image justície". Pokiaľ ide o odporúčania Projektu nezávislosti a zodpovednosti, odporúča sa, aby ENCJ a jeho členovia a pozorovatelia zohľadnili odporúčania tohto projektu.

Na záver, budúce práce na ENCJ projekte Nezávislosť & zodpovednosť a kvalita justície by mali zahŕňať:

1. V súlade s cieľmi stanovenými v strategickom pláne ENCJ iniciovať dialóg medzi štátnymi mocami na národnej a európskej úrovni.
2. Vývoj a implementácia formátu jednotného prieskumu spokojnosti užívateľov súdu pre členov a pozorovateľov, ktorý bude všeobecne aplikovateľný.

5. Hodnotenie metodológie a indikátorov

V marci a apríli 2018 sa uskutočnili dva semináre, na ktorých sa diskutovalo o metodológii a overila metodológia a obsah ukazovateľov nezávislosti a zodpovednosti, ako aj možnosti spolupráce. Základom diskusie bola správa ENCJ z roku 2017 a podkladový dokument od Fransa Van Dijka a Geoffreyho Vosa (bývalého prezidenta ENCJ). Prvý seminár bol zameraný na účasť externých odborníkov a zúčastnila sa na ňom Európska komisia, Rada Európy, Svetová banka, Poradná rada európskych sudcov, Európska sieť predsedov najvyšších súdov a Rada advokátskych spoločností Európy. Druhý seminár bol organizovaný spoločne s Univerzitou v Utrechte. Na tomto dvojdňovom seminári sa zúčastnili vedci rôznych disciplín (právo, spoločenské vedy, ekonomika), ktorí sa špecializujú na oblasť nezávislosti a zodpovednosti. Hlavným záverom oboch seminárov je, že práca ENCJ je zaujímavá a zmysluplná. Základné zistenia a odporúčania zo seminárov uvádzame nižšie:

Návrhy na praktické zlepšenia systemových ukazovateľov

1. Jasnejšie definovanie pojmov, najmä nezávislosť vo vzťahu k nestrannosti a zodpovednosti vo vzťahu k transparentnosti a legitímnosti. Tiež: komu je súdnictvo zodpovedné? Niektoré preformulovanie otázok je potrebné tiež.
2. Prehodnotenie niektorých kategórií: pridelovanie prípadov môže byť skôr vecou nezávislosti ako zodpovednosti.

3. Zjednodušenie ukazovateľov, ak je to možné. Názory na túto záležitosť sa líšili, pretože niektorí si myslia, že ukazovatele aby odrážali realitu, musia byť dostatočne podrobné.
4. Dotazník sa zameriava na to, či sú splnené formálne požiadavky; obsahuje však aj niektoré aspekty skutočného fungovania systému (napr. dostatočnosť financovania). V tomto zmysle sú aj niektoré aspekty ambivalentné (napr. uplatňovanie štandardu, že sudcovia by mali byť povýšení len na základe zásluh: týka sa indikátor iba existencie formálnej požiadavky alebo tiež situácie v praxi?). Tieto otázky sú subjektívnejšie než otázky týkajúce sa formálnych aspektov. Toto je potrebné znovu preskúmať.
5. Pri výklade dotazníka a prieskumu je dôležitá právna kultúra. Treba skontrolovať, či sa terminológia chápe rovnakým spôsobom v rôznych krajinách.
6. Skontrolovať rovnováhu v hodnotení: bodovací systém môže byť príliš pozitívny pre súdne rady v porovnaní s inými im podobnými orgánmi, ktoré majú (rozhodujúci) vplyv sudcov.
7. Zlepšiť hodnotenie: logika scoringového systému nie je vždy samozrejmá. Vzhľadom na svoj normatívny charakter je diskusia nevyhnutná, ale mala by sa minimalizovať.
8. Zdá sa, že úloha kontrolných služieb pri ukazovateľoch chýba. Je potrebné to preskúmať.
9. O korupcii sa vyskytlo niekoľko otázok: najmä praktické otázky (definícia úplatkov v prieskume je úzka) a aké sú zdroje údajov o úplatkoch.
10. Zorganizovať jednotný prieskum spokojnosti užívateľov súdov v Európe, ktorý pokrýva celý rad tém (nielen nezávislosť).
11. Zvážiť vyžiadanie názorov iných zainteresovaných strán (napr. politikov).
12. Urobiť brainstorming o nestrannosti rozhodnutí.
13. Je žiaduce spolupracovať najmä na spoločných ukazovateľoch s ES, CCJE a CCBE.

Záver

Bolo predložených veľa návrhov a otázkou je, ktoré z týchto návrhov sa majú implementovať. Výsledky sa prerokovali v projektovom tíme a dospelo sa k záveru, že je potrebné vykonať následné kroky. Po *prvé*, relatívne malá revízia ukazovateľov by mala prebiehať tak, aby zahŕňala návrhy, ktoré boli navrhnuté na praktické zlepšenia. Po *druhé*, vonkajšia validácia odpovedí krajiny na dotazník je potrebná na to, aby ukazovatele stáli na pevnom základe. Najlepší spôsob, ako to urobiť, je potrebné ešte vymyslieť. V *treťom* rade treba vymyslieť prieskum spokojnosti medzi užívateľmi súdu. Zatiaľ čo ENCJ môže vyvinúť jednotný formát, berúc do úvahy prieskumy, ktoré už existujú v niektorých krajinách, a práce iných v tejto oblasti, ako napríklad CEPEJ, je potrebné, aby sa implementácia uskutočnila na národnej úrovni. Dôležitým aspektom je, že takýto prieskum nemožno ľahko implementovať prostredníctvom internetu. Aj okolnosti sa môžu líšiť. Je potrebné vymedziť rozsah súdnych užívateľov (kto je užívateľom súdu na účely prieskumu?).

V strategickom pláne ENCJ sa predpokladá, že ukazovatele nezávislosti a zodpovednosti budú aktualizované a „merané“ budúci rok. To znamená, že úlohou súdnych rád bude opätovne odpovedať na odtazník o nezávislosti a zodpovednosti.

5. Prieskum medzi prísediacimi o ich nezávislosti

Introduction

Úvod

Jeden z ukazovateľov týkajúcich sa subjektívnej nezávislosti sa týka vnímania nezávislosti medzi sudcami. Na získanie týchto údajov sa v roku 2016/2017 po druhýkrát uskutočnil prieskum medzi sudcami v Európe. Zúčastnilo sa celkovo 11 712 sudcov z 26 krajín. Prieskum sa uskutočnil medzi profesionálnymi sudcami. V mnohých európskych krajinách sú aktívni aj prísediaci, teda laickí prvok. CEPEJ dokumentoval ich prítomnosť:

Zo správy CEPEJ vyplýva, že "značný počet štátov sa uchýli aj k neprofesionálnym sudcom. To je prípad **Belgicka, Chorvátska, Českej republiky, Dánska, Estónska, Fínska, Francúzska, Nemecka, Maďarska, Luxemburska, Monaka, Nórska, Slovenska, Slovinska, Španielska, Švédsko, Švajčiarska** (13 kantónov z 26 má takýchto odborníkov) , "bývalá juhoslovanská republika Macedónsko" alebo dokonca **Veľká Británia -Anglicko a Wales a Veľká Británia-Škótsko**.

Môžu to byť "laickí sudcovia", sudcovia bez právnej odbornej prípravy, ktorí pôsobia samostatne alebo kolektívne, ale bez podpory profesionálneho sudcu (krajiny s bežným právom) alebo sudcov, ktorí sú posúdení ako profesionálni sudcovia (čo je napríklad prípad **Rakúska, Belgicka, Chorvátska, Česka, Švédsko alebo Izraelu**). Môžu tiež rozhodovať o malých občianskoprávných sporoch alebo rozhodovať o menších trestných činoch (**Španielsko, Veľká Británia a Wales, Veľká Británia - Škótsko**). "

CEPEJ poskytol údaje o počte prísediacich v EÚ krajinách.

Table 1. Počet prísediacich v Európe

Súdnicstvo	Prísediaci		Judiciary	Prísediaci	
	Celkový počet	Na 100 000 obyvateľov		Celkový počet	Per 100,000 inhabitants
Albánsko	-	-	Litva	-	-
Rakúsko	-	-	Holandsko	-	-
Belgicko	4,026	36	Nórsko	43,000	832
Bulharsko	-	-	Poľsko	13,933	36
Chorvátsko	-	-	Portugalsko	-	-
Dánsko	12,000	212	Rumunsko	-	-
Francúzsko	24,921	38	Srbsko	2,564	36
Fínsko	1,738	32	Slovinsko	3,445	167
Nemecko	97,306	120	Slovensko	-	-
Grécko	12,000	112	Španielsko	7,687	17
Maďarsko	4,500	46	Švédsko	8,318	85
Írsko	-	-	UK, Anglicko a Wales	19,253	34

Taliansko	3.068	5	UK, Škótsko	389	7
Lotyšsko	-	-	Total	258,148	

Poznámka: hrubo zvýraznené krajiny sú tie, ktoré sa do prieskumu zapojili.

Zdroj: CEPEJ (2016). Európske súdne systémy: Efektivita a kvalita, CEPEJ štúdia č. 23, Tabuľka 3.11 (str.95).

Informácie o Grécku poskytla Najvyššia súdna rada Grécka.

60% súdnictva tvoria prísediaci. Počet občanov, ktorí sa zúčastňujú ako sudcovia v súdnictve, je značný. Treba zdôrazniť, že čísla v tabuľke 1 sú absolútne čísla. V ekvivalentoch na plný úväzok by bol počet sudcov iba malou časťou týchto čísel, ako bude ďalej uvedené.

Keďže prísediaci sú poverení dôležitými úlohami, ich vnímanie nezávislosti je potrebné na získanie plného zastúpenia nezávislosti vnímanou sudcami. Na získanie týchto údajov sa v tomto roku uskutočnil prieskum medzi prísediacimi. Zúčastnilo sa ho celkovo 20 605 laikov z 10 rôznych krajín.

Metodológia

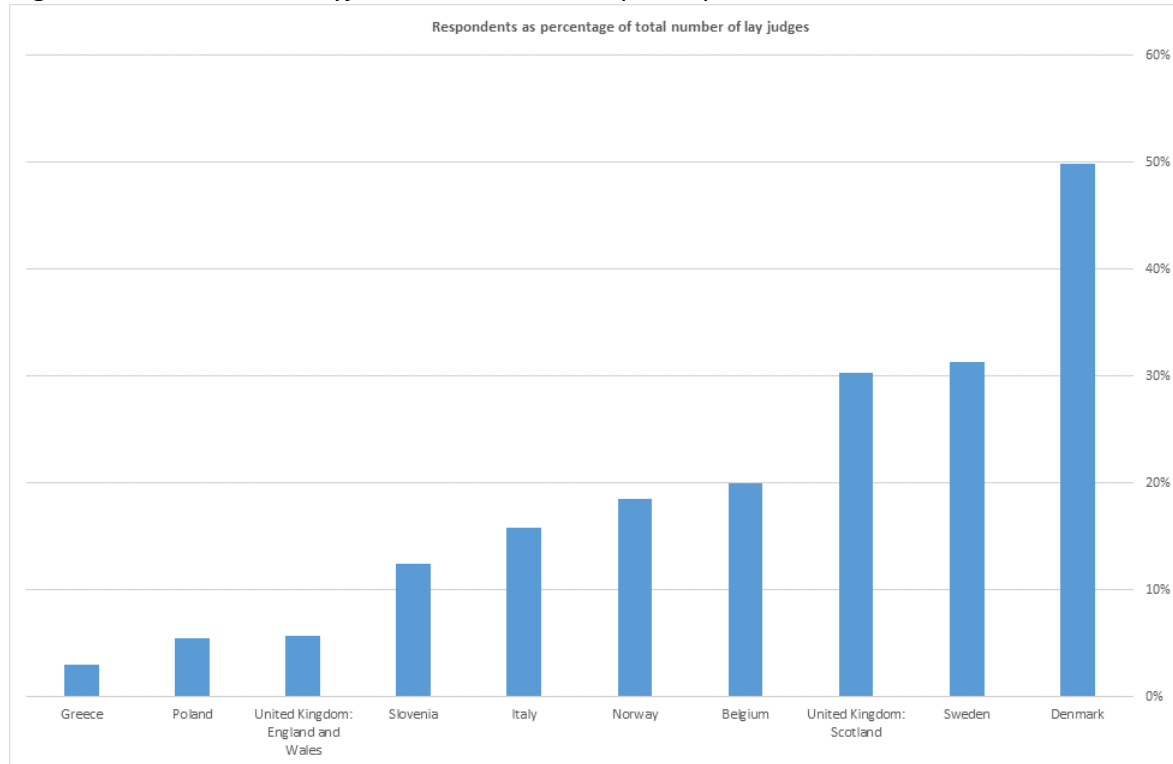
Prieskum bol zaslaný všetkým členom a pozorovateľom ENCJ. Členovia a pozorovatelia, ktorí majú prísediacich a tí, ktorí sa mohli zúčastniť, distribuovali úvodný list a odporúčanie predsedu ENCJ prísediacim. To si vo všeobecnosti vyžadovalo spoluprácu predsedov súdov v prípade absencie databázy na národnej úrovni. List obsahoval odkaz na webovú lokalitu, kde s nachádzal prieskum. Respondenti mohli anonymne a online vyplniť prieskum. Boli požiadaní, aby špecifikovali krajinu, v ktorej pracujú ako prísediaci. Prísediaci mohli vyplniť prieskum v ktoromkoľvek jazyku, do ktorého bol prieskum preložený.

Prieskum, podobne ako prieskum medzi profesionálnymi sudcami, nebol stratifikovaný. To znamená, že niektoré časti súdneho systému alebo kategórie sudcov môžu byť nadmerne alebo nedostatočne zastúpené, v dôsledku chýbajúcich informácií.

Návrh Prieskumu

Prieskum bol prispôbený podľa prieskumu profesionálnych sudcov. Teda obsahoval rovnako, resp. podobné otázky. Pýta sa prísediacich na všeobecné posúdenie ich nezávislosti, ako aj o posúdenie nezávislosti profesionálnych sudcov vo svojej krajine, ale tiež preskúmal rôzne aspekty nezávislosti. Okrem toho prísediaci mali odpovedať na niektoré otázky týkajúce sa osobných charakteristík (pohlavie a vek) ako aj na otázku o ich činnosti ako prísediacich.

Figure 3. Percentuálne v yjadrenie z celkového počtu prísediacich

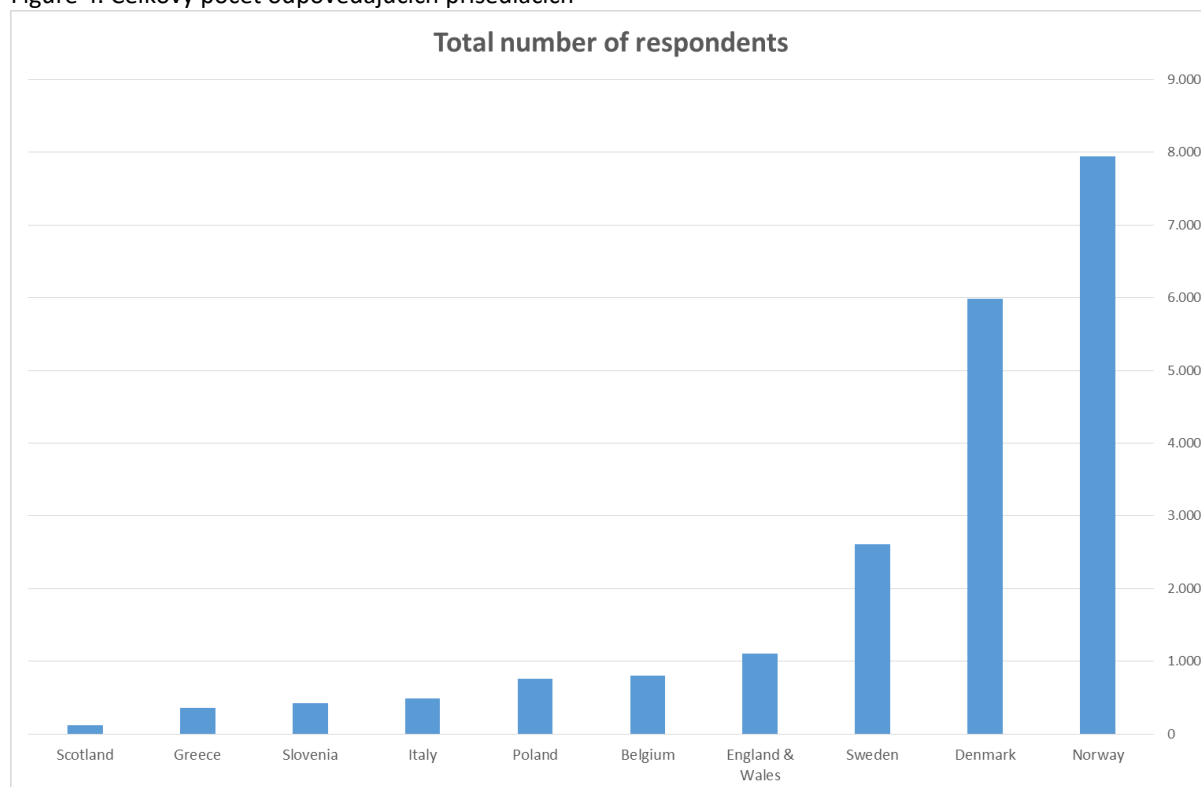

*Number of judges based on CEPEJ data of total lay judges 2014, except for Greece (see Table ..).

Miera odpovedí sa líši od 3 percent v Grécku až po 49,9 percent v Dánsku.

Pre reprezentatívnosť výsledkov prieskumu je dôležitý absolútny počet odpovedí za krajinu. Aj keď je miera odpovedí v krajine nízka, výsledky môžu byť zmysluplné a vypovedať o skutočnom stave. Na porovnanie, prieskumy obyvateľstva pokrývajú obyčajne len veľmi malú časť obyvateľstva, ale napriek tomu sú štatisticky významné. Nasledujúca tabuľka uvádza počet zúčastnených prísediacich na prieskume.

Figure 4. Celkový počet odpovedajúcich prísediacich

Počet odpovedajúcich prísediacich sa pohybuje od 118 v Škótsku až po 7422 v Nórsku. "Interval spoľahlivosti" výsledkov pre krajiny s malým počtom respondentov bude relatívne veľký. Čísla sú dostatočne vysoké na to, aby rozlišovali zmysluplné rozdiely, ktoré je možné štatisticky skontrolovať pomocou údajov, ktoré je možné poskytnúť na požiadanie zaslaním e-mailu na adresu office@encj.eu.

Charakteristika prísediacich a ich povinností

V prieskume boli otázky týkajúce sa pohlavia, veku a praktických skúseností s pozíciou prísediaceho. Nasledujúce tabuľky poskytujú prehľad týchto informácií.

Figure 5. Pohlavie prísediacich

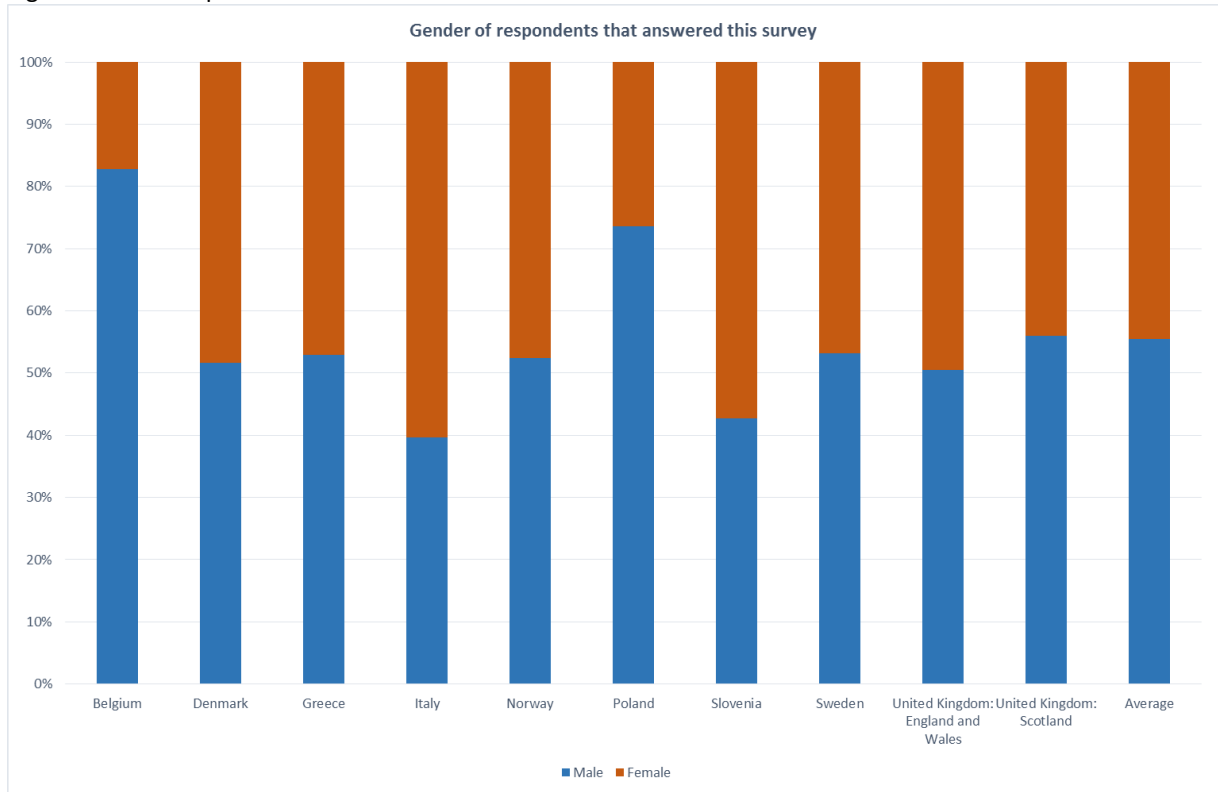
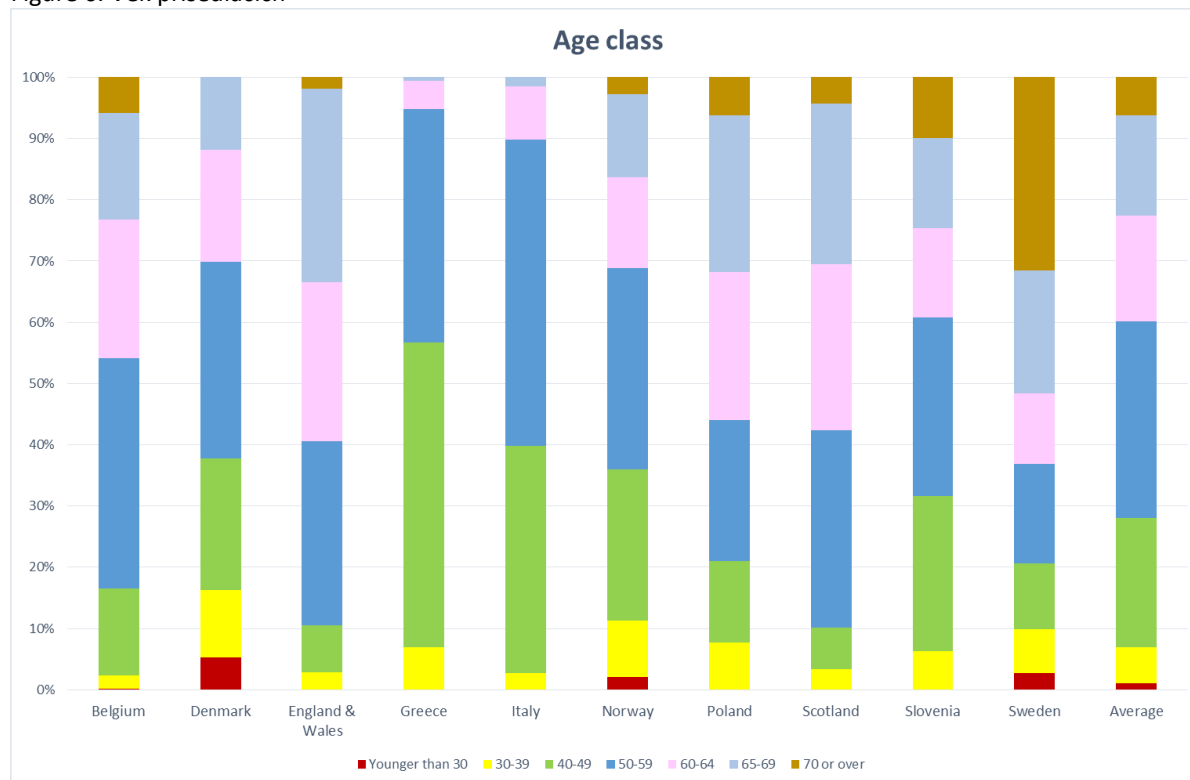

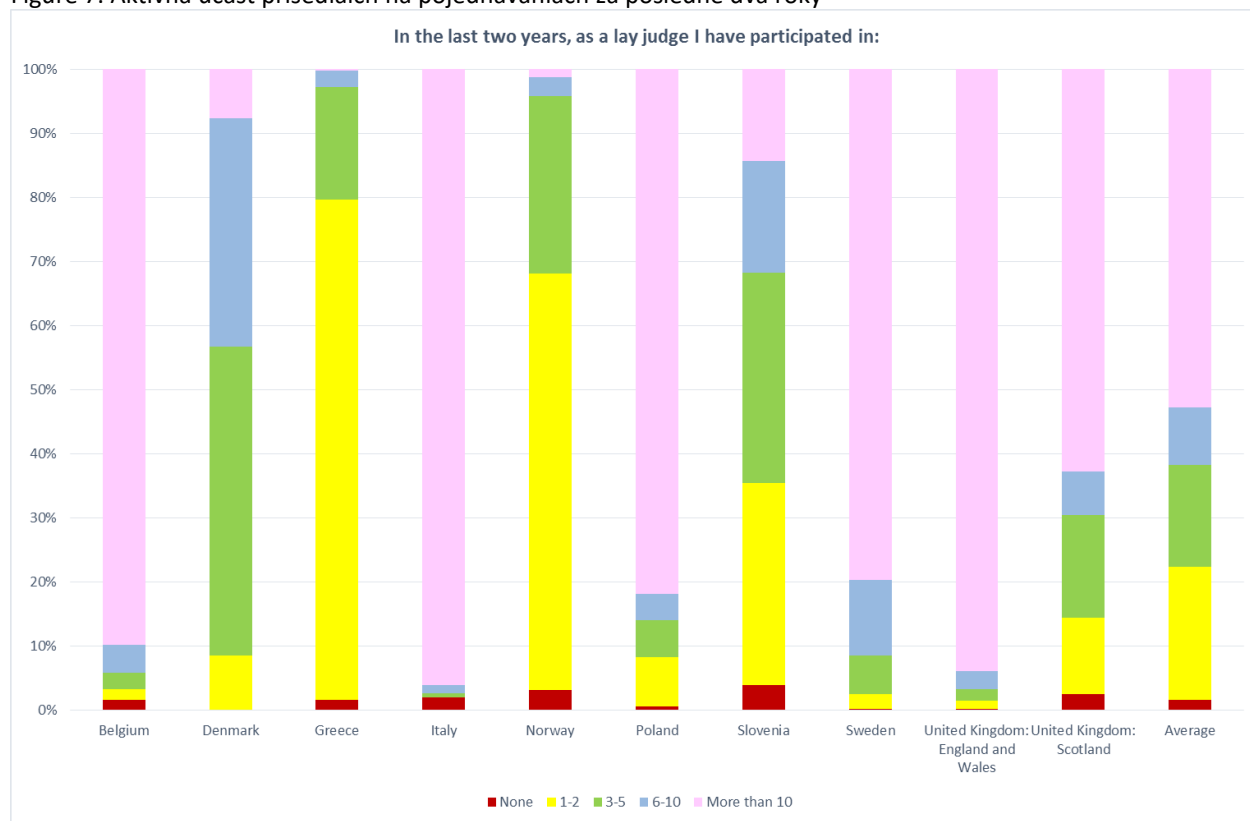
Figure 6. Vek prísediach

Rozdelenie podľa pohlavia je zhruba rovnaké. Len v Belgicku (83%) a Poľsku (74%) dominujú muži v počtoch, zatiaľ čo v Taliansku a Slovinsku je podiel žien takmer 60%.

Vypočítané ako priemer v jednotlivých krajinách, 40% prísediach je 60 rokov alebo starších. Rozloženie veku sa v jednotlivých krajinách veľmi líši. Vo Švédsku je 64% vo veku 60 rokov a viac, 32% 70 rokov alebo viac. Vo Veľkej Británii (Anglicko a Wales a Škótsko) a v Poľsku je 60% prísediach 60 a starších, zhruba rovnako rozdelených medzi vekové kategórie 60-64 a 65-69 rokov. Naproti tomu v Grécku a Taliansku je 95% a 90% menej ako 60 ročných a v Nórsku a Dánsku 70%.

Figure 7. Aktívna účasť prísediach na pojednávaniach za posledné dva roky

Pokiaľ ide o účasť prísediach na pojednávaniach, vo frekvencii existujú veľké rozdiely. V Belgicku, Anglicku a Walese, Taliansku, Poľsku, Škótsku a Švédsku majú sudcovia veľký počet prípadov (často je to viac než 10 prípadov), zatiaľčo v Grécku, Nórsku, Dánsku a Slovinsku pojednávajú len málo prípadov. Prísediaci teda v tomto ohľade netvorí homogénu skupinu.. Možno sa čudujete, aký význam má, že prísediaci sa zúčastní len na 1 alebo 2 prípadoch za obdobie dvoch rokov z hľadiska jeho oddanosti k základným hodnotám súdnictva, ako je nezávislosť a nestrannosť. Takáto nízka miera účasti nemusí byť efektívna, ale v konečnom dôsledku to závisí od cieľov každého justičného systému a jeho úpravy inštitutú prísediach.

Table 2. Oblasti práva na ktorých sa zúčastňujú prísediaci; tabuľka uvádza aj počty

	Total	Trestné veci	Správne súdnictvo	Obchodné veci	Rodinné prípady	Pracovnoprávne veci	Ostatné obč. veci	Iné	Žiadne
Belgicko	898	5	19	344	4	427	14	72	13
Dánko	8.976	5.911	227	289	682	134	848	879	6
Grécko	383	349	0	2	7	0	9	12	4
Taliansko	1.150	288	55	73	78	31	296	319	10
Nórsko	9.927	7.448	53	62	1.013	53	512	530	256
Poľsko	954	168	2	2	357	132	139	149	5
Slovinsko	570	267	5	31	58	88	32	72	17
Švédsko	5.858	2.019	789	278	1.547	124	454	646	1
Spojené kráľovstvo: Anglicko a Wales	2.057	822	146	48	267	66	263	443	2
Spojené kráľovstvo: Škótsko	149	57	12	2	2	31	13	29	3
Celkový počet	30.922	17.334	1.308	1.131	4.015	1.086	2.580	1	317

Prísediaci sú najviac aktívni a dominujú v trestnom práve. Rodinné parvo je na druhom mieste. Mnohí z nich pracujú v rôznych ných oblastiach práva.

Table 3. Prostredie v akom prísediaci prejednávajú prípady: tabuľka uvádza aj počty

	Celkový počet	Sám	Spolu s inými prísediacimi	Spolu s profesionálnymi sudcami	Spolu s profesionálnymi sudcami ako aj prísediacimi
Belgicko	918	116	18	45	739
Dánsko	6.206	6	328	136	5.736
Grécko	366	5	52	5	304
Taliansko	549	376	8	87	78
Nórsko	8.256	49	844	289	7.074
Poľsko	770	9	11	27	723
Slovinsko	431	6	20	12	393
Švédsko	2.733	8	74	72	2.579
VB: Anglicko a Wales	1.415	153	673	64	525
VB: Škótsko	122	59	4	8	51
Celkový počet	21.766	787	2.032	745	18.202

Pojednávanie prípadov za prítomnosti profesionálnych sudcov ako aj prísediacich spolu prevláda. Iba v Taliansku a Veľkej Británii prísediaci buď pojednávajú prípady sami alebo s inými prísediacimi. Účasť na pojednávaniach v iných zoskupeniach je veľmi malá .

Výsledky prieskumu: nezávislosť prísediacich

Rovnako ako pri prieskume profesionálnych sudcov boli položené dve otázky. Prvá sa týka vnímania nezávislosti prísediacich v krajine vo všeobecnosti. Druhá otázka sa týka osobnej nezávislosti respondenta. Na stupnici od 0 do 10 je nezávislosť prísediacich vo všeobecnosti hodnotená medzi 7,5 v Taliansku a 9,3 v Škótsku s priemerom 8,5 (obrázok 8). Ako už bolo zaznamenané aj v prípade prieskumu u profesionálnych sudcov, osobná nezávislosť je

hodnotená prísediacimi vyššou mierou a pohybuje sa od 8,6 v Poľsku po 9,4 v Škótsku s priemerom 9,0 (obrázok 9).

Figure 8. Osobná nezávislosť prísediacich

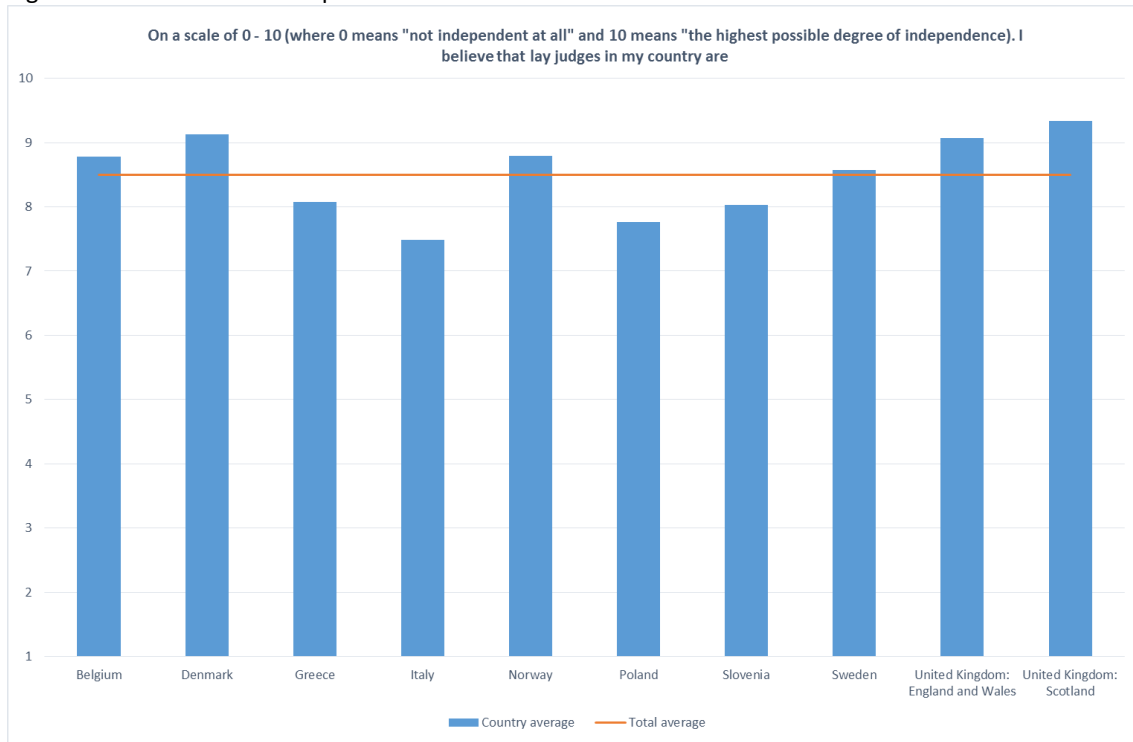
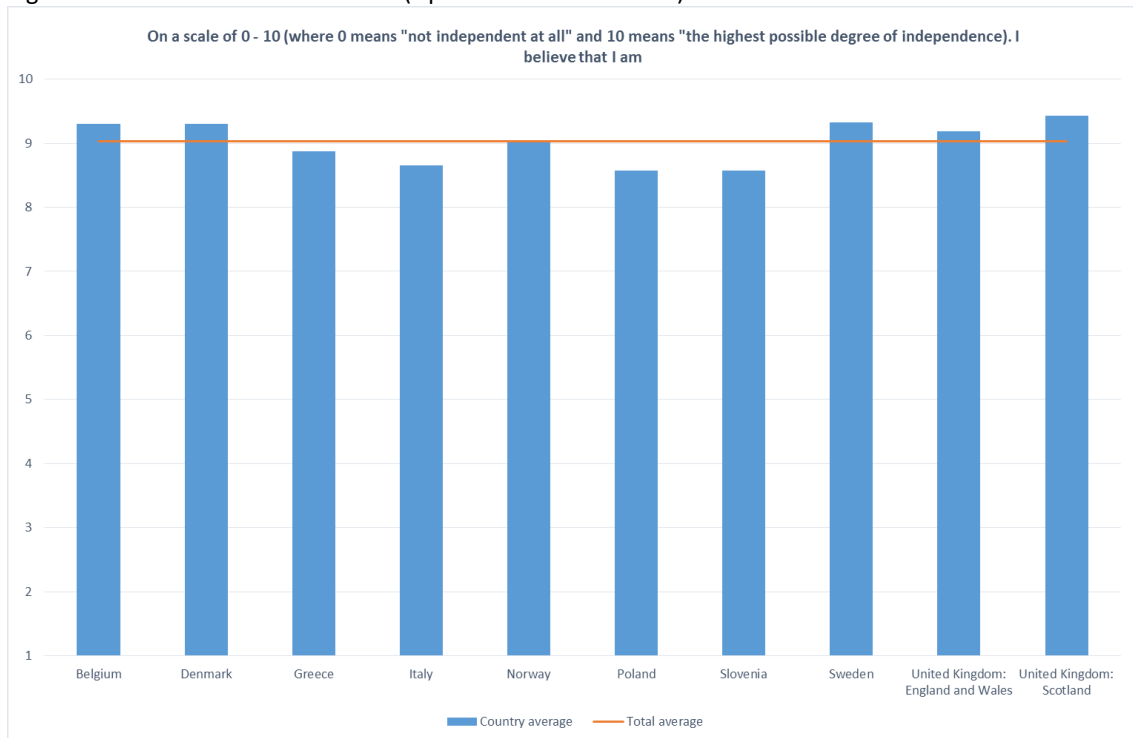

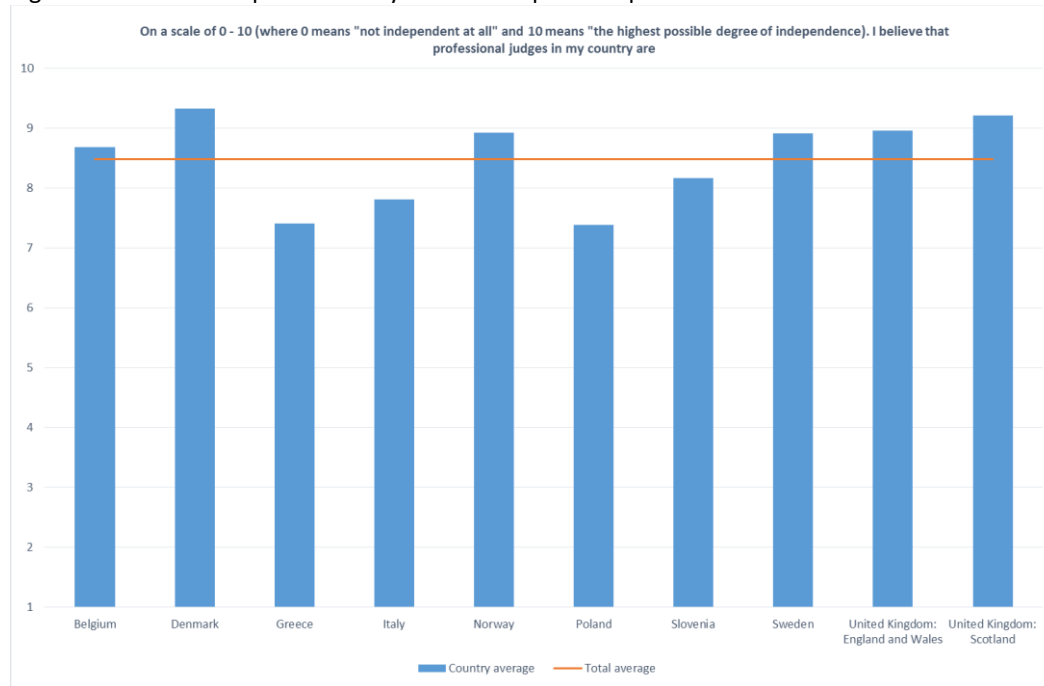
Figure 9. Osobná nezávislosť sudcov (z prieskumu v roku 2016)

Výsledky prieskumu : vnímanie nezávislosti profesionálnych sudcov

Prísediaci dostali aj otázku, aby ohodnotili nezávislosť sudcov v ich krajinách. Hodnotenie a vnímanie nezávislosti sudcov sa pohybuje na škále od 7.4 v grécku po 9.3 v Dánsku, pričom priemer krajín je 8.5.

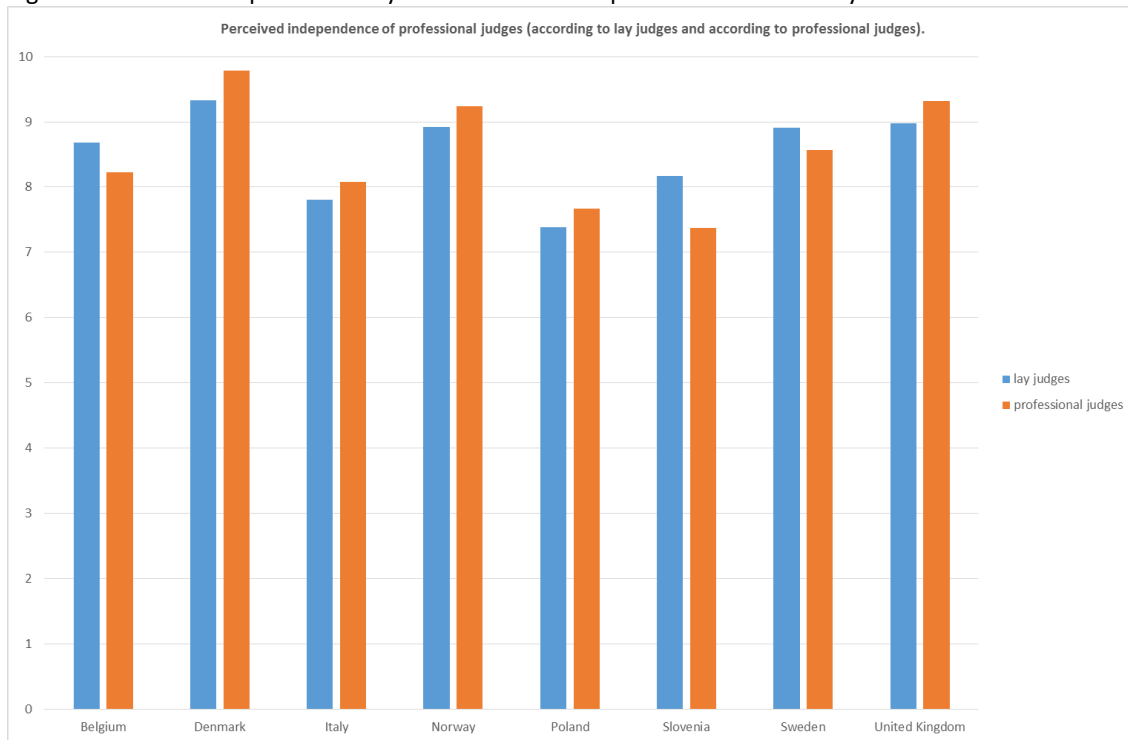
Figure 10. Nezávislosť profesionálnych sudcov v pohľadu príseďaciach

Prísediaci hodnotia svoju nezávislosť vo všeobecnosti na rovnakej úrovni ako nezávislosť profesionálnych sudcov. Iba v Grécku a Poľsku hodnotia nezávislosť príseďaciach vyššie ako nezávislosť profesionálnych sudcov (8,1 proti 7,4 v Grécku a 7,8 proti 7,4 v Poľsku). V Taliansku a Švédsku je to opačne (7,5 proti 7,8 v Taliansku a 8,6 proti 8,9 vo Švédsku).

Tieto výsledky možno porovnať s tým, ako vnímajú svoju vlastnú nezávislosť samotní profesionálni sudcovia. Prísediaci v Belgicku, Slovinsku a Švédsku majú pozitívnejší pohľad na nezávislosť profesionálnych sudcov ako samotní profesionálni sudcovia sami na seba; v Dánsku, Veľkej Británii, Taliansku, Nórsku a Poľsku si profesionálni sudcovia myslia, že sú nezávislejší, než si to o nich myslia príseďaci.

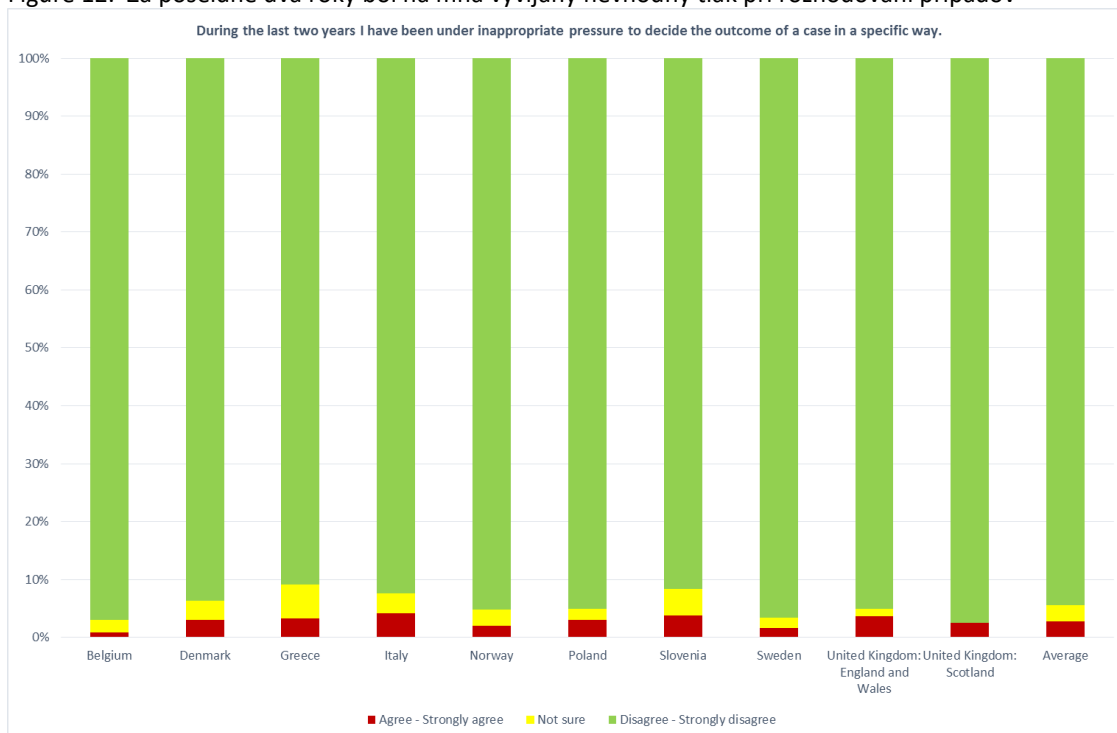
Figure 11. Nezávislosť profesionálnych sudcov vnímaná prísediacimi a samotnými sudcami

Výsledky prieskumu: aspekty nezávislosti prísediacich

V nasledujúcich tabuľkách sú výsledky zaznamenané podľa konkrétnych otázok.

Figure 12. Za posledné dva roky bol na mňa vyvíjaný nevhodný tlak pri rozhodovaní prípadov

Percento prísediacich, ktorí cítili neprímeraný nátlak pri rozhodovaní nepresiahol 4% (Taliansko, Anglicko a Wales a Slovinsko).

Figure 13. Myslím si, že v mojej krajine brali za posledné dva roky prísediaci úplatky aby rozhodli prípad určitým spôsobom

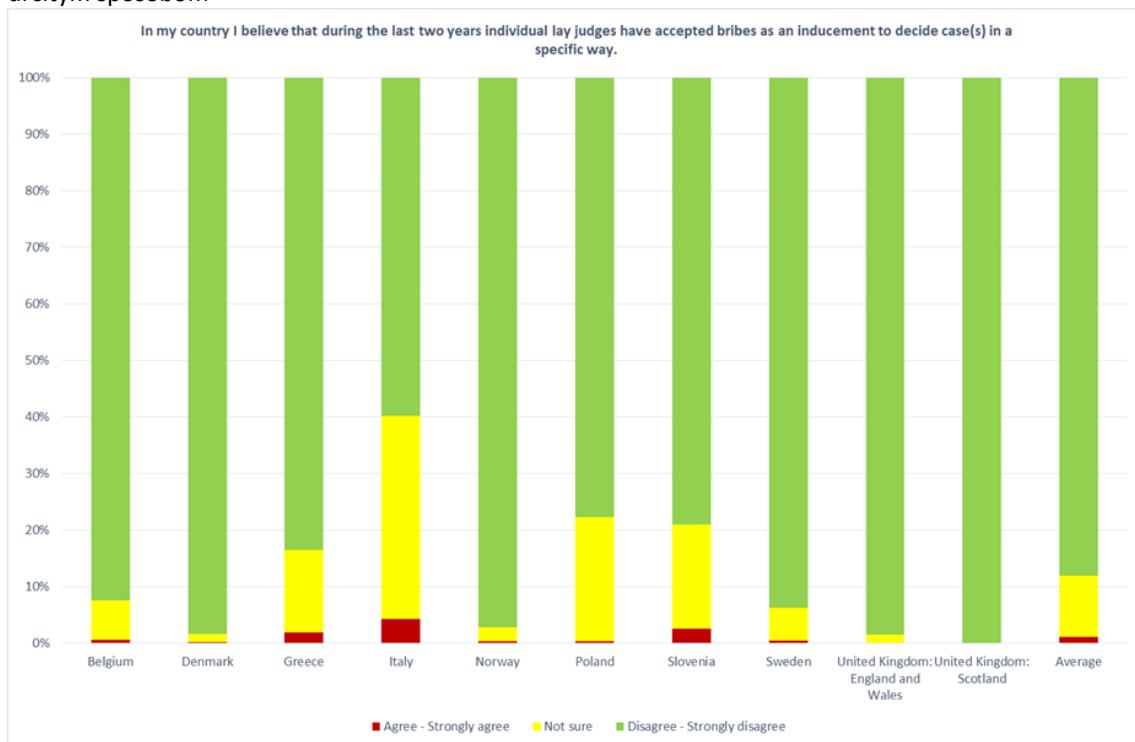
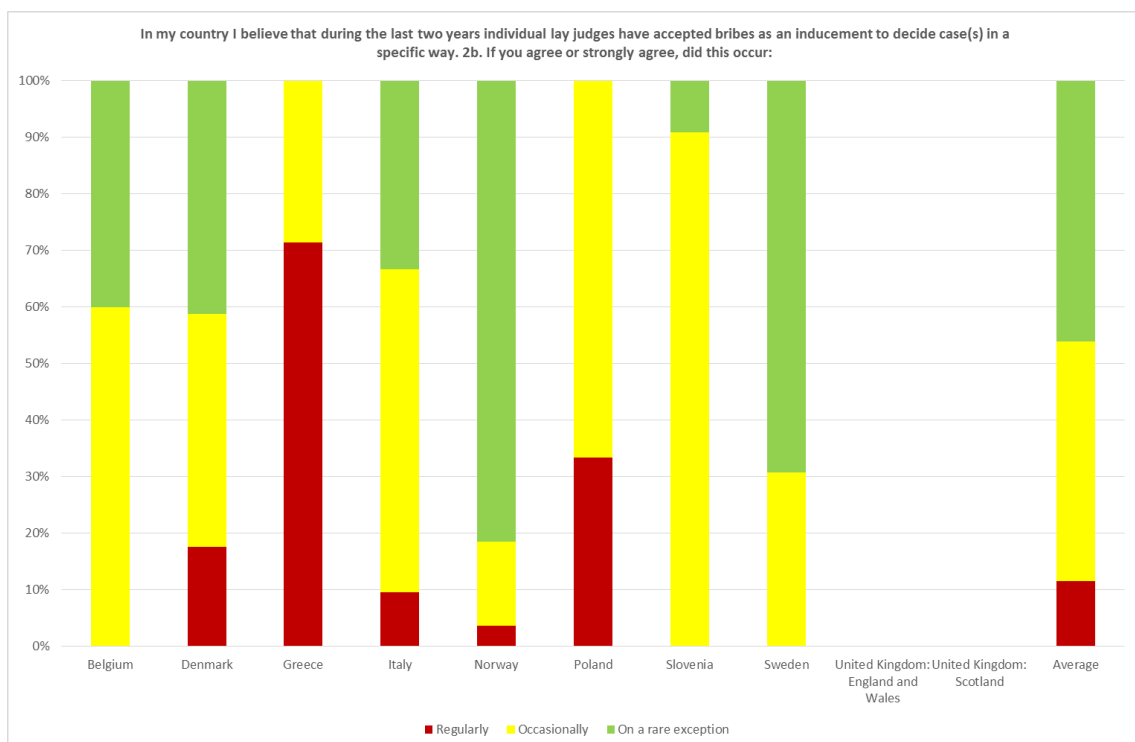
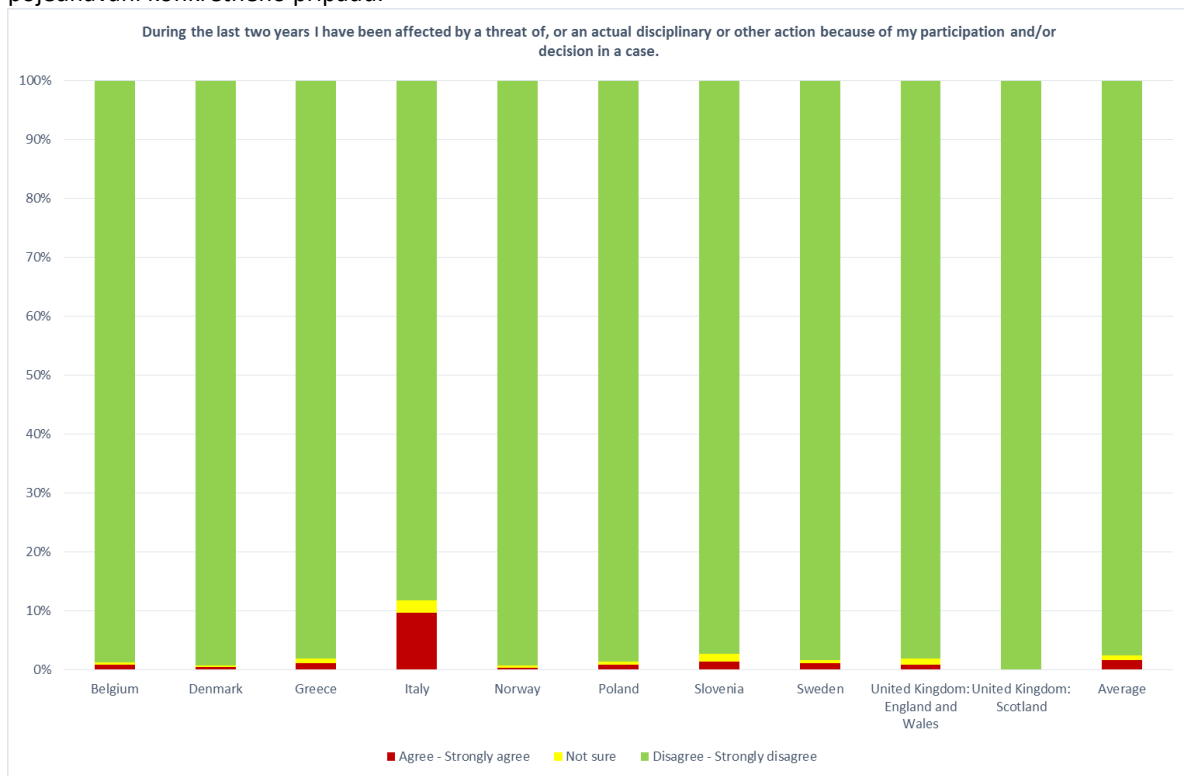

Figure 14. Ak na vyššie uvedenú otázku odpovedali áno, ako často sa úplatky vyskytli?

Korupcia sa tu obmedzuje na svoju najpriamejšiu formu, teda na dostávanie úplatkov. Len málo prísediacich si myslí, že sa to stáva. Mnohí ďalší nie sú si istí, pokiaľ ide o prísediacich, ktorí berú úplatky. V niektorých krajinách (Grécku, Poľsku, Dánsku, Taliansku), ktorí odpovedali na túto otázku, sa domnievajú, že k tomu dochádza pravidelne.

Figure 15. Za posledné dva roky mi hrozili disciplinárnym opatrením alebo mi inak “hrozili” ak sa zúčastním na pojednávaní konkrétneho prípadu.

Dopad (alebo hrozba) disciplinárných krokov voči prísediacim z dôvodu účasti na konkrétnom prípade sa týka Talianska, kde 10% respondentov uvádza takýto problém.

Figure 16. Myslím si, že za posledné dva roky bolo rozhodovanie prísediacich v mojej krajine priamo ovplyvňované médiami

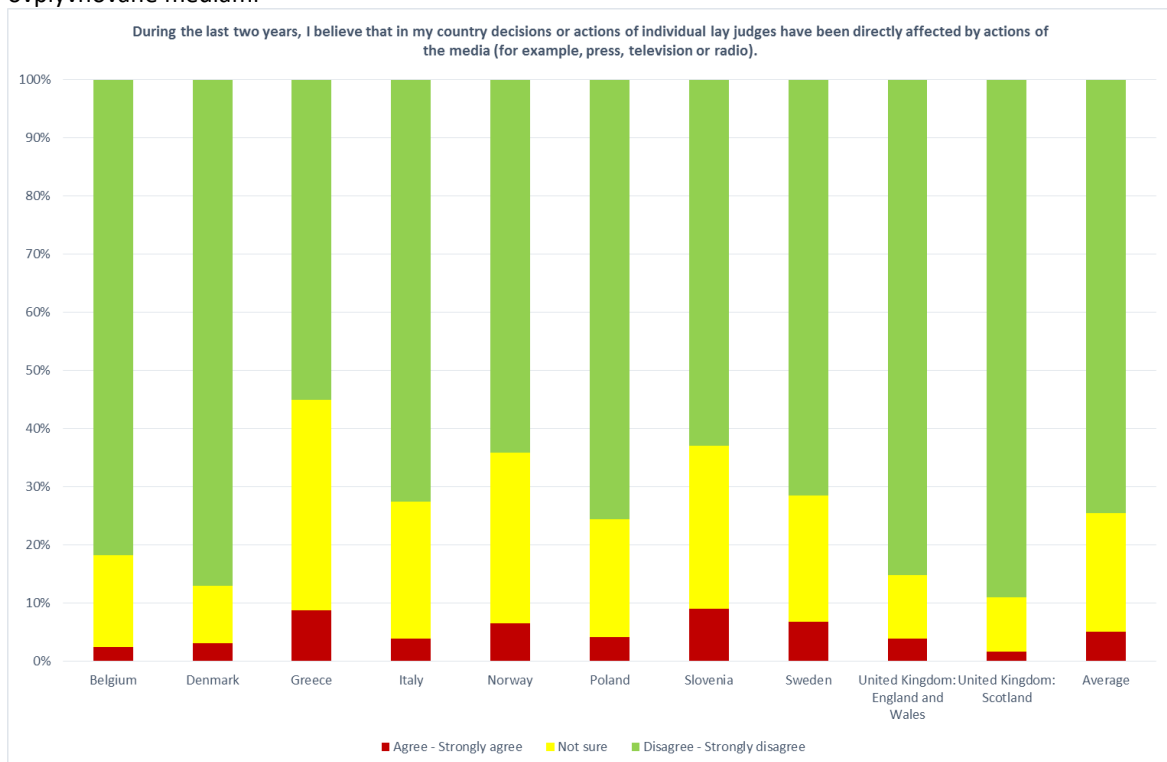
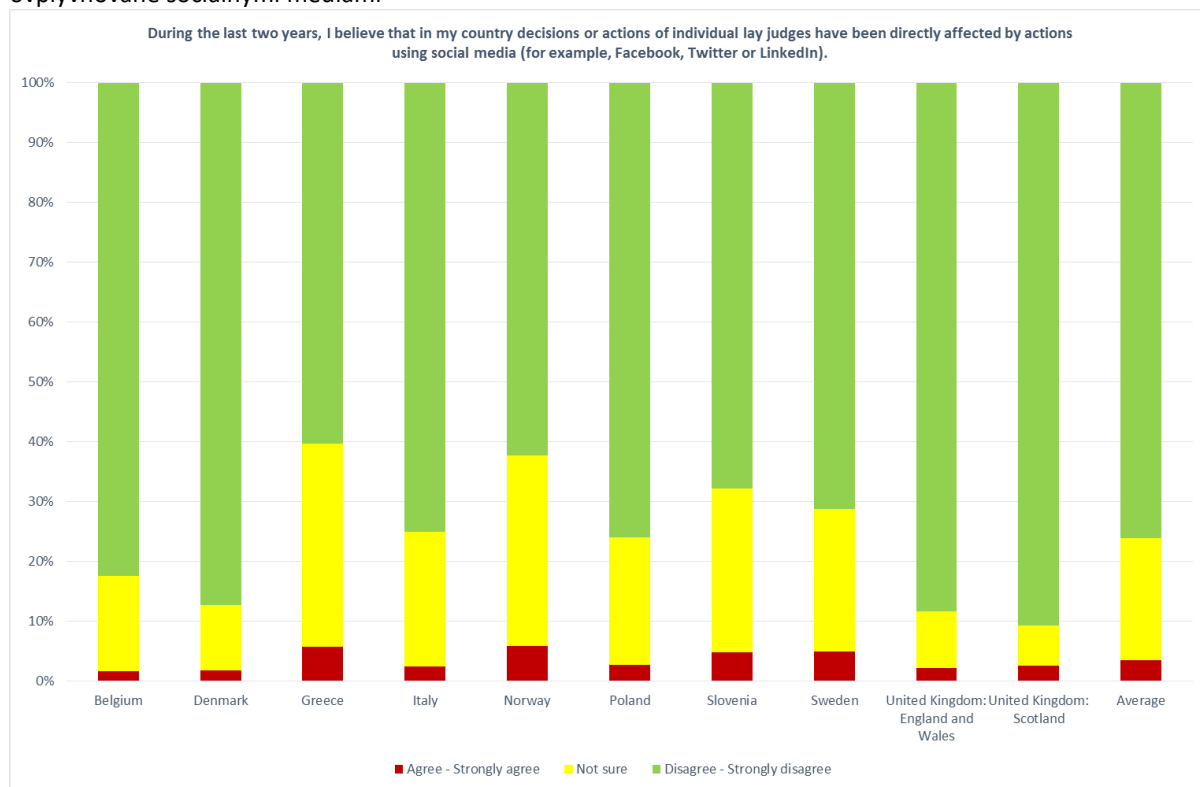

Figure 17. Myslím si, že za posledné dva roky bolo rozhodovanie prísediacich v mojej krajine priamo ovplyvňované sociálnymi médiami

Dopad sociálnych médií na rozhodnutia prísediacich je relatívne nízky, menej než 10 % respondentov odpovedalo na túto otázku kladne.

Figure 18. Myslím si, že za posledné dva roky moju nezávislosť rešpektovali: profesionálni sudcovia

Figure 19. Myslím si, že za posledné dva roky moju nezávislosť rešpektovali: iní prísediaci

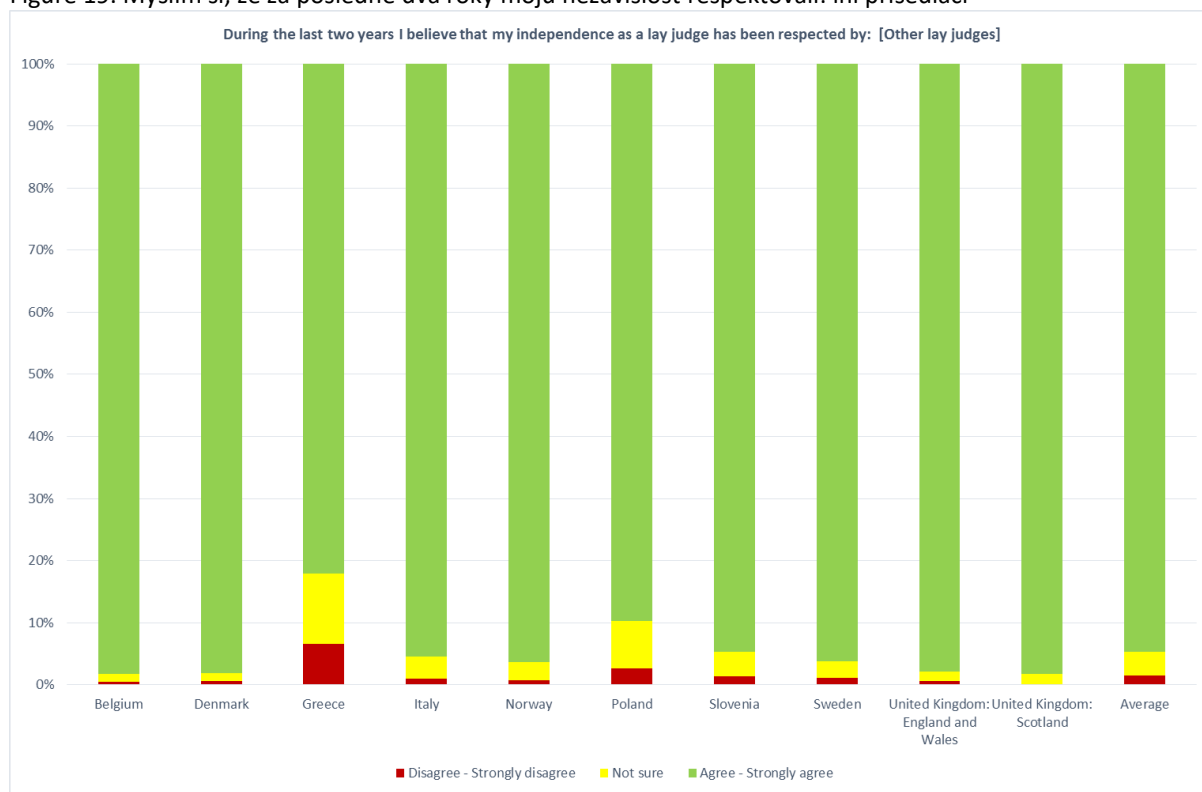

Figure 20. Myslím si, že za posledné dva roky moju nezávislosť rešpektovali : strany sporu

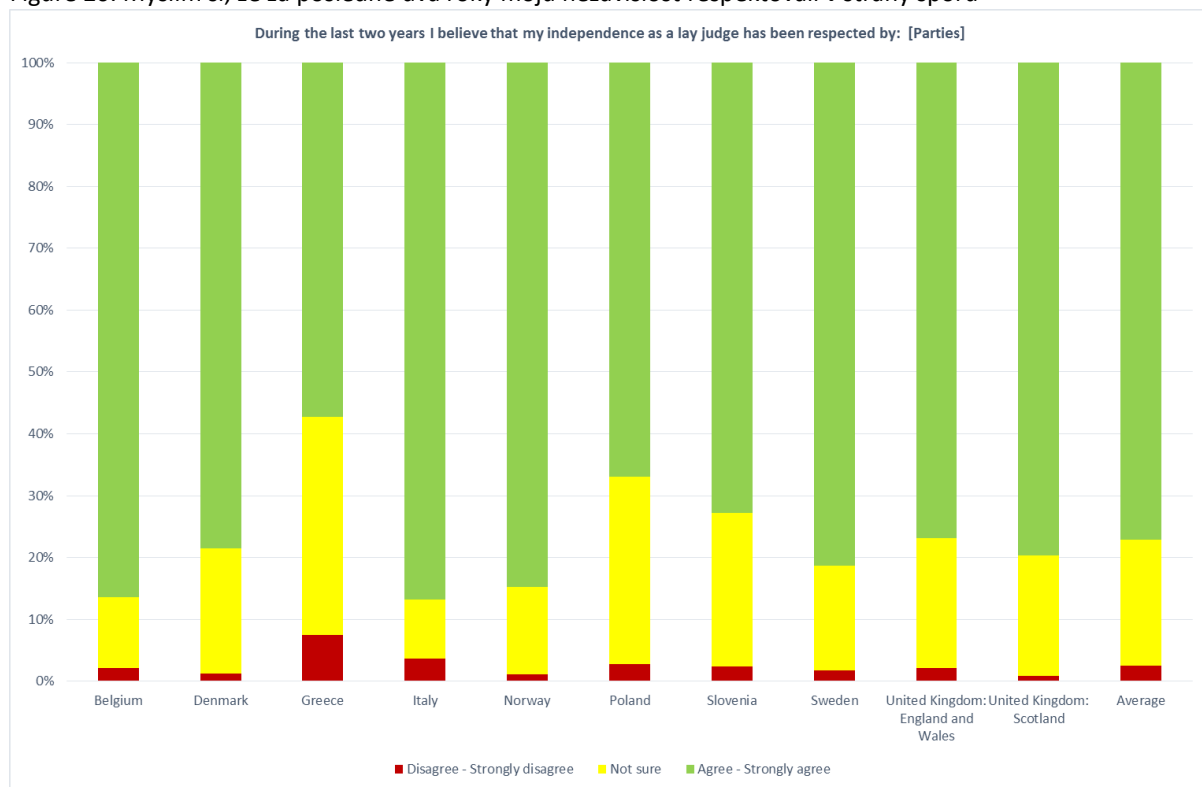

Figure 21. Myslím si, že za posledné dva roky moju nezávislosť rešpektovali : právnici

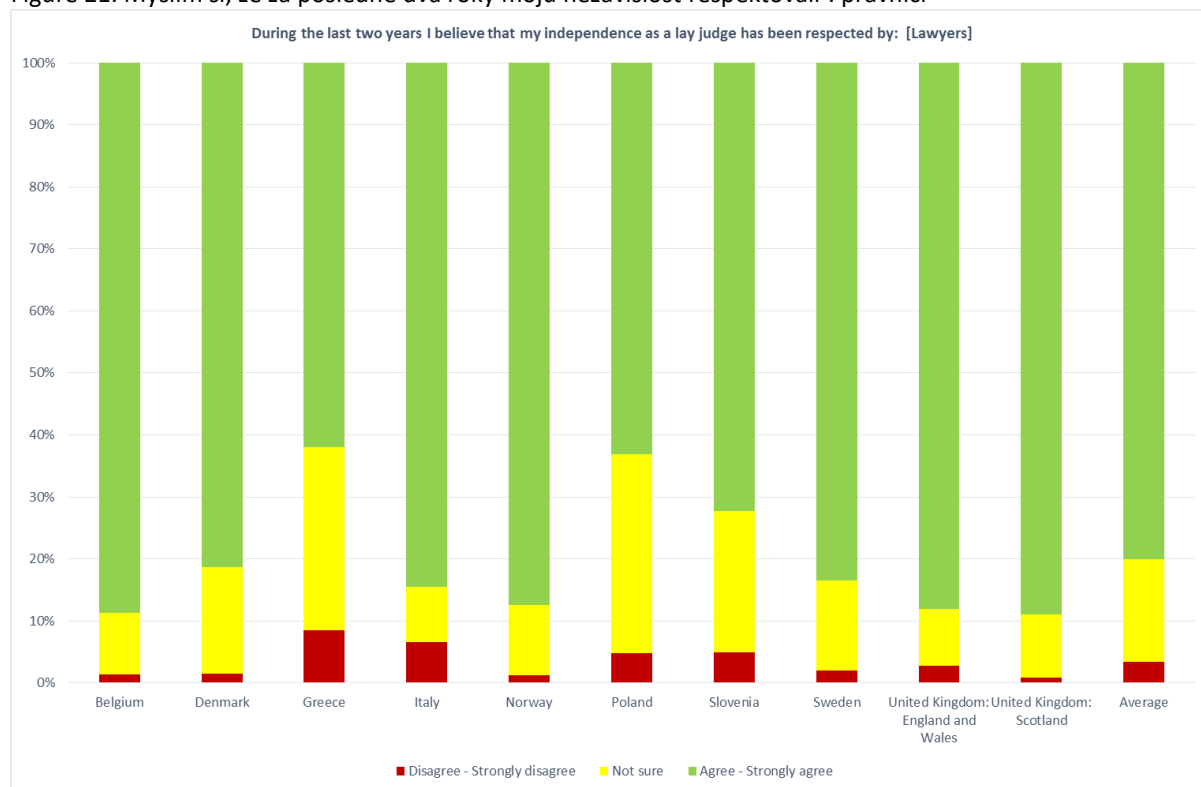

Figure 22. Myslím si, že za posledné dva roky moju nezávislosť rešpektovali: médiá

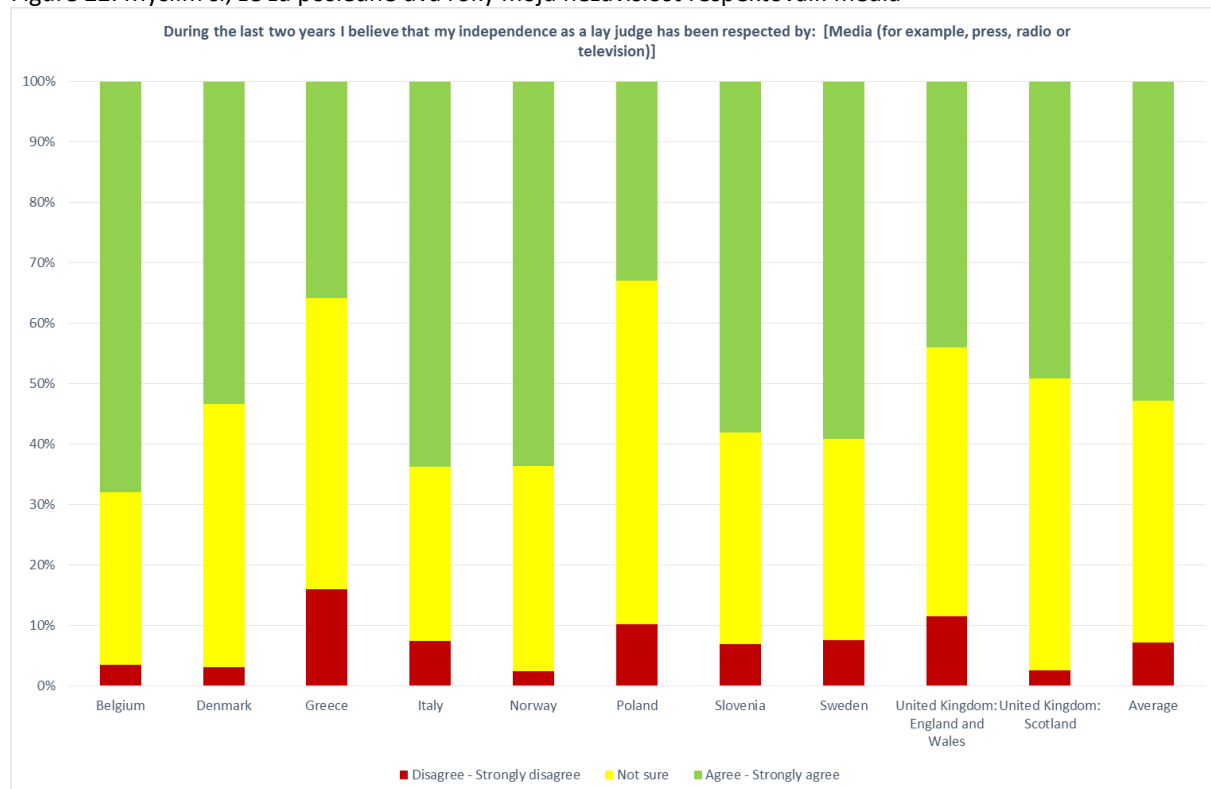

Figure 23. Myslím si, že za posledné dva roky moju nezávislosť rešpektovali: sociálne médiá

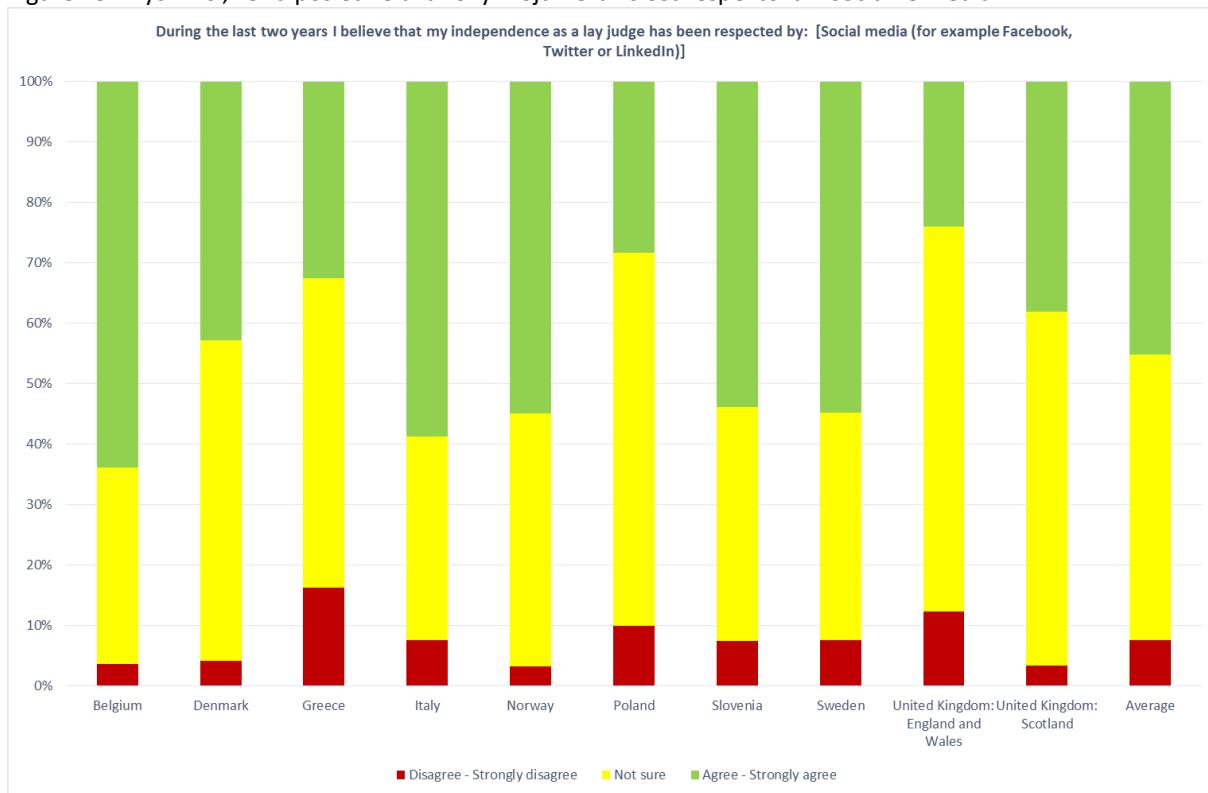

Figure 24. Myslím si, že za posledné dva roky moju nezávislosť rešpektovali: vládne organizácie

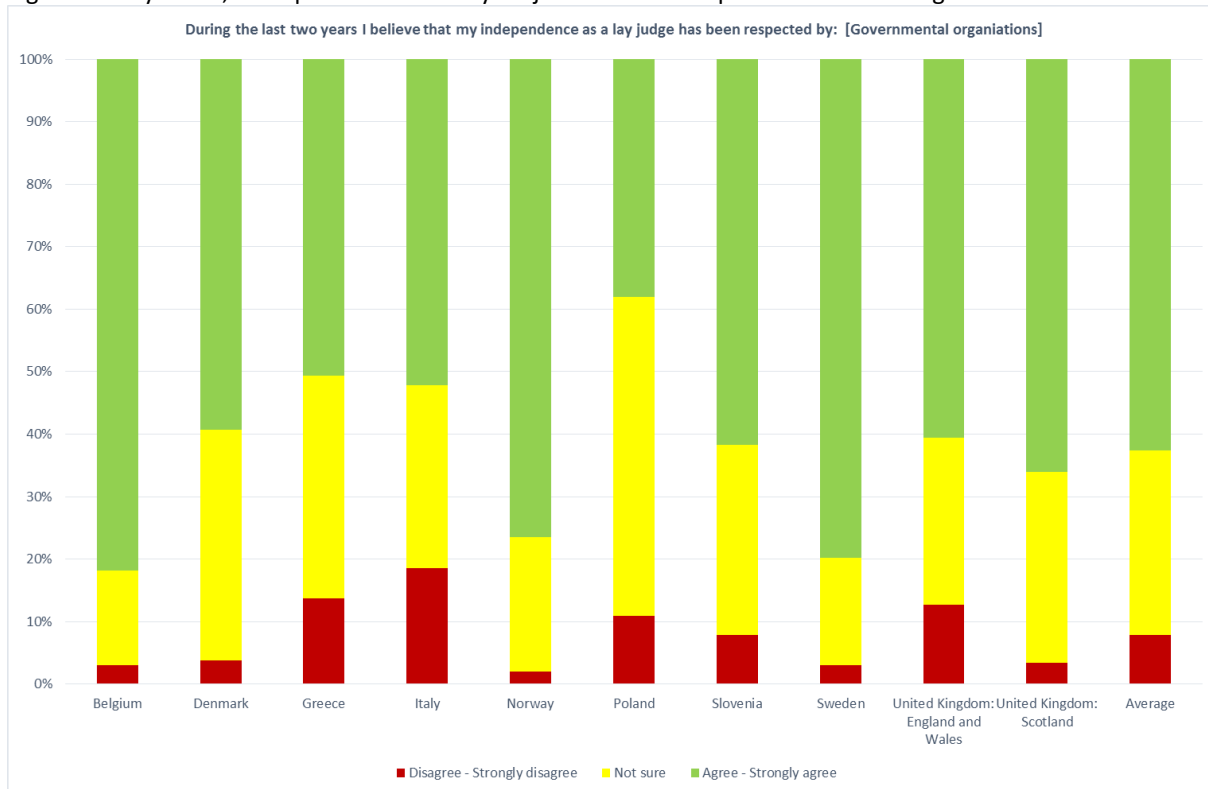

Figure 25. Myslím si, že za posledné dva roky moju nezávislosť rešpektovali: zamestnávateľa, odborárske organizácie

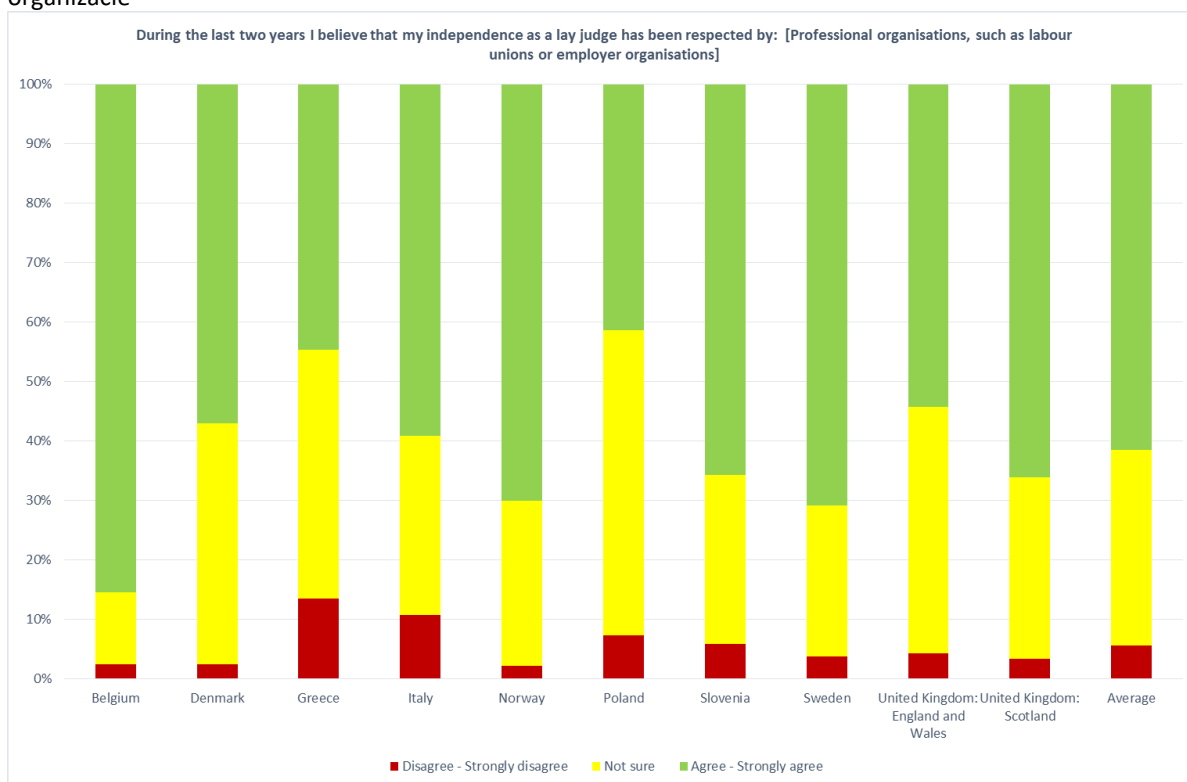

Figure 26. Myslím si, že za posledné dva roky moju nezávislosť rešpektovali: miestne obyvateľstvo

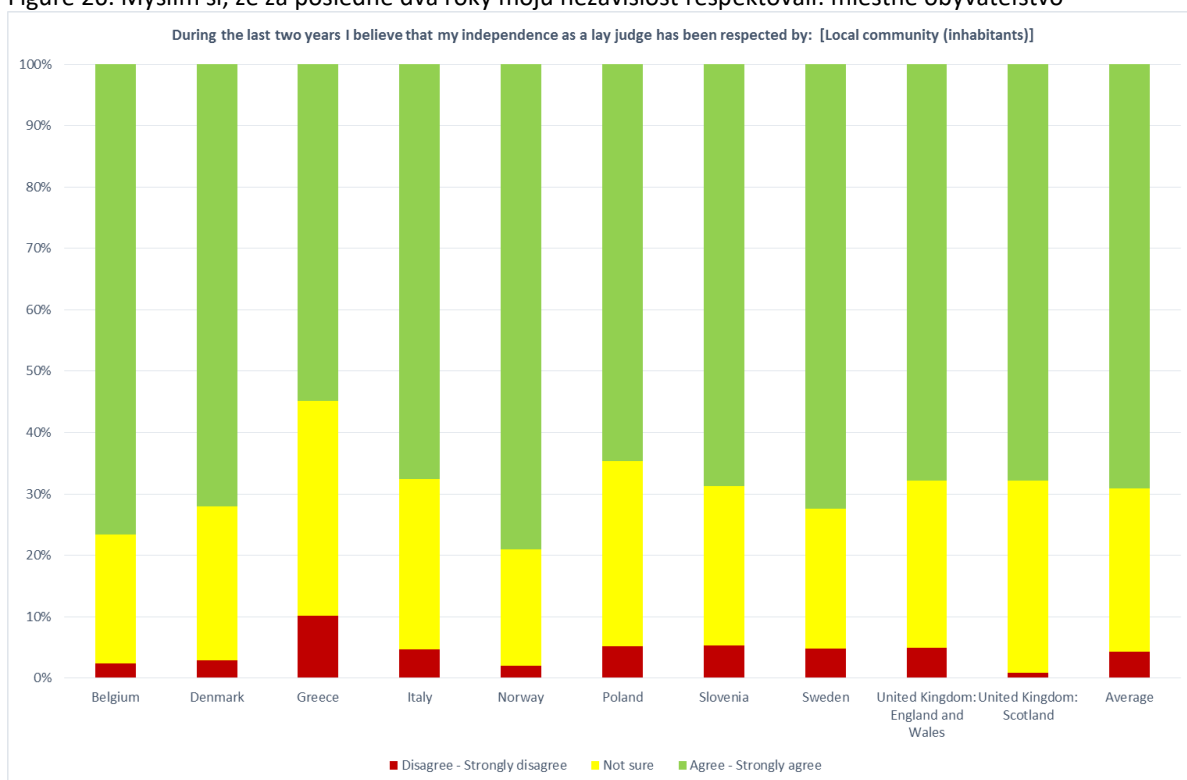
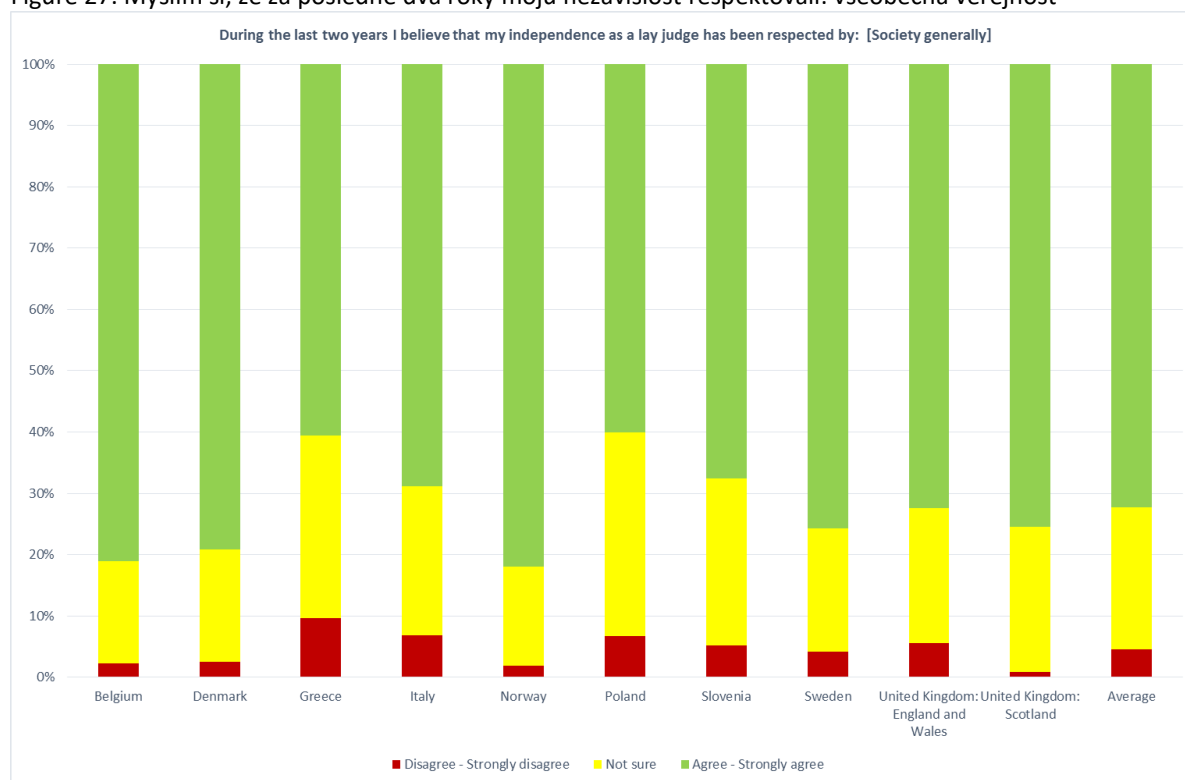

Figure 27. Myslím si, že za posledné dva roky moju nezávislosť rešpektovali: všeobecná verejnosť

Malé percento prísediacich uvádzajú, že skupiny, ktoré sme vyššie uviedli, nerešpektujú prísediacich, pričom najčastejšie uvádzajú nedostatok rešpektovania zo strany vládnych organizácií a (sociálnych) médií. Tento pocit zdieľa väčšina zúčastnených prísediacich. Nedostatok rešpektu uvádzajú aj zo strany profesionálnych sudcov, aj keď menej často.

Porovnanie výsledkov prísediacich a profesionálnych sudcov týkajúcich sa všeobecných aspektov

Prieskum medzi prísediacimi sa líši od prieskumu medzi profesionálnymi sudcami, keďže prísediaci vo všeobecnosti nepatria

a nepodieľajú sa na riadení súdnictva ako sudcovia. Napriek tomu boli niektoré otázky orvnako postavené ako pri profesionálnych sudcoch, ale v odpovediach sú si prísediaci menej istí. Rozdiely medzi krajinami sú z veľkej časti rovnaké pri výsledkoch u prísediacich a rovnaký trend bol zaznamenaný aj pri výsledkoch v prieskume profesionálnych sudcov

Pozrieme sa na niekoľko parciálnych výsledkov

Figure 28. Moja nezávislosť bola rešpektovaná médiami - prísediaci vs. profesionálni sudcovia

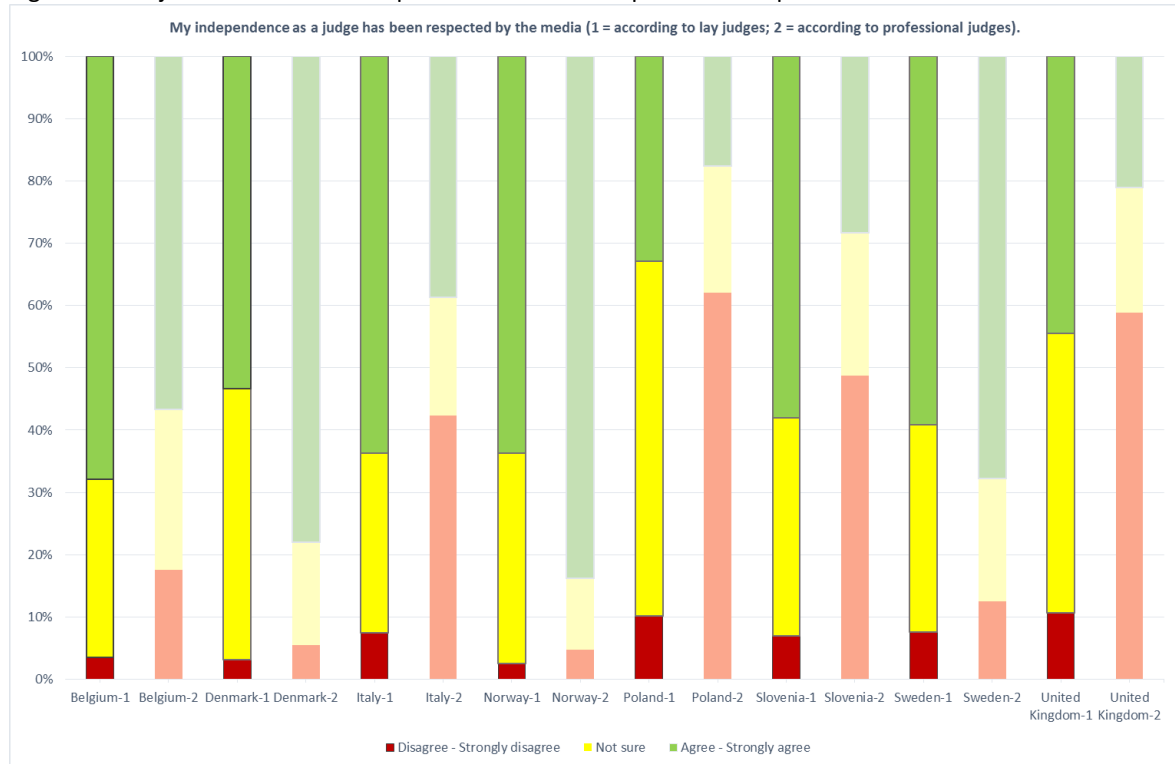

Figure 29. Moja nezávislosť bola rešpektovaná vládnyimi organizáciami - prísediaci vs. profesionálni sudcovia

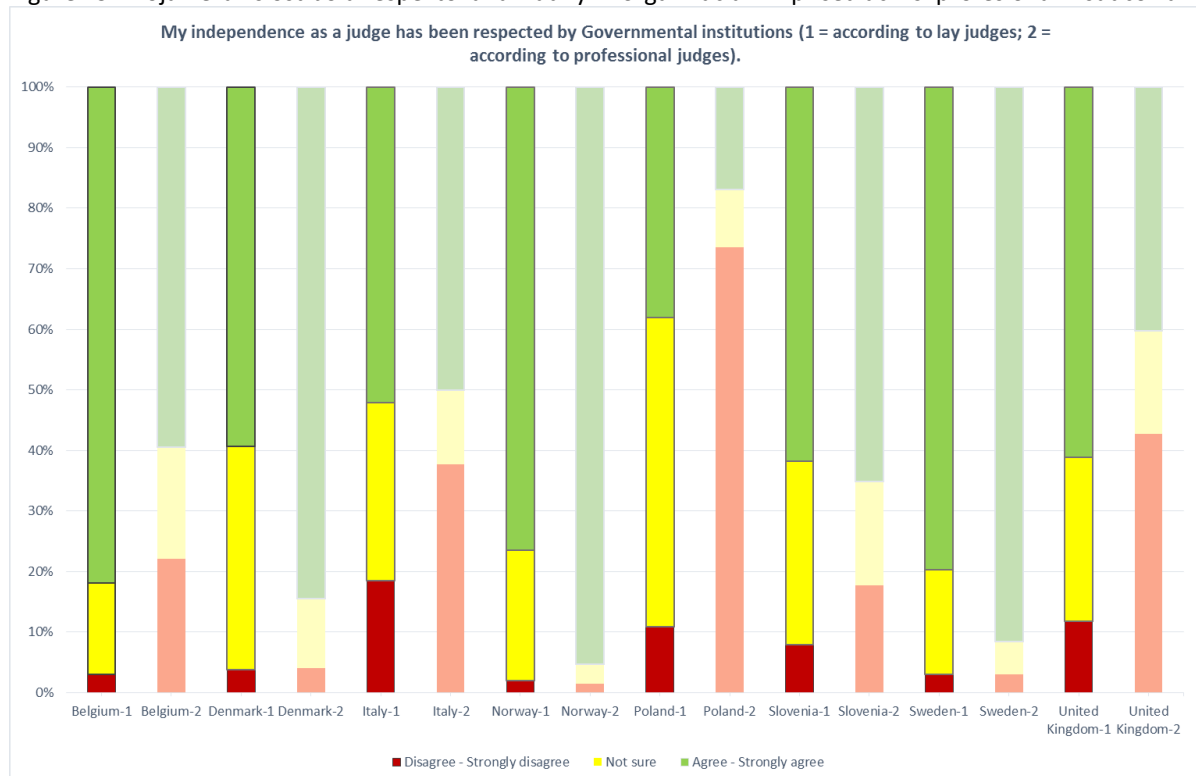

Figure 30. Verím, že sudcovia/prísediaci brali úplatky - prísediaci vs. profesionálni sudcovia

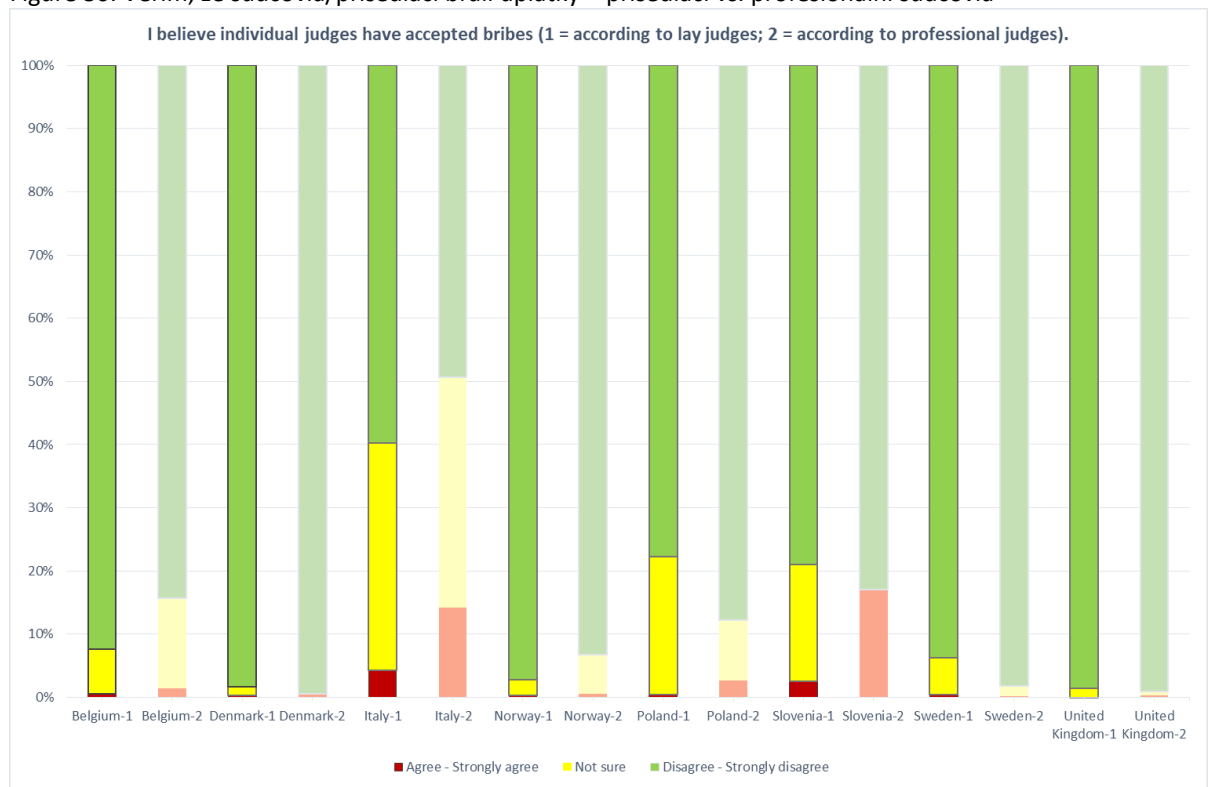
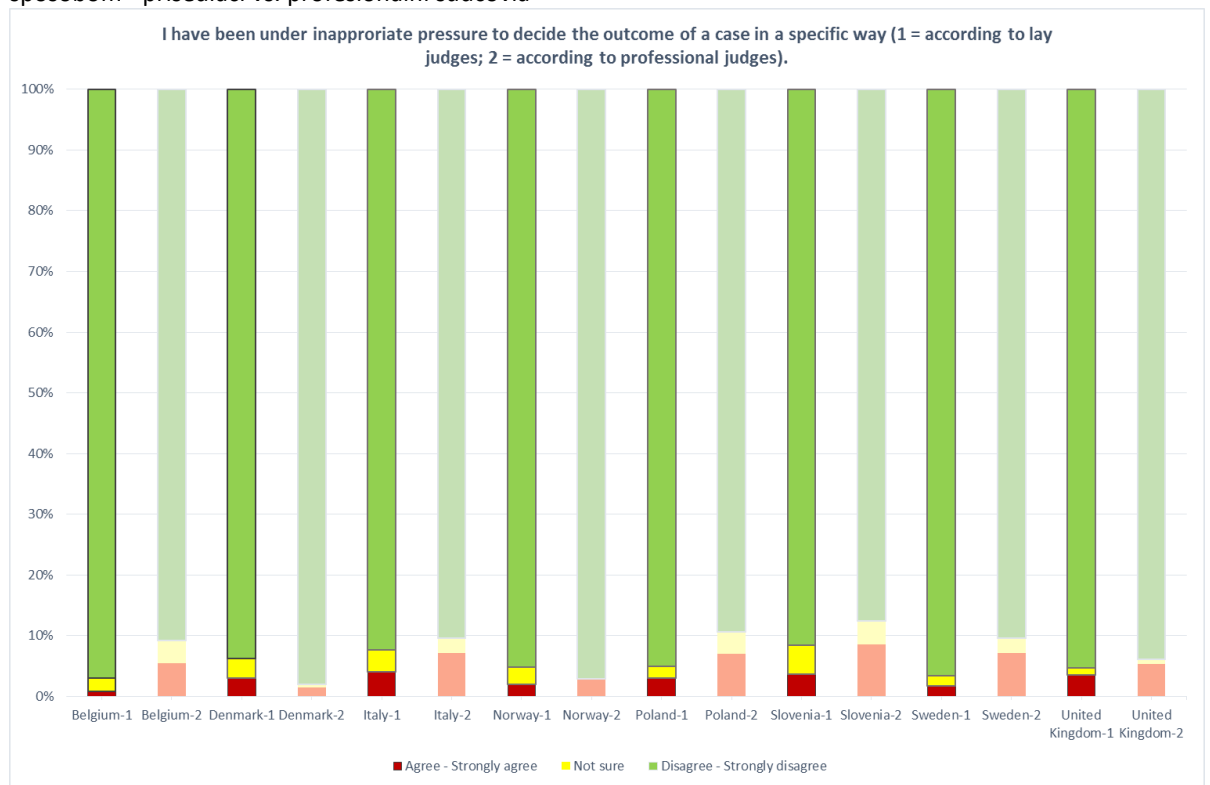

Figure 31. Bol som ako sudca/prísediaci pod nevhodným tlakom aby som rozhodol prípad konkrétnym spôsobom - prísediaci vs. profesionálni sudcovia

Výsledky prieskumu: Vzájomná interakcia medzi sudcami a prísediacimi

Špecifický problém prísediacich je ich vzťah s profesionálnymi sudcami, nakoľko častokrát sedia v jednom senáte. Výsledky otázok, ktoré sa týkajú tejto problematiky sú uvedené nižšie v tabuľkách.

Figure 32. Za posledné dva roky, keď som pojednával prípad spoločne s profesionálnym sudcom, vyvíjal na mňa sudca nevhodný nátlak, aby som prípad rozhodol konkrétnym spôsobom.

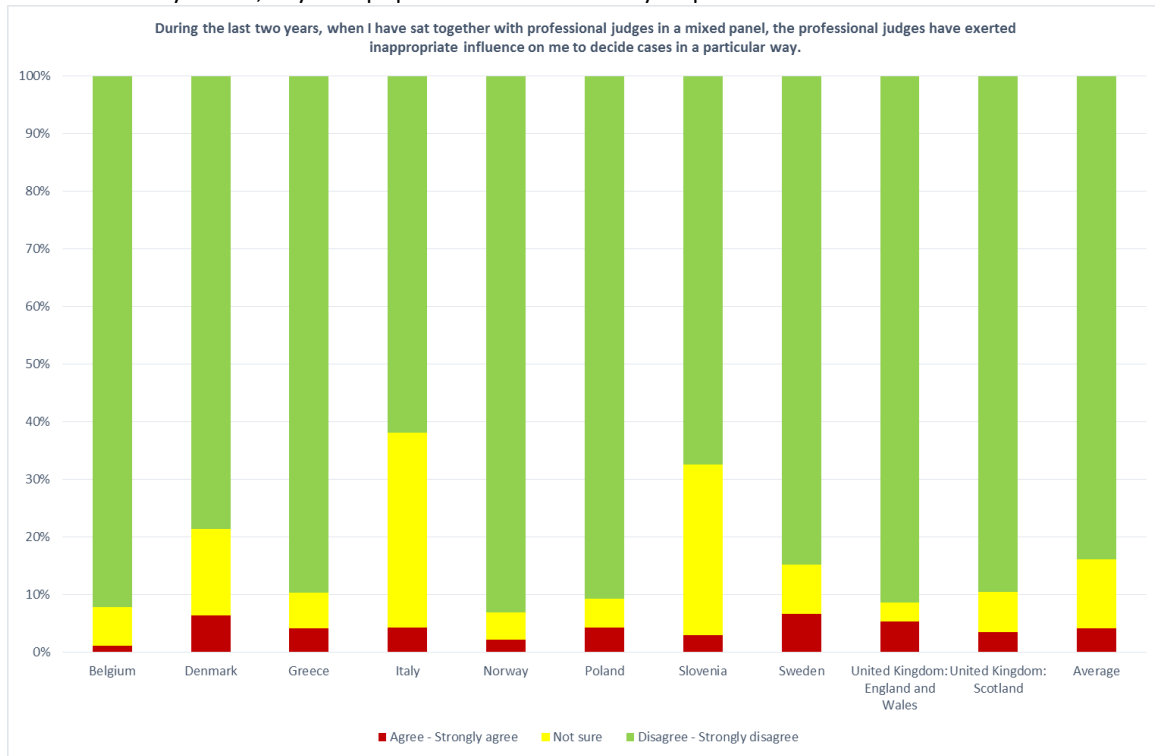

Figure 33. Za posledné dva roky, keď som pojednával prípad spoločne s profesionálnym sudcom, sudca bral moje poznámky k prípadu vážne

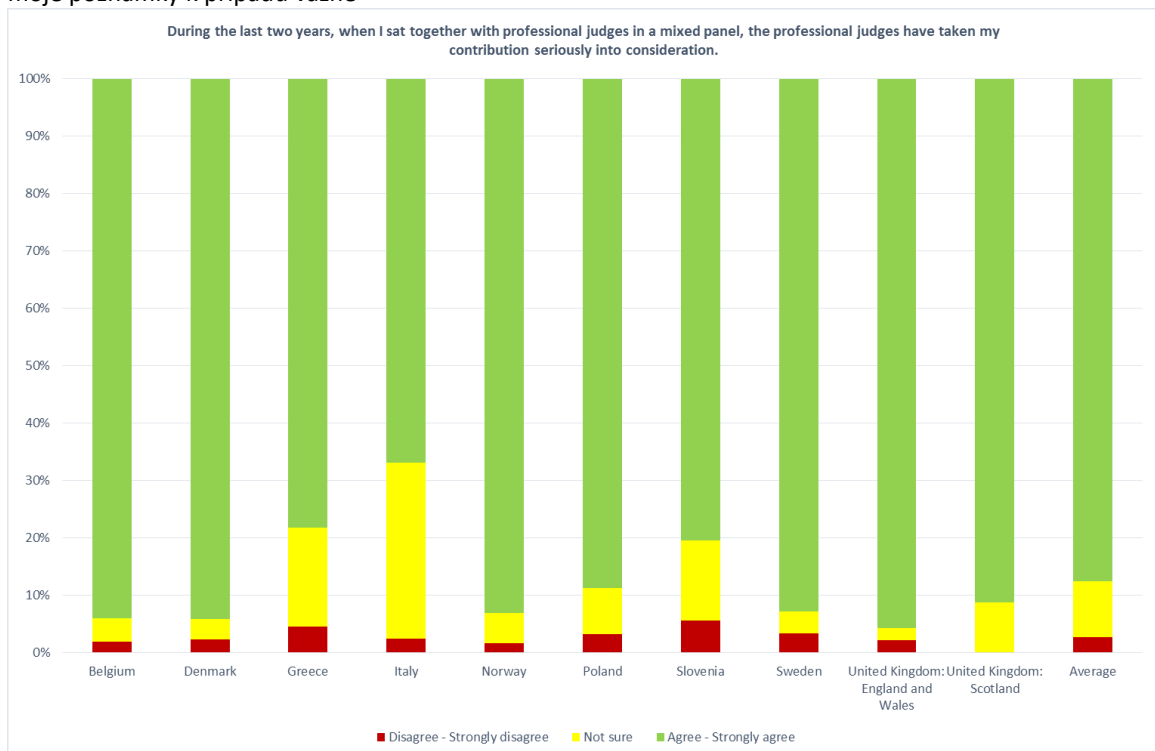
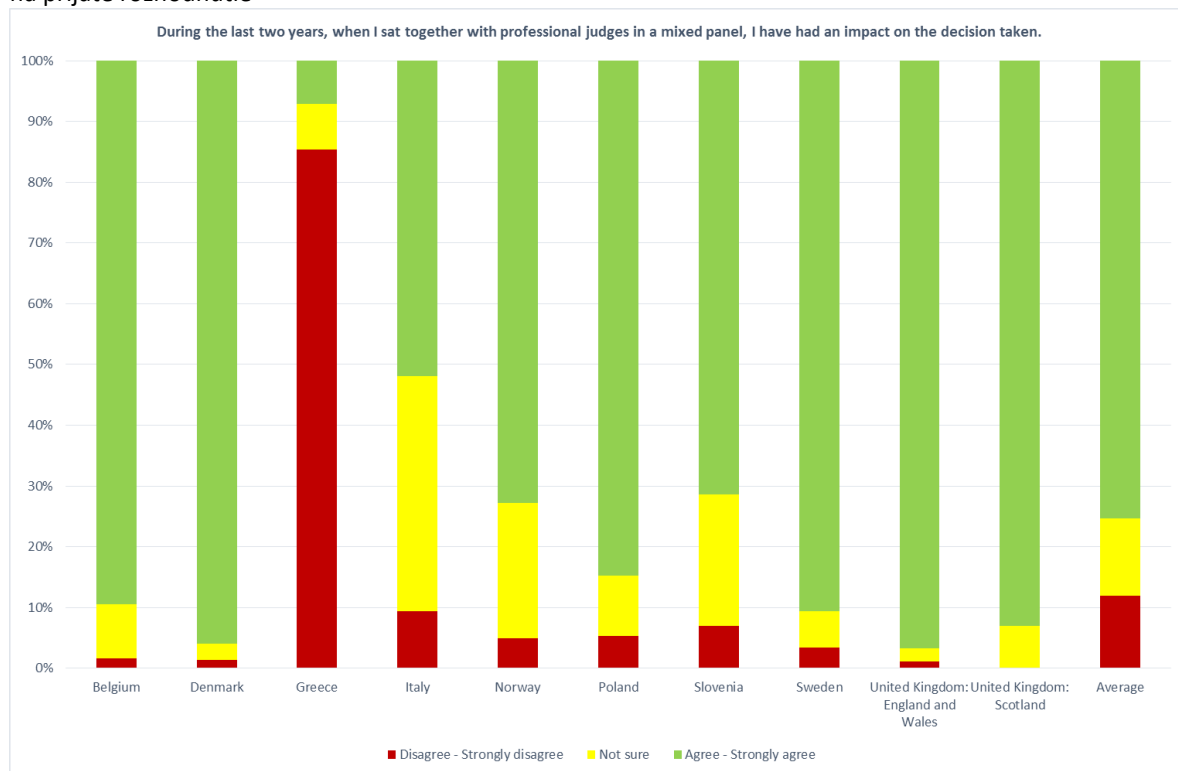

Figure 34. Za posledné dva roky, keď som pojednával prípad spoločne s profesionálnym sudcom, mal som vplyv na prijaté rozhodnutie

Zdá sa, že vzťah medzi prísediacimi a profesionálnymi sudcami je relatívne bezproblémový. Iba v Grécku veľká väčšina prísediacich odpovedala, že nemajú žiadny vplyv na prijímanie rozhodnutí. V ostatných justičných systémoch je percento nižšie než 10%.

Záver

Výsledok prieskumu naznačuje, že prísediaci nemajú pocit veľkého tlaku. Relatívne malé percentá hlásia porušenie ich nezávislosti alebo nedostatku rešpektu. Majú pocit menšieho tlaku ako profesionálni sudcovia v ich krajinách. Problémy sú však rovnaké. Pracovný vzťah medzi prísediacimi a profesionálnymi sudcami je vo všeobecnosti bezproblémový. Napriek tomu je problémom prísediach potrebné venovať pozornosť aj do budúcnosti.

Treba poznamenať, že na prieskume sa nezúčastnili všetci členovia a pozorovatelia ENCJ, ktorí využívajú inštitút prísediacich. To znamená, že tu uvedené výsledky nemožno použiť na vyvodenie záverov pre celú Európu.

Neskôr sa musí diskutovať o tom, či sa prieskum zopakuje a ak áno, v akej frekvencii. Na jednej strane sú výsledky tohtoročného prieskumu relatívne mierne, čo môže odôvodniť očakávanie, že nabudúce budú výsledky v podstate rovnaké. No na druhej strane neexistuje žiadna záruka rovnakých výsledkov, a preto musia byť prísediaci, ktorí sú súčasťou súdneho systému ako aj profesionálni sudcovia, vypočutí.

6. Návrh ďalších krokov v oblasti nezávislosti a zodpovednosti

Strategický plán ENCJ na roky 2018-2021 stanovuje dvojročný cyklus prác na oblasti nezávislosti a zodpovednosti súdnej moci. Pre rok 2018/2019 z toho vyplýva, že sa vyžaduje zopakovanie prieskumu medzi profesionálnymi sudcami (nakoľko posledný bol realizovaný v projektovom roku 2016/2017), aktualizáciu implementácie a vyhodnocovania ukazovateľov nezávislosti a zodpovednosti (zopakovanie dotazníka, ktoré členské krajiny vyplňali v projektovom roku 2016/2017) a pokračovanie spolupráce s Radou advokátov a právnických spoločností Európy (CCBE) v oblasti prieskumu nezávislosti súdnictva. Svoju úlohu zohrávajú aj validačné semináre, ktoré prinášajú hodnotné návrhy k práci na našom ťažiskovom projekte a ktoré by sa mali zohľadniť. Na rok 2018/2019 sa teda navrhujú nasledujúce kroky na projekte Nezávislosť, zodpovednosť & kvalita justície:

1. Implementácia národných plánov za účelom zlepšenia nezávislosti a zodpovednosti.
2. Zopakovanie prieskumu medzi profesionálnymi sudcami. Niektoré technické vylepšenia by sa mali prediskutovať skôr.
3. Revízia ukazovateľov Nezávislosti & Zodpovednosti aby sme zohľadnili praktické návrhy, ktoré priniesli dva validačné semináre (v Bruseli a Utrechte) a vypracovanie systému externej validácie pre každú krajinu za účasti externých expertov z danej krajiny, a následne spraviť všetko preto, aby sme tento systém preniesli do praktického života, aby sme ho implementovali v každej krajine.
4. Pokračovanie v spolupráci s CCBE za účelom vykonania prieskumu medzi právnikmi v celej Európe, ktorý bude zameraný na nezávislosť jednotlivých justičných systémov, pričom cieľom je zapojiť čo najviac právnikov
5. Vypracovať jednotný formát prieskumu medzi "užívateľmi súdov", ktorý sa zameria na skúsenosti účastníkov sporu na súdoch a rovnako vypracovať metódu, ako tento prieskum vykonať. Plán je implementovať tento prieskum v projektovom roku 2019/2020.

Organizácia týchto aktivít si vyžaduje veľkú pozornosť. Zatiaľ čo aktivita 1 (implementácia národných plánov) závisí od jednotlivých členov a pozorovateľov, ostatné činnosti môže vykonávať projektový tím alebo sekretariát ENCJ. Najmä činnosti 2 (prieskum) a 4 (spolupráca s CCBE) sa stávajú rutinnými a sekretariát by ich mohol lepšie zvládnuť než projektový tím. Zostávajúce aktivity by mohol vhodne realizovať projektový tím. Odporúča sa, aby sa po valnom zhromaždení zaoberala ďalšími krokmi Výkonná rada ENCJ už v obnovenom zložení.

Časť 2. Kvalita justície

---

1. Úvod

Myšlienka rozšírenia ukazovateľov/indikátorov nezávislosti a zodpovednosti o kvalitu justície (spravodlivosti) sa začala na Valnom zhromaždení ENCJ v roku 2015. Logickým pokračovaním pri vytváraní ukazovateľov týkajúcich sa nezávislosti a zodpovednosti súdov bolo teda zváženie vytvorenia ukazovateľov kvality súdnictva, pretože úlohou nezávislého a zodpovedného súdnictva je prinášať kvalitnú spravodlivosť pre spoločnosť. Z tohto dôvodu sa rozhodlo, že je potrebné pracovať na vytvorení metodiky na tvorbu ukazovateľov kvality súdnictva. V roku 2016/2017 bol vytvorený pilotný súbor ukazovateľov súdnictva, ktorý bol pilotne testovaný tromi súdnymi systémami (Slovensko, Španielsko a Anglicko & Wales). Pilotné testovanie ukazovateľov kvality naznačilo, že tento súbor ukazovateľov by poskytol dobrý základ pre jeho testovanie a ďalšie rozpracovanie a to všetkými členskými a pozorovateľskými krajinami ENCJ. Preto sa na valnom zhromaždení v roku 2017 dohodlo, že po zdokonalení ukazovateľov sa tieto budú aplikovať všetkými členmi ENCJ a kde je to možné, aj pozorovateľmi. Upresnenie a vypracovanie ukazovateľov bolo založené na kritickom prehodnotení pilotných ukazovateľov a na spôsobe ich merania a hodnotenia. Okrem toho sa diskutovalo aj o tom, ako by sa malo odpovedať na dotazník ku kvalite justície a ako umožniť vstúpiť sudcom do vypracovania odpovedí na tento dotazník. Bolo dohodnuté, že všetko sa to uskutoční v druhej polovici roka 2017. Akonáhle sa vypracujú ukazovatele, všetci členovia a pozorovatelia odpovedia na dotazník kvality justície. Vypĺňanie dotazníka sa malou skutočniť v prvej polovici roka 2018.

Budúce kroky na projekte kvality justície by zahŕňali aj testovanie tých oblastí kvality, ktoré ešte neboli riešené testované v dotazníku. Tiež je na zváženie rozšírenie prieskumu kvality justície medzi sudcami

Vykonalí sa všetky aktivity, ale počas implementácie indikátorového systému sa vyskytli určité komplikácie. Výsledky ako aj problémy sú podrobne uvedené v tejto časti správy, ktorá stavia na minuloročných koncepciách a výsledkoch a tiež ich aj rekapituluje. V minuloročnej správe a počas diskusií v projektovom tíme boli identifikované niektoré otázky zásadnejšej povahy, ktoré sú uvedené v ďalšej časti, ktorá sa venuje vízií kvality. Body 8 a 9 sa zaoberajú koncepčnými záležitosťami, napr. na aké oblasti kvality sa majú ukazovatele zamerať a na ktoré základné prvky v týchto oblastiach by mali byť nosné? V časti 10 je prezentovaný aktuálny súbor ukazovateľov. Výsledky testovania indikátorov kvality na základe vyplaneného dotazníka sú uvedené v kapitole 11. Časť 12 sumarizuje pripomienky získané počas pilotného projektu a poskytuje objasnenia. Posledná časť sa zaoberá ďalšími krokmi v oblasti kvality.

Treba zdôrazniť, že ukazovatele kvality justície v podstate poskytujú východiskový bod pre vypracovanie štandardov ku kvalite spravodlivosti a pre kategorizácii tých najlepších postupov a teuj najlepšej praxe pri tvorení kvalitného justičného systému. Je nevyhnutné, aby štandardy kvality boli definované a vyhodnocované samotnými súdnymi radami ak existujú, a ak nie, inými im podobnými orgánmi, pretože je povinnosťou súdnych rád zosúladiť kvalitu spravodlivosti so zásadou nezávislosti súdnictva a sudcov.

2. Vízia kvality

Princípy

“Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.” (čl. 6 Európsky dohovor o ľudských právach - ECHR). Článok 6 ECHR, rovnako ako článok 47 Charty základných práv Európskej únie hovoria o občanovia ako o centre súdneho konania a to nasledovne:

“Každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom”;

“Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať”;

“Právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti “

Súdne rady musia brať do úvahy vo všetkých svojich úlohách pohľad a názor osoby hľadajúcej spravodlivosť a z tohto pohľadu sa musia zamerať na kvalitu súdnictva. Na svojom Valnom zhromaždení v roku 2017 sa ENCJ dohodlo, že súdne rady by mali niest svoju zodpovednosť za stanovenie štandardov týkajúcich sa kvality súdnictva – jej definíciu a hodnotenie, a to aj z dôvodu spojitosti kvality s nezávislosťou a zodpovednosťou. Zatiaľ čo niektoré súdne rady majú jasne definovanú zodpovednosť a kompetenciu za kvalitu spravodlivosti, ďalšie súdne rady sa musia za získanie tejto kompetencie naďalej zaoberať. V 2 časti je rozpracovaná zodpovednosť súdnych rád v tejto oblasti.

V priebehu rokov ENCJ zdôrazňovala prvoradý význam nezávislosti súdnictva v kombinácii so zodpovednosťou. Nezávislosť je podmienkou kvality spravodlivosti a súčasne kľúčovou zložkou kvality. Ďalšie aspekty kvality stratia svoj význam, ak je ohrozená nezávislosť. Nezávislosť je nevyhnutná, ale samozrejme nie je dostatočná pre kvalitu spravodlivosti. Vo všeobecnosti sa nezávislosť, zodpovednosť a kvalita navzájom posilňujú. V niektorých prípadoch môže dôjsť k napätiu medzi týmito aspektmi justičného systému. Zosúladenie týchto troch aspektov medzi sebou patrí k úlohám súdnych rád.

Výber metodiky ENCJ v oblasti kvality spočíva v rozšírení ukazovateľov nezávislosti a zodpovednosti o kvalitu spravodlivosti. Ako už bolo vysvetlené, tento krok je dôležitý z mnohých dôvodov. Po prvé, pretože nezávislosť, zodpovednosť a kvalita sú prepojené a je potrebné na nich pracovať spoločne. Po druhé, zatiaľ čo nezávislosť a zodpovednosť nie sú samy o sebe cieľe, kvalita spravodlivosti je cieľom súdnych systémov.

Aby súdnictvo mohlo zohrávať svoju úlohu v spoločnosti, kvalita a jej vývoj v súvislosti s meniacimi sa požiadavkami spoločnosti si vyžadujú trvalú pozornosť.

Úloha súdnych rád pri tvorbe kvalitnej justície

Súdne rady a im podobné orgány musia zachovávať, vysvetľovať a v prípade potreby aj obhajovať nezávislosť sudcu a súdnictva ako celku vo vzťahu k ostatným zložkám štátnej moci, ako aj súkromným subjektom. Najlepšou ochranou nezávislosti je súdnictvo, ktoré má zabezpečovať kvalitnú spravodlivosť pre občanov. Súdne rady, aj v prípade, že ich zodpovednosť v oblasti kvality nie je v zákone jasne stanovená, ovplyvňujú kvalitu spravodlivosti v mnohých ohľadoch. Preto potrebujú definovať a dodržiavať štandardy kvality spolu s rešpektovaním profesionálnej úlohy sudcov ako aj po konzultácii s "užívateľmi súdov". Kompetencie súdnych rád v oblasti kvalít sú rôzne. Príkladom môžu byť výber a kariérny rast sudcov, ako aj súdnych zmesťancov, inovácia a digitalizácia súdov, financovanie súdov....Práve financovanie súdov by malo byť zodpovednosťou súdnych rád, t.j. zabezpečiť primerané financovanie súdov, aby súdy mohli implementovať štandardy kvality justície, a to bez ohľadu na to, či túto kompetenciu majú zverenú zákonom alebo nie. Financovanie súdnictva je v praxi veľkým problémom. Súdne rady však ady musia byť zapojené do rozpočtových a finančných procesov.

Kvalitatívne štandardy môžu byť súčasťou:

- kvalitatívnych systémov súdnictva, ktoré obsahujú aj meracie nástroje;
- systému financovania a systému privedelného reportovania reporting systems, such as annual reports of the judiciary, that include quality indicators.

Alebo štandardov týkajúcich sa sudcov, napr.:

- výber, kariérny rast a hodnotenie sudcov: všetko si vyžaduje stanovenie kritérií, ktoré môžu odzrkadľovať ak kvalitatívne štandardy;
- Etické zásady: tieto princípy, či už vo forme etických kódexov alebo len zásad môžu zahŕňať aj mnohé kvalitatívne aspekty.

V závislosti od formálnych kompetencií by mala každá súdna rada prijať taký prístup, ktorý by bol v súlade s jej mandátom. Naozaj je veľmi dôležité, aby všetky súdne rady vypracovali štandardy kvality justície. Podľa ENCJ všetky súdne rady, ak tak ešte neurobili, sa musia usilovať o vymedzenie kvalitatívneho rámca pre fungovanie súdnictva, ktorý zahŕňa aspoň:

1. Štandardy pre súdy, ktoré by mali definovať kvalitu spravodlivosti;
2. Ukazovatele pre meranie výkonu / efektivity spravodlivosti;
3. Postupy pre súdy, ako implementovať štandardy, a to v spolupráci s inštitúciami, ktoré sa venujú vzdelávaniu sudcov;
4. Periodické reportovanie o kvalite justície za účelom zvyšovania dôvery verejnosti v justíciu;
5. Vytvorenie podmienok na zabránenie akémukoľvek zásahu do nezávislosti sudcov a súdov.

Treba zdôrazniť, že ku kvalitnej spravodlivosti neprispievajú iba sudcovia, ale aj všetci zamestnanci na súdoch a to napríklad aj tým, ako pristupujú k stranám sporu, ako im napomáhajú.

Kvalita vo vzťahu k nezávislosti a zodpovednosti

Štandardy kvality

Nezávislosť má nielen vonkajší rozmer, ale aj vnútorný rozmer. Sudcovia musia posudzovať svoje prípady nezávisle od svojich kolegov sudcov a od vedenia súdu. To môže viesť k napätiu medzi nezávislosťou a niektorými aspektmi kvality, najmä jednotným uplatňovaním zákona a následne konzistentnosťou a predvídateľnosťou súdnych rozhodnutí. Súvisiacou otázkou je včasnosť: zatiaľ čo sudca má pri samostatnom riešení konkrétnych prípadov autonómiu, strany sporu, ako aj ostatní "užívatelia súdov" majú právo vedieť, aký postup súdy obvykle dodržiavajú v konkrétnych kategóriách prípadov a ako dlho to bude trvať až do skončenia súdneho konania vynesением rozsudku. V tejto súvislosti nie je vnútorná nezávislosť absolútna a je potrebné dosiahnuť rovnováhu medzi už spomínanou súdnou autonómiou a predvídateľnými postupmi. Vytvorenie tejto rovnováhy vo všeobecnosti je otázkou vedenia súdov.

Podľa ENCJ štandardy kvality (vrátane včasnosti), ktoré sa týkajú tých aspektov, za ktoré sú sudcovia zodpovední a ktoré môžu mať vplyv na ich nezávislosť, nemôžu byť záväzné. Od sudcu sa však na druhej strane očakáva, že vysvetlí svoje dôvody stranám, ak sa odchyľuje od týchto štandardov.

Aby štandardy akceptovali sudcovia, je potrebné ich do prípravy zahrnúť a súčasne brať do úvahy aj potreby spoločnosti. Aby boli štandardy efektívne a uplatňovali sa v justícii, je potrebná široká podpora sudcovského stavu.

Hodnotenie kvality súdnych rozhodnutí

Komplexnou oblasťou v rámci kvality spravodlivosti je kvalita súdnych rozhodnutí. Súdne rozhodnutia sú stredobodom nezávislosti. Kvalita rozhodnutí je zároveň najdôležitejším aspektom kvality súdnictva. Podpora a stráženie kvality rozhodnutí predovšetkým zo strany samotných sudcov, ale aj iných zúčastnených, je preto nevyhnutná. Najmä odborná príprava nových sudcov, ale aj trvalé vzdelávanie s cieľom udržať vedomosti a zručnosti, je dôležitým nástrojom pri kvalite rozhodnutí a sudcovia by ich mali využívať tak, aby sa učili jeden od druhého. Metodické posúdenie kvality súdnych rozhodnutí, mimo prípadov odvolania, môže byť užitočné, ak sa to správne vykoná. Posudzovanie by nikdy nemalo byť o dôvodnosti rozsudkov (či sú rozsudky "správne"), pretože by to zásadne zasahovalo do nezávislosti súdnictva. Mala by sa obmedziť na ich profesionálnu kvalitu (niekedy nazývanú "kvalita remesla"). Posudzovanie kvality rozsudkov, resp. súdnych rozhodnutí môže mať formu vzájomného hodnotenia, ktoré sa obmedzuje na diskusiu medzi odborníkmi. Takýto prístup hodnotenia kvality súdnych rozhodnutí vytvára najmenšie napätie medzi kvalitou a nezávislosťou.

Posudzovanie kvality rozsudkov môže byť tiež súčasťou preskúmania výkonnosti sudcov alebo hodnotenia jednotlivých sudcov, ako je tomu často v krajinách východnej a južnej Európy. Deje sa to buď na pravidelnej báze, alebo za účelom rozhodovania o kariérom postoe sudcov. Rozhodnutia hodnotia častokrát samotní sudcovia. Pri kontrole výkonnosti

a efektivity sudcov by mali mať vedúce postavenie súdne rady, a nie ministerstvá spravodlivosti alebo iné organizácie, ako napríklad súdne inšpekcie, ktoré sú súčasťou iných štátnych mocí, než súdnej moci. Hodnotenie výkonnosti sudcu sa môže zameriavať buď na odmeňovanie / "potrestanie", alebo na rozvoj zručností. Pri rozhodovaní o kariérnom raste jednotlivých sudcov nemožno pri hodnotení ignorovať históriu rozsudkov, ale aj v tu je nevyhnutné zamerať sa na profesionálnu kvalitu týchto rozsudkov a nie na "správnosť" rozhodnutí.

Konzultatívna rada európskych sudcov (CCJE) v Odporúčaní 17 konštatuje, že 'forma hodnotenia si vyžaduje vydávanie kvalitných rozsudkov ako aj zodpovedné súdnictvo'. Hodnotenie môže byť formálne, ako aj neformálne, a CCJE nalieha na členské štáty, aby sa rozhodli, aké hodnotenie je v ich podmienkach najvhodnejšie.¹ V tomto kontexte ENCJ schvaľuje pri hodnotení kvality justície ako súčasť aj hodnotenie súdnych rozhodnutí, ale len za vyššie uvedených podmienok, teda že sa nebude posudzovať ich správnosť.

V mnohých krajinách sa používa miera odvolania voči rozsudkom (teda koľko rozhodnutí sudcu išlo do odvolacieho konania) ako ukazovateľ kvality súdnych rozhodnutí. Mnohé medzinárodné orgány, zaoberajúce sa efektivitou súdnych systémov, ako je napríklad aj CEPEJ, používajú pri hodnotení práve mieru odvolaní voči rozsudkom sudcu. ENCJ sa k tomuto prístupu stavia kriticky, pretože dôvodom odvolaní sú častokrát iné aspekty, než je ich kvalita, napríklad objavenie/získanie nových dôkazov.²

Kvalita vo vzťahu k bezprietahovosti, včasnosti a efektivity konania

Včasnosť a efektivita konaní sú tiež dôležitými rozmermi kvality spravodlivosti. Vynikajúce súdne rozhodnutia často strácajú svoj význam, ak trvajú príliš dlho. V mnohých prípadoch neexistuje skutočný rozpor medzi včasnosťou / účinnosťou a inými aspektmi kvality, akou je napríklad kvalita rozhodnutia, pretože dĺžka trvania prípadov je častokrát spôsobená aj čakacími dobami, ktoré vznikajú obštrukciami strán sporu, hoci sudca na prípade pracuje.

Konečné riešenie sporov sa omešková aj v prípade podania odvolania voči rozhodnutiu, a to najmä v prípadoch, ak je vec vrátená prvostupňovému súdu na rozhodnutie. Rozhodujúca je však otázka konečnosti súdnych rozhodnutí a odvolacie súdy by mali rozhodovať o prípadoch rýchlo a vždy, keď je to možné. Zatiaľ čo odvolanie je základným právom, ktoré sa vzťahuje na právne, ako aj na vecné skutočnosti, malo by byť použité vo vhodných prípadoch a nie za účelom zdržiavať konanie. To znamená, že mechanizmus ako vyberať / selektovať odvolania je žiadúci a dokonca potrebný v mnohých krajinách. Takýto selektívny mechanizmus by mal brať do úvahy záujmy všetkých strán a spoločnosti.

¹ CCJE (2014). Opinion 17, section 23.

² In its opinion number 17 (2014) upon the evaluation of judges' work the CCJE states that it is "problematic to base evaluation results on the number or percentage of decisions reversed on appeal, unless the number and manner of the reversals demonstrates clearly that the judge lacks the necessary knowledge of law and procedure" (paragraph 35). If appeal rates are used, the percentage of judgments left standing is probably the most relevant criterion. This combines appeal rate and reversal rate. In its opinion number 17 (2014) upon the evaluation of judges' work the CCJE states that it is "problematic to base evaluation results on the number or percentage of decisions reversed on appeal, unless the number and manner of the reversals demonstrates clearly that the judge lacks the necessary knowledge of law and procedure" (paragraph 35).

Meranie kvality: ukazovatele/indikátory kvality spravodlivosti

Zatiaľ čo niektorí veria, že kvantitatívne meranie kvality je v rozpore s podstatou kvality, mnoho aspektov kvality je možné merať, ak nie v objektívnych údajoch, potom odborníkmi alebo inými zúčastnenými. Preto indikátory môžu mať tieto formy:

1. Kvantitatívne bodovanie formálnych charakteristík súdnych systémov;
2. Kvantitatívne informácie o kvalite, ako napríklad dĺžka konania;
3. Kvantitatívny prieskum o názoroch a skúsenostiach medzi sudcami, stranami sporu, ich právnymi zástupcami, všeobecnou verejnosťou.

Výber ukazovateľov musí byť založený na spoločnom koncepte medzi súdnymi radami a musí odrážať názory sudcov z Európy. Takýto spoločný koncept môže byť rozvinutý len intenzívnou diskusiou ale musí brať zároveň ohľad na rôzne právne kultúry v rozličných štátoch. Hoci to bude veľmi ťažká úloha, súdne rady by mali prevziať zodpovednosť za vypracovanie indikátorov kvality justície, ktorá má byť výsledkom práce súdov.

3. Oblasti kvality justície, ktoré majú pokrývať indikátory

Vychádzajúc zo širšieho pohľadu na kvalitu spravodlivosti, je kvalita justície spojená so základnými úlohami, ktoré súdnictvo plní v rámci právneho štátu. Tieto úlohy zahŕňajú najmä zachovanie základných práv občanov ale aj služby, ktoré justícia poskytuje verejnosti. Nižšie uvádzame oblasti kvality justície, ktoré sú tu stručne vymenované a vysvetlené. Samozrejme, každý aspekt kvality justície by si vyžadoval rozsiahlu diskusiu. Naša práca sa zameriava skôr na vývoj ukazovateľov v rámci daných oblastí kvality justície.

Zachovanie právneho štátu

Kľúčové oblasti: obmedzenia súdnictva zo strany vlády, dodržiavanie ústavy, dodržiavanie ľudských práv a rozdelenia moci v štáte

Vysvetlenie: súdnictvo je jednou z troch zložiek moci v štáte a musí zohrávať dôležitú úlohu pri dodržiavaní ústavy, medzinárodných zmlúv a národných práv a to aj v individuálnych prípadoch ako aj v prípadoch, v ktorých sú dotknuté záujmy štátu alebo iné dôležité záujmy.

Poskytovanie verejného prístupu k právu

Kľúčové oblasti: precedens. znalosť zákona, prístup k právnym informáciám, prístup k informáciám dostupným na súdoch (to všetko dostupné aj v jazykoch menšín)

Vysvetlenie: súdnictvo nie je len o riešení individuálnych sporov; poskytuje návod pre spoločnosť, ako aplikovať zákon, a teda objasňovať pravidlá hospodárskej a sociálnej interakcie; čím lepšie sa mu darí v tejto funkcii, tým menej je dôvodov vzniku konfliktov; súčasne právo a zákony musia byť re-interpretovateľné tak, aby zmeny reflektovali aj zmeny v spoločnosti.

Spravodlivý proces z pohľadu prístupnosti

Kľúčové oblasti: vypočúvanie strán, udelenie slova, spravodlivosť pre zraniteľné skupiny / chránené osoby, rovnosť práv, proporčnosť, účinný a efektívny odvolací proces

Vysvetlenie: Tento aspekt sa týka toho, do akej miery môžu súdy zabezpečiť spravodlivý proces (podľa čl. 6 Európskeho dohovoru o ľudských právach), a spolu s oblasťou o Rozhodnutiach predstavujú právne jadro práce súdov; prístupnosť je veľkým problémom, občania majú problém nájsť cestu, ak je prístup nie je zabezpečený. Prístupnosť môže byť len čiastočne zaručená samotnými súdmi, (tak ako je to napríklad aj v prípade súdnych poplatkov), súdne mapy sú vo všeobecnosti určené vládou a parlamentom.

Bezprietahovosť a riadenie prípadov

Kľúčové oblasti: žiadne prietahy, dĺžka konaní, ktorá je proporčná z hľadiska komplexnosti a zložitosti prípadov, aktívne monitorovanie a kontrola prípadu, predbežné prejednávania, politika taktiky meškania, obmedzenie prezentácie strán/právnikov

Vysvetlenie: „Spravodlivosť zmeškaná je spravodlivosť nežiadúca“; ENCJ prenecháva meranie dĺžky konaní na organizáciu CEPEJ; CEPEJ sa zameriava na metódy kontroly dĺžky konaní; za týmto účelom musíme odlišovať riadenie prípadov od spravodlivého procesu; kľúčovým je či sudca vedie alebo nevedie proces a akými prostriedkami.

Vydávanie rozhodnutí

Kľúčové oblasti: spravodlivé, dobré vedomosti, uniformita/jednotnosť, predvídateľnosť, dobre odôvodnené rozhodnutie, rieši konflikt, rozsudky odrážajú názory v spoločnosti, vhodné vety

Vysvetlenie: touto oblasťou sa už v rámci projektu zaoberá Alain, hoci stále zostáva niekoľko oblastí v rámci tejto témy, ktoré treba riešiť

Poskytovanie služieb na súdoch

Kľúčové oblasti: pojednávacie miestnosti, administratívne procedúry, čakárne, doba čakania

Vysvetlenie: skúsenosti ľudí, ktorí idú na súd sú určené aj praktickými aspektmi, ako je napríklad aj spôsob, akým sú prijímaní pri vstupe do súdu, čas, ktorý budú musieť počkať a primeranosť v čakárňach (napríklad či obeť a obžalovaní musia čakať pred procesom v rovnakej miestnosti).

Vynútiteľnosť rozhodnutí

Kľúčové oblasti: vynútiteľné rozsudky

Vysvetlenie: pre sporné strany je dôležité či sú rozsudky vykonateľné, nedáva zmysel obracať sa na súd, ak priaznivý výsledok pre určitú spornú stranu nemá žiadny praktický účinok, avšak vynútiteľnosť nie je oblasťou, ktorou by sa primárne zaoberalo súdnictvo; súdnictvo je v oblasti vynútiteľnosti závislé od iných strán (exekútori); súdy hrajú dôležitú úlohu len pri vydávaní jasných a vynútiteľných rozhodnutí.

ENCJ mala v úmysle vypracovať ukazovatele pre všetky tieto oblasti. Pre niektoré oblasti je to jednoduchšie ako pre tie ostatné, pretože niektoré oblasti sú koncepcne zložitejšie a niektoré oblasti sú už pokryté predchádzajúcou prácou projektových tímov. Pri aktuálnej verzii ukazovateľov sa rozhodla sústrediť sa na štyri z nižšie uvedených oblastí (viď tabuľka). Tieto oblasti boli vyhodnotené členmi projektového tímu ako najdôležitejšie a pre ostatné oblasti kvality budú ukazovatele vypracované v ďalšej fáze projektu.

Table 4 . Oblasti kvality a plan vypracovania indikátorov

	Objektívna charakteristika	Subjektívne hodnotenie výkonu
Zachovanie právneho štátu	d'alšia fáza	d'alšia fáza
Poskytovanie verejného prístupu k právu	tento rok	d'alšia fáza
Bezprietahovosť a riadenie prípadov	tento rok	tento rok
Rozhodnutie	tento rok	tento rok
Spravodlivý proces z pohľadu prístupnosti	tento rok	tento rok
Služby	d'alšia fáza	d'alšia fáza
Vynútiteľnosť	d'alšia fáza	d'alšia fáza

V tejto tabuľke sa rozlišuje medzi objektívnymi charakteristikami a subjektívnym hodnotením výkonnosti. Kvalitu je čiastočne možné určiť priamo ustanoveniami zákona. Niektoré aspekty kvality, ako napríklad dĺžka trvania prípadov, sú objektívne merateľné. Existuje však aj veľa aspektov, ktoré možno posúdiť iba subjektívne. Subjektívne hodnotenie môžu dať napríklad súdne rady, súdy, sudcovia, účastníci súdnych konaní, právnici. V súčasnosti sa veľmi málo vie o vnímaní kvality u tzv. "užívateľov súdov", čo sa ale považuje za podstatný subjektívny názor.

4. Substantive exploration of the selected areas of quality

V tejto časti sú spracované vybrané oblasti kvality. Osobitná pozornosť sa venuje kvalite súdnych rozhodnutí. Práce na vypracovaní výkonnostných indikátorov kvality justície sú stále v počiatočnej fáze. Nižšie uvádzame súbor výkonnostných indikátorov tak, ako sa na nich dohodli zástupcovia súdnych rád počas projektových stretnutí.

Súbor výkonnostných indikátorov kvality

V tejto časti sú uvedené výkonnostné indicatory pre 4 vybrané oblasti kvality justície. Objektívne indicatory sú čiernym písmom a indikatory týkajúce sa subjektívneho hodnotenia výkonu sú v modrom.

Indikatory pre bezprietahovosť a riadenie prípadov

1. Štandardy pre dĺžku prípadov

- existencia štandardov na prvostupňových súdoch a v odvolacom konaní
- rozsah štandardov (celkový proces alebo určitá fáza procesu)
- miera záväznosti štandardov
- spôsob, ktorým sú štandardy predpísané (zákon, smernica, prax)
- metódy, ktoré sú dostupné pre posilnenie štandardov
- realizácia štandardov v praxi na prvostupňových súdoch a v odvolacom konaní
- dopad štandardov na dĺžku konaní, na prístup k spravodlivosti, na kvalitu rozhodnutí, účinnosť
- dostatok finančných zdrojov na splnenie týchto štandardov

2. Právomoc sudcu určovať proces

- právomoc určovať procesy v konaní (napasovať konanie na typ prípadu) na prvom stupni aj v odvolacom konaní
- právomoc sudcu vynútiť si ním určené proces v prípade, že strany sa nepodriaďujú
- rozsah tejto právomoci
- dopad takejto právomoci na dĺžku konaní, na prístup k spravodlivosti, na kvalitu rozhodnutí, účinnosť

3. Skrátené postupy

- existencia skrátených postupov v konaní na prvom stupni aj v odvolacom konaní
- obmedzenia skrátených postupov
- do akej miery sú skrátené postupy používané v praxi
- dopad skrátených postupov na dĺžku konaní, na prístup k spravodlivosti, na kvalitu rozhodnutí, účinnosť

4. Digitálne podávanie žalôb a digitálne procesy

- možnosť digitálneho podania
- možnosť digitálnych postupov, v zmysle, že celá komunikácia je elektronická, okrem vypočutia strán
- možnosť strán informovať sa elektronicky o prípade, stave konania
- dopad digitalizácie na dĺžku konaní, na prístup k spravodlivosti, na kvalitu rozhodnutí, účinnosť
-

5. Špecializácia súdov a sudcov

- existencia špecializovaných súdov na prvom stupni aj v odvolacom konaní
- existencia špecializovaných senátov na prvom stupni aj v odvolacom konaní
- existencia špecializovaných sudcov mimo špecializovaných súdov a senátov na prvom stupni aj v odvolacom konaní
- existencia špecializovaných pravidiel, postupov pre prípady na špecializovaných súdoch/ v senátoch na prvom stupni aj v odvolacom konaní
- dopad špecializácie na dĺžku konaní, na prístup k spravodlivosti, na kvalitu rozhodnutí, účinnosť

Indikátory pre spravodlivý proces z pohľadu prístupnosti

6. Rovnosť práv (právne zastúpenie)

- možnosť sporových strán nenechať sa zastupovať právnikom
- ako často sa strany zastupujú v spore samy
- existencia takého mechanizmu, ktorý ponúkne možnosť dať sa zastupovať (ak jedna zo strán nemá právneho zástupcu)
- ak absentuje vyššie uvedený mechanizmus, alebo ak si jedna zo strán vyberie, že nechce byť v spore zastupovaná právnikom existuje povinnosť sudcu kompenzovať tejto strane nedostatok vedomostí, skúseností pri prejednávaní prípadu
- ako často sa vyskytuje „kompenzovanie“ takýmto stranám sudcom

7. Rovnosť práv (financovanie/súdne poplatky)

- existencia systému/mechanizmu, kde sa poskytuje financovanie nákladov spojených s prípadom z verejných zdrojov pre strany sporu
- existencia systému presunúť súdne poplatky z úspešnej strany sporu na neúspešnú stranu sporu

8. Úmerné úsilie sudcu

- existencia pravidiel rozhodnutí, či bude prípad prejednávaný samosudcom alebo senátom a to aj na prvom stupni ako aj v odvolacom konaní
- dostatok času pre sudcu vypočítať a rozhodnúť prípad adekvátne ku komplexnosti prípadu a to aj na prvom stupni ako aj v odvolacom konaní

9. Transparentnosť konania

- prístup strán sporu ku všetkým dokumentom v spise
- existencia prípadov, kedy nie je možné nahliadnuť do spisu
- ako často sa vyskytujú prípady, kedy nie je možné nahliadnuť do spisu

10. Vysporiadanie sa s protiprávnym konaním

- právomoc sudcov prijať opatrenia na zabránenie protiprávneho konania strán sporu/ alebo aj zo strany právnych zástupcov

- nástroje, ktoré má sudca k dispozícii:
  - zastavenie alebo prerušenie konania
  - nariadenie zrýchlenia konania
  - uložiť pokutu
  - iniciovať disciplinárne konanie
- ako často sa objavujú prípady protiprávneho konania

11. Dostupnosť odvolacieho konania

- existencia práva pre neúspešného účastníka sporu odvolať sa
- požiadavka na povolenie odvolania
- možnosť odvolať sa voči faktom (nielen voči právu)
- dopad odvolania a exekučný príkaz (voči ktorému sa odvolávam)

12. Komunikácia

- existencia konania vo všetkých oficiálnych jazykoch krajiny
- existencia konania vo všetkých síce nie oficiálnych, ale v často používaných jazykoch danej krajiny
- existencia zariadení/možností na súdoch zabezpečiť preklad do jazyka, ktorým sa na súde nehovorí (cudzí jazyk)

13. Prístup pre ľudí so zdravotným znevýhodnením

- existencia špeciálnych procesných opatrení pre ľudí so zdravotným znevýhodnením
- existencia špeciálnych fyzických opatrení pre ľudí so zdravotným znevýhodnením
- dostupnosť informácií o súdoch a súdnom systéme pre ľudí so zdravotným znevýhodnením (narp. webstránky pre slabozrakých)

Indikátory pre kvalitu rozhodnutí

14. Odôvodnenie rozhodnutí

- existencia požiadavky odôvodňovať rozhodnutia v občianskom ako aj v trestnom konaní
- povaha požiadavky odôvodňovať rozhodnutia v občianskom ako aj v trestnom konaní
- existencia obmedzení požiadavky odôvodňovať rozhodnutia v občianskom ako aj v trestnom konaní
- povaha obmedzení požiadavky odôvodňovať rozhodnutia v občianskom ako aj v trestnom konaní
- požiadavka prepisu ústnych rozhodnutí v občianskom ako aj v trestnom konaní

- používanie poroty pre rozhodovanie prípadov v občianskom ako aj v trestnom konaní

15. Jasnosť rozhodnutí

- existencia požiadavky používať jednoduchý a jasný jazyk
- povaha právneho základu požiadavky na odôvodňovanie rozhodnutí
- primárni príjemcovia (pre koho je odôvodnenie písané)
  - strany sporu
  - verejnosť vo všeobecnosti
  - iní sudcovia (na odvolacích a Najvyšších súdoch)
  - hodnotiace orgány
- existencia smerníc pre písanie jasných a zrozumiteľných rozhodnutí
- orgán, ktorý vydáva tieto smernice

16. Stručnosť rozhodnutí

- existencia požiadaviek, ktoré vedú k dlhým súdnym rozhodnutiam (požiadavky na uvedenie všetkých faktických zistení aj celého právneho posúdenia) v občianskom ako aj v trestnom konaní na prvoinštančných súdoch ale aj v odvolacom konaní
- právna povaha takýchto požiadaviek
- existencia požiadaviek, ktoré vedú ku krátkym súdnym rozhodnutiam v občianskom ako aj v trestnom konaní na prvoinštančných súdoch ale aj v odvolacom konaní
- právna povaha takýchto požiadaviek
- stimul/motivácia sudcu, ktorá ho vedie k písaniu dlhých rozhodnutí
  - z kariérnych dôvodov
  - obava z možnej kritiky odvolacieho súdu
  - nedostatok skúseností
  - celkový akademický prístup k prípadu
- odhad priemernej veľkosti rozsudku v občianskoprávnej veci týkajúcej sa rozporu so zmluvou, pokiaľ ide o dodávky tovaru, kde právnici vznášajú množstvo otázok ohľadom dôkazov
- odhad priemernej veľkosti rozsudku v trestnej veci týkajúcej sa vraždy, kde právnici vznášajú mnoho faktických aj procedurálnych otázok

17. Účinnosť končených rozhodnutí

- špecifická povaha rozhodnutí vzhľadom na ich vynútiteľnosť

18. Hodnotenie kvality súdneho rozhodnutia

- existencia mechanizmu posudzovať individuálnu kvalitu súdných rozhodnutí preskúmaním vzorky rozhodnutí prvoinštančných súdov ale aj odvolacích súdov
- rámec, v ktorom sa uplatňuje tento mechanizmus:

- hodnotenie alebo preskúmanie výkonu sudcu
- preskúmanie výkonu sudcu sudcami, ktorý nie je predmetom hodnotenia sudcu alebo inšpekcie
- orgán zodpovedný za tento mechanizmus
- rozsah hodnotenia
  - schopnosti sudcu (ako ovláda svoje „remeslo“)
  - skutkové podstaty rozhodnutí
- **zmysluplnosť mechanizmu hodnotenia**
- alternatívne mechanizmy hodnotenia kvality súdnych rozhodnutí
  - používanie miery odvolaní na hodnotenie súdnych rozhodnutí
  - prieskumy spokojnosti medzi užívateľmi
  - hĺbkové štúdie o súdnych rozhodnutiach, napr. o ich čitateľnosti

Indikátory poskytovania verejného prístupu k právu

19. Prístup k judikatúre

- miera, akou sú rozhodnutia v občianskych, trestných a rodinných veciach sprístupnené na prvoinstančných ale aj odvolacích súdoch
- snahy súdu poukázať na prípady, ktoré môžu mať významný dopad na verejnosť, alebo zakladajú pre verejnosť precedens
- snahy súdu poskytovať štatistické informácie o výsledkoch prípadov

20. Otvorenie sa verejnosti

- miera, akou poskytujú súdy informácie verejnosti prostredníctvom oficiálnych zdrojov (publikácie, webové stránky) o hlavných hodnotách ako sú súdna nezávislosť, nestrannosť a aplikácia práva
- miera možnosti, ktorú má verejnosť ak chce prísť na súd a pozrieť si sudcov pri práci

21. Nové technológie pre vylepšovanie prístupu k spravodlivosti

- dostupnosť mechanizmu pre online riešenie sporov

Tieto ukazovatele boli vypracované ako dotazník, ktorý vyplňali súdne rady. Každý indikátor, resp. odpoveď naň bola vyhodnotená ako zlý, alebo naopak dobrý postup. Posudzovanie čo je dobrý a čo zlý postup sa uskutočnilo tzv. Bodovacím systémom rovnako, ako to bolo po minulé roky pri vyplňaní dotazníka k nezávislosti a zodpovednosti justície. Rozdiely v právnej culture Differences in legal culture and different approaches to what is important in judicial procedures lead to different valuations. Determining what is (less) good and what is (less) bad required intense discussion within the project team. It proved possible to reach a consensus.

5. Ukazovatele kvality a ich zavedenie do praxe

Celkovo 24 členských a pozorovateľských krajín vrátane Súdneho dvora Európskej únie (ESD) použilo ukazovatele kvality justície prostredníctvom dotazníka. Dotazník sa vyplňal oveľa ťažšie než ten, ktorý sa robil pri indikátoroch nezávislosti a zodpovednosti. Vyplýva to z nasledovných skutočností:

- 1) Vlastná subjektivita niektorých otázok. Zatiaľ čo kvantitatívne údaje môžu vyriešiť niektoré nejasnosti, tieto údaje zatiaľ nemáme k dispozícii.
- 2) Vyskytujú sa nelineárnosti, napríklad: prístup k právu odvolať sa voči rozhodnutiu súdu je považovaný za veľmi dôležitý znak kvality justície, no na druhej strane sa príliš veľa odvolaní považuje za škodlivý znak kvality justície .
- 3) Interpretácia otázok v rôznych právnych / justičných systémoch: čo je jasné v jednom systéme, môže byť nejednoznačné v inom.
- 4) Rozdiely medzi súdmi a oblasťami práva. Všeobecne uplatňované rozlišovanie medzi prvostupňovými a odvolacími súdmi a medzi občianskym a trestným právom pomáha, ale nevyrieši všetky rozdiely.
- 5) Ak v rámci krajiny existujú rozdiely v právnych systémoch, nezohľadňuje sa to v dotazníku (napríklad Nemecko).

Vo svojej správe pre projektový tím skupina expertov, ktorá vyhodnocovala odpovede na dotazník ku kvalite justície, poukazuje na niektoré nejednoznačnosti týkajúce sa vyhodnocovania odpovedí. Pravidlá bodovania odrážajú to, čo je považované za dobré postupy v justícii a čo je naopak zlým postupom. Aj samotní členovia expertnej skupiny pre vyhodnocovanie majú na vyhodnocovanie rozdielne názory. Napriek tomu boli takmer všetci členovia a pozorovatelia ENCJ schopní vyplniť dotazník s požadovanou účasťou sudcov pri vpínaní a ponechali len niekoľko prázdnych miest. Len jedno súdnictvo (Nemecko) muselo nechať toľko odpovedí, že sa nedá vytvoriť zmysluplný profil krajiny. V dôsledku uvedených ťažkostí pri vyplňaní sa však viaceré členské a pozorovateľské krajiny domnievajú, že výsledky presne neodrážajú skutočnosť vo svojom vnútroštátnom systéme a navrhujú, aby sa ukazovatele najskôr prepracovali skôr, než sa výsledky môžu zverejniť pre žadú z konkrétnych krajín. Pri porovnávaní profilov krajín (čo však nie je hlavným účelom ukazovateľov) sa objavujú rozdiely, ktoré je ťažké vysvetliť. Niektorí členovia a pozorovatelia si myslia, že majú dobré a kvalitné súdnictvo, ale výsledky bodovania hovoria ničo iné. Je možné, že subjektivita niektorých otázok umožňuje viac či menej kritické hodnotenie.

Vzhľadom na tieto závery z expertnej skupiny nie je vhodné v tejto fáze publikovať profily jednotlivých krajín. Keďže vyplnenie dotazníka je vo všeobecnosti považované za informatívne a užitočné, všeobecne sa skupina dohodla, že projekt by mal ďalej pokračovať a ďalej rozvíjať ukazovatele. Ako prvý krok sa stanovilo, že každý účastník preskúma svoj profil, podá správu o problémoch / nejednoznačnostiach, s ktorými sa stretol, a zároveň si sám vytvoril otázky o kvalite spravodlivosti, ktoré je potrebné riešiť.

6. Ďalšie práce na kvalite justície

Z našej analýzy vyplývajú dva hlavné úlohy do budúcnosti

Súdne rady by sa mali zamerať na kvalitu

V súčasnosti má teda ENCJ vypracovanú víziu o kvalite spravodlivosti a poskytla svojim členským krajinám predbežné výkonnostné ukazovatele kvality ako aspekty, na ktorých je treba popracovať. Je to na jednotlivých súdnych radách, pokiaľ to ešte tak neurobili, definovať svoje zapojenie do zabezpečovania a podpory kvality súdnictva a prístupu k nim. Bez ohľadu na mandát aké súdne rady vo svojich krajinách majú, existuje nevyhnutnosť zapojenia súdnych rád do kvality nielen z dôvodov uvedených vo vízii o kvalite, ale aj z toho dôvodu, že výkonnostné ukazovatele tak, ako boli vyhodnotené expertnou skupinou nám dokazujú, že potenciál na zlepšenie kvality je veľký. Stanovenie štandardov kvality, implementácia takýchto štandardov a ich hodnotenie sú hlavnými aspektmi, ktoré treba riešiť so sudcami a súdmi, ale aj s ostatnými štátnymi mocami. Ukazovatele dokazujú, že súdnictvo samé nemôže zaručiť kvalitu spravodlivosti a potrebuje spoluprácu iných štátnych mocí, napríklad aj na udržanie prístupu k spravodlivosti.

Pri navrhovaní praktických zlepšení, súdnym radám sa odporúča zamerať sa na tieto zistenia, ktoré vyplynuli z vyhodnotenia dotazníkov ku kvalite justície:

Bezprietahovosť a efektivita: stanviť časové štandardy pre sudcov a súdy, ale rovnako aj možnosti skrátených konaní v prípadoch kde je to možné a nakoniec zabezpečiť špecializáciu súdov a sudcov.

DSpravodlivý proces z pohľadu prístupu k spravodlivosti: vhodné právne zastúpenie a efektivita odvolacích konaní; hoci tieto problémy nie sú len na strane súdnej moci je potrebná kooperácia v tejto oblasti s ostatnými zložkami štátnej moci.

Kvalita súdnych rozhodnutí: hoci každý justičný systém na rozdielny prístup pri vnímaní čo je dôležité pri súdnom rozhodnutí (napríklad či má byť dlhé alebo kratšie, alebo len ústne či písomné) odôvodnenie a jasnosť rozhodnutí sa javia ako najdôležitejšie pre všetky justície. Snahu zlepšiť včasnosť rozhodnutí by nemala byť na úkor odôvodnenia rozhodnutia. Vzdelávania sudcov v oblasti písania rozhodnutí by sa mala podporovať a to nielen v prípade sudcov, ale aj prísediach. Hodnotenie súdnych rozhodnutí individuálnych sudcov môže byť užitočná, ale len vtedy, ak sa hodnotí metodológia, akou sudca pristupuje k svojej práci. Nemá sa hodnotiť či je rozhodnutie správne, alebo nie. Taktiež by hodnotenie sudcu nemalo byť založené na miere odvolaní, teda počtu odvolaní sa voči rozhodnutiam konkrétneho sudcu.

Verejný prístup k právu: lepší verejný prístup k právu a ku komunikácii so súdmi je efektívnyrm spôsobom ako zlepšiť celkovo dopad súdnych rozhodnutí na spoločnosť a je to možné reletatívne jednoduchým spôsobom.

Ďalšie práce na vývoji indikátorov kvality justície

Práca na indikátoroch kvality justície je komplikovaná, ale zaujímavá a užitočná. Indikátory kvality justície sú komplikovanejšie, než indikátory nezávislosti a zodpovednosti, pretože medzinárodné/európske štandfardy sa nevyskytujú často a sú menej konkrétne a samozrejme existujú rozdiely v právnych, ale aj kultúrnych systémoch jednotlivých krajín. Aj napriek týmto faktom však máme toho veľa spoločného a výsledky z hodnotenia hovoria, že máme ešte nad čím v oblasti kvality uvažovať. Aj výsledky dotazníka nastavujú priority, na ktorých treba popracovať. V Strategickom plane na roky 2018-2021 sa na projektový rok 2018/2019 predpokladá postupná expanzia prác na projekte kvality justície a to spôsobom hodnotenia výsledkov z tohto roka ako aj zahrnutím ďalších oblastí indikátorov do kvality justície. Externý pohľad, najmä zo strany “užívateľov súdov”, je nevyhnuté doplniť aby sme našli rovnováhu s vnútornou perspektívou a druhou prioritou je preskúmať dostupné externé informácie o kvalite justície pre ich využitie v našom systéme indikátorov, a aby sme zahrnuli kvalitu do vzoru prieskumu medzi účastníkmi súdov, ktorý navrhli v minulosti už mnohí z členov keď sa pracovalo na ukazovateľoch nezávislosti a zodpovednosti.

Aby sme to zhrnuli, v projektovom roku 2018/20169 nás čakajú tieto aktivity:

1. Všetky rady by mali prijať rámec, ktorý definuje ich zapojenie do zabezpečovania a podpory kvality súdnictva a jeho prístupu k nej, a zlepšiť kvalitu súdnictva tým, že preskúmajú profily svojich krajín (z vyhodnotenia dotazníkov ku kvalite justície) a vezmú do úvahy všeobecné odporúčania.
2. Zlepšenie ukazovateľov kvality dôkladnou analýzou a úvahami o doterajších výsledkoch a problémoch, s ktorými sme sa stretli.
3. Začlenenie kvality justície do vývoja formátu prieskumu medzi “užívateľmi súdov”.
4. Analýza existujúcich externých údajov o kvalite spravodlivosti pre ich použitie v indikátorovom systéme.

European Network of Councils
for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils
de la Justice (RECJ)

Dotazník ku Kvalite justície

Prosím vyplňte názov krajiny:

Všeobecná poznámka: Projektový tím odporúča, aby dotazník vyplňali aspoň 3 sudcovia, ktorí majú všeobecné vedomosti o kvalite justície v spolupráci s členmi súdnej rady.

Inštrukcie pred vyplňaním dotazníka:

Odpovede môžu byť vyplnené digitálne, kliknutím na príslušnú tabuľku.

V niektorých otázkach sa požaduje aby ste odpovedali počtom prípadov, na ktoré sa daná otázka pýta. Aby sme Vám dali návod, ako odpovedať, uvádzame nasledujúce definície:

Všetky prípady: znamená 95% a viac

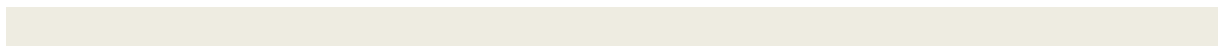
Väčšina prípadov: 60% - 95%

Polovica prípadov: 40%-60%

Niektoré prípady: 5% - 40%

V žiadnych prípadoch: 0-5%

Rozdiely medzi súdmi: vo vašich krajinách sa môžu vyskytnúť rozdiely v prípade rôznych súdov. Kde je to relevantné, sú rozlíšené prvoinštančné a odvolacie súdy. Môžu sa však vyskytnúť rozdiely aj medzi prvoinštančnými ako aj medzi odvolacími súdmi. Ak sa vás otázka vyslovuje na rozdiely nepýta (pozri 1.1), prosím odpovedajte na otázky tak, ako keby išlo normálnu situáciu vo vašej krajine.

A. Bezprietahovosť a efektivita súdnych konaní

Ukazovateľ A1: štandardy na súdoch týkajúce sa dĺžky prípadov

1.1 Existujú štandardy³ - formálne alebo neformálne – pre dĺžku konania na súdoch prvého stupňa?

Trestné konanie

	Všetky súdy ⁴	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

Občianske konanie

	Všetky súdy ⁵	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

1.2 Ak sa vyššie uvedené štandardy uplatňujú, týkajú sa tieto štandardy celého konania (od začiatku až po koniec), alebo len špecifických častí konania, ako napríklad času medzi pojednávaním a vynesením rozsudku, alebo na obe?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Celá dĺžka konania	☐	☐
Špecifické časti konania	☐	☐
Na obe	☐	☐

1.3 Existujú štandardy - formálne alebo neformálne - pre dĺžku konania na odvolacích súdoch?

Trestné konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐

³ štandardy v zmysle noriem;

⁴ See the introductory remarks for percentages.

⁵ See the introductory remarks for percentages.

Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

Občianske konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

1.4 Ak sa vyššie uvedené štandardy uplatňujú, týkajú sa tieto štandardy celého konania (od začiatku až po koniec), alebo len špecifických častí konania, ako napríklad času medzi pojednávaním a vynesením rozsudku, alebo na obe?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Celá dĺžka konania	☐	☐
Špecifické časti konania	☐	☐
Na obe	☐	☐

1.5 Aký majú tieto štandardy štatút vo všeobecnosti?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Zaväzujúce	☐	☐
Nezaväzujúce	☐	☐

1.6 Ako sa darí naplňať takéto štandardy na prvostupňových súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Ľahko sa naplňajú	☐	☐
Vyžadujú si trochu úsilia	☐	☐
Vyžadujú veľké úsilie	☐	☐

1.7 Ako sa darí naplňať takéto štandardy na odvolacích súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Ľahko sa naplňajú	☐	☐
Vyžadujú si trochu úsilia	☐	☐
Vyžadujú veľké úsilie	☐	☐

1.8 Sú štandardné dĺžky konania pre konkrétne prípady naozaj realizované aj v praxi na prvostupňových súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

1.9 Ak sa štandardné dĺžky konania nedodržiavajú, je to spôsobené nedostatkom rozpočtových prostriedkov alebo nemožnosťou nájsť kvalifikovaných zamestnancov?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Nedostatok fin.prostriedkov	☐	☐
Nedostatok kvalifikovaného personálu	☐	☐
Oba	☐	☐

1.10 Sú štandardné dĺžky konania pre konkrétne prípady naozaj realizované aj v praxi na odvolacích súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

1.11 Ak sa štandardné dĺžky konania nedodržiavajú, je to spôsobené nedostatkom rozpočtových prostriedkov alebo nemožnosťou nájsť kvalifikovaných zamestnancov?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Nedostatok fin.prostriedkov	☐	☐
Nedostatok kvalifikovaného personálu	☐	☐
Oba	☐	☐

1.12 Sú informácie o dodržiavaní štandardov dĺžky konaní a včasnosti súdnych konaní dostupné verejnosti?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Dostupné na webovej stránke	☐	☐
Dostupné na základe žiadosti	☐	☐

Nie	☐	☐
-----	--------------------------	--------------------------

Ukazovateľ A2: Štandardy týkajúce sa dĺžky konania určené pre strany sporu

2.1 Existujú časové štandardy pre strany sporu na prvostupňových súdoch, napr. čas potrebný na predkladanie dôkazov?

Trestné konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

Občianske konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

2.2 Dodržiavajú sporové strany tieto štandardy na prvoinštančných súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

2.3 Existujú časové štandardy pre strany sporu na odvolacích súdoch, napr. čas potrebný na predkladanie dôkazov?

Trestné konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov	☐	☐	☐	☐

prípado				
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

Občianske konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

2.4 Dodržiavajú sporové strany tieto štandardy na odvolacích súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

2.5 Majú sudcovia na prvoinštančných súdoch právomoc ovplyvňovať/určovať konanie/procesy⁶ pri prejednávani prípadu (v zmysle prispôbiť konanie prípadu), či už pri vypočutí strán alebo po ňom?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

2.6 Využívajú sudcovia túto právomoc na prvoinštančných súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

⁶ napr. koľko svedkov alebo expertov/ znalcov môže byť prítomných pri vypočúvaní alebo či majú možnosť výberu "typu" znalca

2.7 Majú sudcovia na prvoinštančných súdoch právomoc vynútiť si určené procesy a postupy pri prejednávaní prípadu aj keď s tým strany nesúhlasia?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

2.8 Majú sudcovia na odvolacích súdoch právomoc ovplyvňovať/určovať konanie/procesy pri prejednávaní prípadu (v zmysle prispôbiť konanie prípadu), či už pri vypočutí strán alebo po ňom?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

2.9 Využívajú sudcovia túto právomoc na odvolacích súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

2.10 Majú sudcovia na odvolacích súdoch právomoc vynútiť si určené procesy a postupy pri prejednávaní prípadu aj keď s tým strany nesúhlasia?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

Ukazovateľ A3: Konečnosť/právoplatnosť súdnych rozhodnutí

3.1 Môže odvolací súd vrátiť prípad späť prvoinštančnému súdu?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

3.2. Ako často sa vracajú späť prípady z odvolacích súdov prvoinštančným súdom?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Vo väčšine prípadov	☐	☐

V polovici prípadov	☐	☐
Niektoré prípady	☐	☐
Málo prípadov (1%-5%)	☐	☐
Výnimočne (< 1%)	☐	☐
Nikdy	☐	☐

Ukazovateľ A4: skrátené konania⁷

4.1 Existujú skrátené druhy konaní na prvoinštančných súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

4.2 Ak áno, kedy sa uplatňujú skrátené konania na prvoinštančných súdoch?

- keď si to vyžaduje naliehavosť veci

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

- pri prečinoch alebo pri prípadoch s nízkou hodnotou sporu

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

- vylúčenie špecifických prípadov

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

4.3 Používajú sa v praxi skrátené konania/zjednodušené konania na prvoinštančných súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Pravidelne	☐	☐
Príležitostne	☐	☐
Veľmi výnimočne	☐	☐
Nikdy	☐	☐

⁷ As indicated by Opinion no 6 of the CCJE, there are major differences in terminology in this area. Not all states understand the concept of summary, simplified and accelerated procedures in the same sense. Please answer this question according to your system, with a short-cut or fast-track procedure in mind.

4.4 Používajú sa v praxi skrátené konania/zjednodušené konania na odvolacích súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Vo všetkých typoch prípadov	☐	☐
Vo väčšine prípadov	☐	☐
V niektorých typoch prípadov	☐	☐
V žiadnom prípade	☐	☐

4.5 Ak áno, kedy sa uplatňujú skrátené konania na odvolacích súdoch ?

- time pressure required

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

- petty crime or low value of the case

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

- exclusion of specific cases

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

4.6 Používajú sa v praxi skrátené konania/zjednodušené konania na odvolacích súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Pravidelne	☐	☐
Príležitostne	☐	☐
(Takmer) nikdy	☐	☐

Ukazovateľ A5 elektornické podanie žaloby a elektronické konanie

5.1 Je možné podať žalobu elektronicky na prvoinštančných súdoch⁸?

Trestné konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

⁸ Digitálne podanie zahŕňa podanie žaloby e-mailom, alebo aj iným elektronickým spôsobom (nejakým e-systémom, aplikáciou)

Občianske konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

5.2 Je možné podať žalobu elektronicky na odvolacích súdoch?

Trestné konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

Občianske konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

5.3 Je možné viesť konanie elektronicky, v zmysle elektronickej komunikácie, okrem pojednávaní?

Trestné konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐

Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

Občianske konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

5.4 Môžu sa strany informovať elektronicky o progrese prípadu, t.j. o stave konania ich prípadu?

Trestné konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

Občianske konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

Ukazovateľ A6: špecializácia súdov a sudcov

6.1 Existujú špecializované prvoinštančné súdy ?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

6.2 Existujú špecializované oddelenia na prvoinštančných súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky súdy	☐	☐
Väčšina súdov	☐	☐
Polovica súdov	☐	☐
Niektoré súdy	☐	☐
Žiadne	☐	☐

6.3 Existujú špecializované pravidlá konaní pre prípady prejednávané špecializovanými prvoinštančnými súdmi/alebo oddeleniami?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

6.4 Existujú špecializované odvolacie súdy?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

6.5 Existujú špecializované oddelenia na odvolacích súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky súdy	☐	☐
Väčšina súdov	☐	☐
Polovica súdov	☐	☐
Niektoré súdy	☐	☐
Žiadne	☐	☐

6.6 Existujú špecializované pravidlá konaní pre prípady prejednávané špecializovanými odvolacími súdmi/alebo oddeleniami?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

Hodnotenie dopadu

Podľa Vášho názoru, aký je celkový dopad⁹ vyššie uvedených indikátorov na efektivitu konaní, trestných a občianskych, na prvom a na odvolacom stupni?

Prosím uveďte bodové hodnotenie na škále, -2 predstavuje najnegatívnejší dopad, 0 predtvauje neutrálny dopad a 2 predstavuje najpozitívnejší dopad.

	Štandardy súdov	Štandardy určené stranám	Právoplatnosť/konečnosť rozhodnutí	Skrátené/zjednodušené konanie	Elektronické žaloby a konanie	Špecializované súdov sudcov
Dĺžka prípadov	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item
Prístup k spravodlivosti	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item
Kvalita rozhodnutí	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item
Efektivita	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item

⁹ pre zjednodušenie, v tejto otázke nerobíme rozdiel medzi prvou inštanciou a odvolacími súdmi

B. Spravodlivý proces z pohľadu dostupnosti

Ukazovateľ B7: Rovnosť strán (Právne zastúpenie)

7.1 V občianskych a trestných veciach, sú strany povinné byť zastúpené advokátom?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

7.2 Ak nie, skutočne sú strany nezastúpené v konaní?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Často	☐	☐
Nie často	☐	☐

7.3 Ak sa v situácii, keď právne zastúpenie nie je povinné a objaví sa znevýhodnenie na jednej strane, môže súd prikázať právne zastúpenie?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

7.4 Ak sa v situácii, keď právne zastúpenie nie je povinné a objaví sa znevýhodnenie na jednej strane, môže súd ponúknuť právne zastúpenie?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

7.5 V občianskych a trestných veciach, ako často sa stáva, že sudca stupuje do konania aby sa zabránilo znevýhodneniu strán?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Veľmi často	☐	☐
Stáva sa to príležitostne	☐	☐
Nikdy sa to nestáva	☐	☐

Ukazovateľ B8: Rovnosť strán (financovanie)

8.1 Existuje systém na poskytovanie verejných finančných prostriedkov stranám sporu bez toho, aby si platili súdny spor sami?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

8.2 Ak ste odpovedali na vyššie položenú otázku áno, sú tieto verejné zdroje dostatočné:

	Trestné konanie	Občianske konanie
Pre všetkých účastníkov, ktorí naň majú právo	☐	☐
Pre väčšinu účastníkov, ktorí naň majú právo	☐	☐
Len pre niektorých účastníkov, ktorí naň majú právo	☐	☐

8.3 Je neúspešný účastník konania v občianskoprávnom konaní vo všeobecnosti povinný zaplatiť náklady úspešnej strane?

- všetky náklady
 časť nákladov
 nie je povinný

Ukazovateľ B9 Úmerné úsilie sudcov (venuujú sudcovia komplexným prípadom dostatočnú pozornosť?)

9.1 Existujú pravidlá alebo predpisy, ktoré rozhodujú o tom, či o veci rozhoduje jeden sudca alebo senát na prvostupňových súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

9.2 Je sudca schopný stráviť čas, ktorý si myslí, že je potrebný na vybavenie konkrétneho prípadu na prvostupňových súdoch?

Trestné konanie	Yes	No
Bežný prípad	☐	☐
Complex prípad	☐	☐
Občianske konanie	Yes	No
Bežný prípad	☐	☐
Complex prípad	☐	☐

9.3 Existujú pravidlá alebo predpisy, ktoré rozhodujú o tom, či o veci rozhoduje jeden sudca alebo senát na odvolacích súdoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

9.4 Je sudca schopný stráviť čas, ktorý si myslí, že je potrebný na vybavenie konkrétneho prípadu na odvolacích súdoch?

Trestné konanie	Yes	No
Bežný prípad	☐	☐
Complex prípad	☐	☐
Občianske konanie	Yes	No
Bežný prípad	☐	☐
Complex prípad	☐	☐

Ukazovateľ B10: Riešenie nevhodného/zneužívajúceho správania

10.1 Má sudca možnosť podniknúť kroky na zabránenie zneužívajúceho správaniu sa zo strany účastníkov konaní a / alebo ich právnikov ¹⁰?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

10.2 Ak je odpoveď na vyššie uvedenú otázku áno, aké z doleuvedených právomocí má sudca (prosím označte aj viac odpovedí, ak sú možné):

	Trestné konanie	Občianske konanie
Zastavenie alebo prerušenie konania	☐	☐
Zrýchlenie konanie	☐	☐
Nariadiť zaplatiť protistrane náklady	☐	☐
Ukladať pokuty	☐	☐
loznámiť to disciplinárnemu orgánu	☐	☐

Ukazovateľ B11: Možnosť odvolania

11.1 Môže sa neúspešná strana odvolať?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

11.2 Vyžaduje sa povolenie na odvolanie?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐

¹⁰ napríklad ak zámerne predlžujú konanie a tým spôsobujú nárast nákladov protistrane

Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

11.3 Je možné odvolať sa voči faktom (a nielen voči právu "law")?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

11.4 Ak je podané odvolanie, čo sa stane s rozhodnutím prvoinštančného súdu? (je to uvedené v zákone/alebo o tom rozhoduje súd)

	Trestné konanie	Občianske konanie
Automaticky sa zastavuje/prerušuje konanie	☐	☐
Je automaticky vynútiteľné	☐	☐
Odvolací súd môže rozhodnúť o pozastavení alebo vykonateľnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa v závislosti od skutkových okolností prípadu	☐	☐

Ukazovateľ B12: Komunikácia

12.1 Je konanie možné vo všetkých oficiálnych jazykoch?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

12.2 Poskytuje súd v prípade potreby preklad/tlmočníkov?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

Ukazovateľ B13: Prístup pre ľudí so zdravotným znevýhodnením

13.3.1 Sú k dispozícii špeciálne procedurálne opatrenia pre ľudí so zdravotným postihnutím?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

13.2 Sú k dispozícii špeciálne fyzické opatrenia pre ľudí so zdravotným postihnutím?

- Áno
 Nie

13.3 Sú k dispozícii informácie o súdoch a súdnom systéme pre ľudí so zdravotným postihnutím?
 (narp. webová stránka pre zrakovo postihnutých)

- Áno
 Nie

13.4 Sú sudcovia vyškolení v zaobchádzaní s ľuďmi so zdravotným postihnutím?

- Áno
 Nie

13.5 Existujú usmernenia/smernice/postupy, ktoré umožňujú, aby boli rozsudky prístupné ľuďom so zdravotným postihnutím?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

Hodnotenie dopadu

Podľa Vášho názoru, aký je celkový dopad¹¹ vyššie uvedených indikátorov?

Prosím uveďte bodové hodnotenie na škále, -2 predstavuje najnegatívnejší dopad, 0 predtvauje neutrálny dopad a 2 predstavuje najpozitívnejší dopad.

	Právne zastúpenie	Financovanie a trovy konanie	Úsilie sudcov	Riešenie zneužívacieh o správania	Možnosť odvolania	komunikácia	Prístup pre ľudí so zdravotným znevýhodnením
Spravodlivý proces z pohľadu prístup	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item
Efektivita konaní	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item
Rovnosť rozhodnutí	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item
Verejný prístup k právu	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item

¹¹ pre zjednodušenie, v tejto otázke nerobíme rozdiel medzi prvou inštanciou a odvolacími súdmi

--	--	--	--	--	--	--	--

C. Kvalita súdnych rozhodnutí

Ukazovateľ C14 Formát rozsudkov

14.1 Existujú "šablóny" rozsudkov a iných súdnych rozhodnutí pre rôzne typy súdnych sporov?

Trestné konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

Občianske konanie

	Všetky súdy	Väčšina súdov	Polovica súdov	Niektoré súdy
Všetky typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐	☐	☐
Žiadne	☐			

14.2 Ak sú "šablóny"/vzory rozhodnutí k dispozícii, kto ich vytvára? Je možných niekoľko odpovedí

	Trestné konanie	Občianske konanie
Sudcovia spoločne	☐	☐
Súdy spoločne	☐	☐
Najvyšší súd	☐	☐
Súdna rada	☐	☐
Ministerstvo spravodlivosti	☐	☐

14.3 Ak sú "šablóny"/vzory rozhodnutí k dispozícii, sú sudcovia povinní sa ich držať?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

14.4 Aplikujú sudcovia tieto šablón/vzory v praxi?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

Ukazovateľ C15: odôvodnenie rozsudkov a verdikty

15.1 V občianskosúdnom a trestnom konaní, musia byť rozsudky a verdikty, ktoré sa zaoberajú vecnými otázkami odôvodnené ústne alebo písomne?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

15.2 Ak áno, je takáto požiadavka založená v materiálnom práve, nariadení súdu, praxou? Je možných niekoľko odpovedí:

	Trestné konanie	Občianske konanie
Zákon	☐	☐
Nariadenia odvolacích súdov (materiálne právo)	☐	☐
Smernice/usmernenia justície ako celku	☐	☐
Smernica súdu	☐	☐
Prax	☐	☐

15.3 V občianskosúdnom a trestnom konaní, skraca sa odôvodnenie, napr. z dôvodu zrýchlenia konania?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

15.4 Ak áno, je takáto požiadavka založená v materiálnom práve, nariadení súdu, praxou? Je možných niekoľko odpovedí:

	Trestné konanie	Občianske konanie
Zákon	☐	☐

Nariadenia odvolacích súdov (materiálne právo)	☐	☐
Smernice/usmernenia justície ako celku	☐	☐
Smernica súdu	☐	☐
Prax	☐	☐

15.5 Sú rozsudky, ktoré sú vyhlasované ústne (nie sú písomné) nahrávané a poskytované stranám?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

Ukazovateľ C16: Jasnosť rozsudkov

16.1 Vyžaduje sa jednoduchý jazyk rozsudkov zákonom, nariadením alebo praxou?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Zákomom	☐	☐
Smernice/usmernenia justície ako celku	☐	☐
Smernicou súdu	☐	☐
Profesnou praxou	☐	☐
Nie	☐	☐

16.2 Ak sa vyžaduje jednoduchý jazyk, využíva sa v praxi?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Vo všetkých prípadoch	☐	☐
Vo väčšine prípadov	☐	☐
V niektorých prípadoch	☐	☐
Nie	☐	☐

16.3 Pre koho sa primárne píše rozsudky?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Strany sporu	☐	☐
Všeobecnú verejnosť	☐	☐
Iných sudcov (na odvolacích súdoch, Najvyššom súde)	☐	☐
Hodnotiace orgány	☐	☐

16.4 Existujú smernice ako písať jasné rozsudky?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

16.5 Ak áno, kto ich vytvára?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Ministerstvo spravodlivosti	☐	☐
Súdna rada	☐	☐
Najvyšší súd	☐	☐
Iní sudcovia	☐	☐

16.6 Ak sú take smernice k dispozícii, sú sudcovia povinný sa ich držať?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

16.7 Aplikujú ich sudcovia v praxi?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

16.8 Bol za posledných 5 rokov vykonaný prieskum medzi stranami sporu o tom, ako vnímajú jednosť rozsudkov sudcov?

Áno	☐
Nie	☐

16.8 Ak áno, akým percentom možno vyjadriť súhlas respondentov, že sudcovia píšu jasné rozsudky?

	Trestné konanie	Občianske konanie
≥ 80%	☐	☐
60%-79%	☐	☐
40%-59%	☐	☐
≤ 40%	☐	☐

Ukazovateľ C17 Stručné rozsudky

17.1 [prosím dajte krížik "x" do tabuľky ak odpoveď na otázku je áno.]

a) Existujú formálne požiadavky ktoré vedú k dlhým rozhodnutiam? (napr.že sudca je povinný napísať v rozsudku všetky svoje argumenty)

b) Existujú formálne požiadavky ktoré vedú ku krátkym/stručným rozhodnutiam?

	a	b
Prvá inštancia, občianske právo	☐	☐
Prvá inštancia, trestné právo	☐	☐
Odvolačí stupeň, občianske právo	☐	☐
Odvolačí stupeň, trestné právo	☐	☐

17.2 Ak aj existujú takéto požiadavky, existujú ešte

ďalšie dôvody, ktoré vedú sudcov k písaniu dlhých rozhodnutí?

- Zvyk
- Kariérny postup (túžba kariérne rásť)
- Obava z kritiky vyššej inštancie (sudcu vyššej inštancie)
- nedostatok sudcovských skúseností a zručností
- akademický prístup
- "CTRL C a CTRL V" z predchádzajúcich alebo iných podobných rozhodnutí

17.3 Odhadnite priemernú dĺžku rozsudku a verdiktu v občianskoprávných a trestných veciach.

[prosím zaškrtnite v tabuľke]

Napr.

Občianske právo: rozsudok about porušenie zmluvy týkajúcej sa dodania tovaru, v ktorom advokáti vznášajú veľa otázok o dôkazoch

Trestné právo: rozsudok vo veci vraždy, v ktorom advokát vnesie veľa faktických ale aj procesných otázok

	0-20 strán	20-40 strán	40-60 strán	60-80 strán	80+ strán
Prvá inštancia, občianske právo	☐	☐	☐	☐	☐
Prvá inštancia, trestné právo	☐	☐	☐	☐	☐
Odvolačí stupeň, občianske právo	☐	☐	☐	☐	☐
Odvolačí stupeň, trestné právo	☐	☐	☐	☐	☐

Poznámka:

Jedna strana rovná sa 350 slov.

Hodnotenie dopadu

Podľa Vášho názoru, aký je celkový dopad¹² vyššie uvedených indikátorov na kvalitu súdnych rozhodnutí?

Prosím uveďte bodové hodnotenie na škále, -2 predstavuje najnegatívnejší dopad, 0 predstváuje neutrálny dopad a 2 predstavuje najpozitívnejší dopad.

	Format rozsudkov	Odôvodnenie rozsudkov	Jasnosť rozsudkov	Stručnosť rozsudkov
Kvalita súdnych rozhodnutí	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item
Bezprietáhovosť	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item
Učinnosť/efektivita konaní	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item
Prístup verejnosti k zákonu	Select an item	Select an item	Select an item	Select an item

Ukazovateľ C18 hodnotenie kvality súdnych rozhodnutí

18.1 Či sa na pravidelnej báze berú na hodnotenie vzroky rozsudkov pre posúdenie kvality súdnych rozhodnutí (mimo odvolacieho konania)?

- Áno
 Nie

18.2 Ak je odpoveď na vyššie uvedenú otázku áno, deje sa to na prvoinštančných a odvolacích súdoch?

- Prvý stupeň
 Odvolací stupeň

18.3 Berú sa tieto vzroky ako..?

- vzájomné hodnotenie medzi sudcami, ktorých jednotlivé výsledky nie sú k dispozícii vedeniu súdu alebo iným
 výkonnostné hodnotenie

18.4 Ak sú vzorky rozhodnutí súčasťou hodnotenia výkonnosti sudcov, kto je zodpovedný za hodnotenie výkonnosti sudcu?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Vedenie súdu vrátane predsedu	☐	☐
Súdna rada	☐	☐
Ministerstvo spravodlivosti	☐	☐
Inšpekcia alebo iný orgán, ktorý nie je súčasťou súdnej rady	☐	☐

18.5 O čom je hodnotenie súdnych rozhodnutí?

- o profesionálnej kvalite sudcu a jeho schopnosti
 o merite vecí¹³

18.6 Používa sa počet odvolaní ako dôkaz kvality súdnych rozhodnutí?

¹² pre zjednodušenie, v tejto otázke nerobíme rozdiel medzi prvou inštanciou a odvolacími súdmi

¹³ Máme na mysli, či rozhodnutie bola správne alebo nie? Postihuje to však priamo nezávislosť sudcu.

- Áno
 Nie

18.7 Je kvalita súdnych rozhodnutí súčasťou prieskumov spokojnosti “zákazníkov súdov”, ak take existujú?

- Áno
 Nie

18.8 Je kvalita súdnych rozhodnutí hodnotená aj inými metódami, napríklad štúdiami o špecifických aspektoch rozsudkov, ako je napríklad aj čitateľnosť?

- Áno
 Nie

Ukazovateľ C19 Vzdelávanie sudcov

19.1 Je písanie súdnych rozhodnutí súčasťou počiatočnej prípravy sudcov?

- Áno
 Nie

19.2 Sú sudcovia povinní zúčastňovať sa na školeniach/vzdelávaní každoročne?

- Áno
 Nie

19.3 Oceňujú sudcovia tieto požiadavky?

Všetci	☐
Väčšina	☐
Málo	☐
Žiadny	☐

Hodnotenie dopadu

Podľa Vášho názoru, aký je celkový dopad¹⁴ vyššie uvedených indikátorov kvality súdnych rozhodnutí?

Prosím uveďte bodové hodnotenie na škále, -2 predstavuje najnegatívnejší dopad, 0 predtvauje neutrálny dopad a 2 predstavuje najpozitívnejší dopad.

	Hodnotenie kvality súdnych rozhodnutí	Vzdelávanie sudcov
Kvalita súdnych rozhodnutí	Select an item	Select an item

¹⁴ pre zjednodušenie, v tejto otázke nerobíme rozdiel medzi prvou inštanciou a odvolacími súdmi

D. Poskytovanie prístupu verejnosti k zákonu za účelom usmerňovania spoločnosti

Ukazovateľ D20: Prístup k judikatúre

20.1 Na prvostupňových súdoch, sú súdne rozhodnutia uverejnené na webovej stránke?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

20.2 Ak sú súdne rozhodnutia uverejnené, sú prístupné zadarmo, alebo musíte platiť za účelom získania prístupu k nim?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Zdarma	☐	☐
Platené	☐	☐

20.3 Sú publikované skrátené verzie/obsahy rozhodnutí?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

20.4 Sú nejako zvýraznené dôležité rozhodnutia napr. rozhodnutia, ktoré majú vysoký dopad pre spoločnosť/ alebo stanovujú precedens?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

20.5 Sú štatistické informácie o výsledkoch prípadov publikované pre verejnosť?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

20.6 Na odvolacích súdoch, sú súdne rozhodnutia uverejnené na webovej stránke?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

20.7 Ak sú súdne rozhodnutia uverejnené, sú prístupné zadarmo, alebo musíte platiť za účelom získania prístupu k nim?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Zdarma	☐	☐
Platené	☐	☐

20.8 Sú publikované skrátené verzie/obsahy rozhodnutí odvolacích súdov?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Všetky typy prípadov	☐	☐
Väčšina typov prípadov	☐	☐
Polovica typov prípadov	☐	☐
Niektoré typy prípadov	☐	☐
Žiadne	☐	☐

20.9 Sú nejaké zvýraznené dôležité rozhodnutia napr. rozhodnutia, ktoré majú vysoký dopad pre spoločnosť/ alebo stanovujú precedens?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

20.10 Sú štatistické informácie o výsledkoch prípadov publikované pre verejnosť?

	Trestné konanie	Občianske konanie
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐

Ukazovateľ D21: Otvorenie sa spoločnosti

21.1 Je verejnosť informovaná prostredníctvom oficiálnych zdrojov (napr. publikácie, webové stránky) o základných hodnotách justičného systému, ako je nezávislosť, nestrannosť a dôsledné uplatňovanie zákona?

- Áno
 Nie

21.2 Je verejnosť aktívne povzbudzovaná, aby navštevovala súdy a sledovala sudcov v práci?

- Áno
 Nie

Ukazovateľ D22: Nové technológie pre zlepšenie prístupu k spravodlivosti

22.1 Existuje mechanizmus online riešenia sporov alebo sa taký mechanizmus zavádza?

- Je dostupné
 Práve sa zavádza
 Nie

22.2 Existujú také technológie, ktoré umožňujú stranám sledovať priebeh svojho prípadu?

- Je dostupné
 Práve sa zavádza
 Nie

22.3 Existujú digitálne nástroje, ktoré pomáhajú stranám podať žalobu alebo sa obhajovať?

- Je dostupné
- Práve sa zavádza
- Nie

22.4 Sú k dispozícii digitálne nástroje, ktoré poskytujú stranám orientáciu, pokiaľ ide o pravdepodobný výsledok prípadov?

- Je dostupné
- Práve sa zavádza
- Nie

Hodnotenie dopadu

Podľa Vášho názoru, aký je celkový dopad¹⁵ vyššie uvedených indikátorov na súdny systém a na prístup verejnosti k právu?

Prosím uveďte bodové hodnotenie na škále, -2 predstavuje najnegatívnejší dopad, 0 predstváuje neutrálny dopad a 2 predstavuje najpozitívnejší dopad.

	Prístup k judikatúre	Otvorenie sa verejnosti	Nové technológie
Prístup verejnosti k zákonu	Select an item	Select an item	Select an item
Prístup k spravodlivosti	Select an item	Select an item	Select an item
Účinnosť/efektivita konaní	Select an item	Select an item	Select an item
Kvalita súdnych rozhodnutí	Select an item	Select an item	Select an item

---

¹⁵ pre zjednodušenie, v tejto otázke nerobíme rozdiel medzi prvou inštanciou a odvolacími súdmi